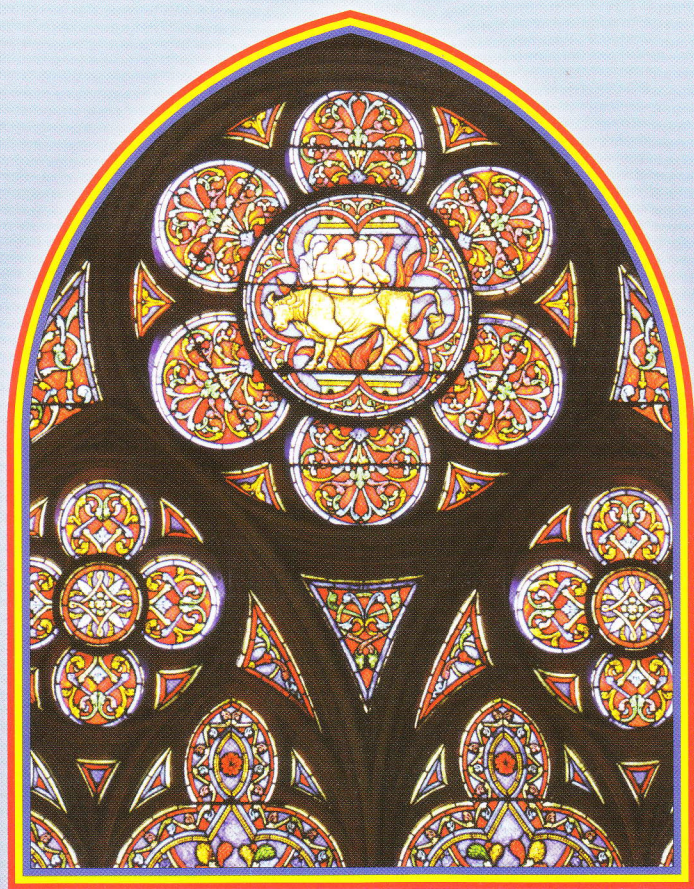

VITRALII

LUMINI ȘI UMBRE

Revista Veteranilor din Serviciile Române de Informații

Anul II / Nr.7 / Iunie 2011

C U P R I N S

EDITORIAL

- O discuție amicală cu Filip Teodorescu 5
 Paul Carpen
- Comunicat al ACMRR-SRI 12

Istorie trăită

rubrică realizată de Paul Carpen

- **Eroii nu pot fi uitați la ordin**
 - Gheorghe Trosca: fapte și întrebări 13
 Acad. Dinu C. Giurescu
 - Oprobiul public 17
 Paul Carpen
 - Inconsistența juridică și morală a unei decizii controversate 25
 Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu
- **Cine seamănă vânt...**
 - Amețeala vrajbei noastre 31
 Paul Carpen
 - CNSAS – un instrument al urii și discriminării 35
 General Victor Neculoiu
 - Vânătoarea de securiști la cote paroxistice 43
 Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu
 - Fratele mai mare al CNSAS 53
 Paul Carpen
 - Problema lustrației și a arhivelor fostei Securități în Polonia 56
 Dr. Ion Constantin
- Mărturii despre evenimentele din iunie 1990 59
 Gl. bg. (r) Aurel Rogoian (interviu realizat de gl. bg. (r) Adrian Bărbulescu)
- Ultima întâlnire externă cu „Adrian” 71
 Col. (r) Gheorghe Ghergu
- Magazionerul afemeiat – candidat la recrutare 77
 V.D.Fulger

Din istoria serviciilor de informații

- Fapte și vremi – serviciile de informații și responsabilitatea politică .. 83
 - Experiențe medicale pe oameni
 - Operațiunea „Satanique”*Paul Cernea*

Atitudini și opinii

- Culpabilizare și discriminare – mărturii pentru istorie 89
General Victor Neculoiu
- Mituri mincinoase (II) 95
Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu
- Note de reporter 101
Paul Carpen
- Combinezioanele negre – o enigmă? 103
Col. (r) Marian Ștef

Cultura de securitate

- Națiune, Patrie, Stat 107
Dr. Aurel V. David
- Constituirea rețelelor de crimă organizată din România după
decembrie 1989 117
Dr. ist. Alex Mihai Stoenescu

Din viața și activitatea ACMRR-SRI

- „Vitrării – Lumini și umbre” – prezență și ecouri 129
- Activități recente ale Asociației 131
Col. (r) Gheorghe Trifu
- Prezenți în viața și cultura cetății 133

Prezentul număr este ilustrat cu reproduceri ale unora dintre lucrările pictorului CONSTANTIN ANDRONIC, care evocă farmecul inefabil al naturii acestui sfârșit de primăvară. Mulțumim pictorului pentru amabilitatea de a ni le fi pus la dispoziție.

O DISCUȚIE AMICALĂ CU FILIP TEODORESCU

Paul Carpen: Decizia prin care este anulat titlul de „Erou-Martir al Revoluției din decembrie 1989” care fusese acordat colonelului Gheorghe Troșca și altor luptători antitero a făcut vâlvă în presa scrisă și la posturile de televiziune, generând numeroase intervenții. Aproape la unison, acestea au relevat caracterul aberant al deciziei. Hotărârea respectivă a creat, de asemenea, o atmosferă de preocupare, de îngrijorare chiar, în rândul veteranilor din serviciile de informații ale României. Consider, de aceea, domnule președinte, că este cât se poate de firesc să prezentați și punctul dumneavoastră de vedere în legătură cu acest subiect. Sunteți dator față de membrii Asociației pe care o conduceți și față de opinia publică în general să faceți acest lucru. Mai ales că, din câte cunosc, unele dintre opiniile care v-au fost aduse la cunoștință nu s-au limitat doar la dezaprobarea gestului în sine, ci au căutat simbolistica lui, mesajul pe care el vrea să îl transmită.

Filip Teodorescu: Punctul meu de vedere coincide cu cel al Comitetului Executiv al ACMRR – SRI – formulat în Comunicatul pe care vă propun să-l includeți în anexă la discuția noastră – și am convingerea fermă că el exprimă, în același timp, gândurile tuturor membrilor Asociației noastre. Dar nu numai. El exprimă, în egală măsură, și gândurile luptătorilor antitero aflați în activitate.

Ceea ce voi spune în continuare am transmis, în mai multe convorbiri telefonice, și consilierului prezidențial pentru probleme de apărare, ordine publică și siguranță națională, domnul Iulian Fota. L-am rugat cu insistență să raporteze președintelui țării dezacordul nostru față de măsura total neinspirată de a păta memoria, onoarea și demnitatea unor ofițeri români care au fost uciși

cu sânge rece în timp ce își făceau datoria de militari. Iar ordinul criminal care a condus la acest deznodământ tragic pentru ei a fost dat de un trădător de țară care a rămas nepedepsit până ce a fost înghițit de pământul care nu mai putea să-l suporte.

Apreciem că prin acordarea acestui titlu, care este total nepotrivit unor militari aflați sub jurământ față de țară, cei ajunși la vremea respectivă la conducerea politică a statului au urmărit să-și spele cât de cât păcatele pentru lungul cortegiu de morți și răniți generat de evenimentele din decembrie 1989 și să susțină, inclusiv pe această cale, teoria șubredă a „revoluției spontane”.

Președintele țării, indiferent cum se numește el, are obligația constituțională de a apăra onoarea și demnitatea militarilor și să-i recompenseze pe eroi, fie ei decedați sau în viață, cu ordine și medalii specifice militarilor.

Este greu pentru un ofițer român, indiferent la ce „armă” își îndeplinește îndatoririle față de Patrie, să vadă cum sunt decorați și încărcăți cu onoruri trădătorii de țară, dovediți ca atare și îndeobște cunoscuți.

Chiar trebuie să acceptăm că suntem un popor demn de disprețuit pentru că nu știe să-și apere adevăratele valori și acceptă conducători preocupați de cu totul alte chestiuni decât cele care îi frământă pe majoritatea concetățenilor noștri?

Încă nu este timpul trecut pentru a se renunța la atitudini și discursuri politicianiste, fără fond și fără miză pentru interesul general al țării.

La ce a ajutat și ajută instituționalizarea urii între cetățenii României?

Îeșim astfel mai repede din profunda criză economică în care a fost afundată încet și sigur România în cei 21 de ani de la schimbarea conducerii sale politice?

Cei care se autointitulează oameni politici ai timpului, indiferent de culorile pe care le arborează, nu văd, nu aud, nu simt că duc totul într-o fundătură?

Paul Carpen: Să înțelegem că puneți în discuție însuși fundamentul pe care s-a clădit ansamblul de măsuri în baza căruia se acordă beneficii materiale generoase unor persoane care și-au arogat titlul de opozanți ai fostului regim?

Filip Teodorescu: Eu deocamdată nu pun în discuție nimic. Totul la timpul său. Dar, pentru că ați făcut referire – indirect, e adevărat, chiar parcă cu o anumită reținere – la „revoluționari”, dați-mi voie să fac următorul comentariu.

După ce au observat că nu pot susține ideea acțiunilor teroriste, întrucât nu aveau teroriști, inițiatorii și executanții marii diversiuni declanșate în decembrie 1989 au recurs la o abordare inversă. Ce și-au spus dânsii? Iată că nu putem să ne erijăm în apărătorii nației împotriva terorismului, întrucât nu avem teroriști. Ceea ce este logic, pentru că terorism fără teroriști nu se poate.

Bazându-ne pe aceeași logică, dacă am avea revoluționari dovediți ca atare cu acte în regulă, atunci nimeni nu va putea spune că nu a avut loc o revoluție. Pentru că revoluționari fără revoluție, iarăși nu se poate. În plus, cei care vor apăra ideea de revoluție cel mai vehement vor fi în primul rând „revoluționarii” înșiși, pentru a-și păstra avantajele ce li se vor oferi.

Așa s-a ajuns la ceea ce dânsii au susținut și susțin și acum cu obstinație și împotriva tuturor evidențelor, anume că a existat o revoluție care i-a adus în fruntea țării și care, prin logica sa internă, le justifică toate acțiunile. Că ideea cu „revoluția” pierde teren nu cu fiecare an, ci cu fiecare zi pe care o trăim, nu mai este, cred, nevoie să argumentez acum.

Dar să ne întoarcem la momentul inițial. Așa după cum omida se înfășoară într-un înveliș de fire pentru ca, ferită de mediul care i-ar putea periclita existența, să își continue metamorfoza, tot astfel și domnul Ion Iliescu s-a înconjurat de o gardă pretoriană care, o vreme, l-a apărut cu credință și care a fost răsplătită regește pentru aceasta.

Înainte de a merge mai departe, țin să fac o precizare: Indiscutabil, atât în asociațiile de revoluționari, cât și în afara acestora există numeroși oameni care au dorit sincer înlăturarea regimului care sufoca țara, oameni care au militat pentru aceasta. Fiecare după puterile lui, după mintea lui, după posibilitățile lui. Este însă la fel de adevărat că există și oameni care au putut fi ușor manipulați, au fost împinși să susțină și să justifice măsuri ascunse în cețuri amăgitoare.

Paul Carpen: Ideea unui grup de persoane care se consideră pure din punct de vedere ideologic și care sunt devotate până la fanatism liderului lor nu este singulară. Ce sunt talibanii? *Stricto-sensu*, cuvântul înseamnă „studenți”. Ei se consideră singurii care au putut studia și înțelege corect preceptele din cărțile sfinte ale Islamului. Ce au fost și sunt „Gărzile revoluționare” din Iran? Un grup radical, devotat cu trup și suflet, liderului ridicat din mijlocul lor.

Filip Teodorescu: Domnule Carpen, eu n-aș merge atât de departe. Mai la îndemâna celor care au avut această idee s-a aflat, neîndoielnic, exemplul „tovarășilor juști” care au instaurat comunismul la noi în țară. Sufla cineva în fața celor care veneau purtând pe umeri povara activității în ilegalitate, a unor lagăre, a unor ani de temniță, a represiei pe criterii etnice? Îndrăzneala cineva să o contrazică pe tovarășa Sașa Sidorovici sau pe soțul ei, Silviu Brucan? Pe Liuba și Iosif Chișinevschi? Pe șeful Marelui Stat Major al armatei române, generalul Walter Roman? Să fim serioși!

Interesant însă de remarcat este faptul că în jurul acestora și al celorlalți din „primul cerc” au început treptat-treptat să graviteze mulți, tot mai mulți

sateliți, indivizi mai mărunței. Ei afirmau – și își susțineau afirmațiile prin declarații reciproce – că și ei „luptaseră”. Susținerile lor au fost acceptate pentru că ei erau utili la momentul respectiv. Ei reprezentau dovada că Partidul Comunist nu avea la sfârșitul războiului mai puțin de 1000 de membri, ci că ar fi cuprins, chipurile, cercuri mult mai largi. Și pentru aceasta respectivii au primit indemnizații pe viață (pensiile FIAP), au primit acces la Policlinica partidului, la casele de odihnă cu circuit închis... Ca să nu mai menționăm numeroasele alte uși pe care le deschidea, pentru ei și pentru urmașii lor, existența unui dosar de cadre solid.

Pe alte coordonate, cu alte dimensiuni și specificități, vedem că istoria se repetă, totuși...

Paul Carpen: Întrucât ați pronunțat cuvântul „istorie”, dați-mi voie să amintesc, pentru cititorii noștri, un alt exemplu. Francezii înșiși ne spun cum, după cel de-al doilea Război Mondial, au apărut la ei mulți susținători înflăcărați ai noului regim, violenți adversari ai Germaniei naziste și ai colaboraționiștilor francezi. În anii grei ai războiului, majoritatea acestora nu făcuseră nimic pentru a lupta împotriva ocupantului străin, pe care unii chiar îl sprijiniseră efectiv. Acești rebeli de un fanatism aparent erau în primele rânduri ale celor care condamnau colaboraționismul, erau cei care le tundeau la piele, în piețele publice, pe femeile care umblaseră cu soldați nemți, erau fanatici care au comis nu puține ilegalități.

Aceștia au primit denumirea de „rebelii de la 32 august”. Ironia este evidentă, deși e poate cam subtilă pentru obrazul gros al unora. Vedem așadar că oameni care în situații tulburi caută să simtă încotro bate vântul și de îndată ce încep să se aleagă apele fac prăpăd în jurul lor pentru a se cocoța cât mai sus pe valurile schimbării au existat întotdeauna și pretutindeni.

Dar, să revenim.

Domnule președinte, înțeleg că mulți ofițeri în rezervă se simt personal jigniți de măsura privindu-i pe colonelul Gheorghe Trosca și pe ceilalți militari.

Filip Teodorescu: Pe bună dreptate se simt jigniți și insultați! Și, așa după cum am spus, în primul rând nu pentru că Trosca a fost scos din acea grupare, ci pentru motivația adusă. Cum este posibil să apreciezi că un ofițer de Securitate, acționând în numele și în limitele legii, a încălcat drepturile cetățenești ale unui trădător de țară? Atunci când a documentat activitatea criminală, ca agent sovietic, desfășurată de generalul Nicolae Militaru, Trosca a acționat în baza îndatoririlor sale de ofițer de Contraintformații militare. Ce ar fi trebuit să facă el atunci? Poate CNSAS-ul să ne dea un răspuns? Dacă așa nu era bine, atunci cum ar fi fost bine? Nu poți doar să negi fără a afirma nimic.

În al doilea rând, ce fac ofițerii de la Protecție Internă acum? Ce fac ofițerii de Contrainformații din toate țările lumii? Cum au fost prinși trădătorii din rândul FBI, al CIA sau al forțelor armate americane care lucrau pentru sovietici – Robert Hanssen, Rick Ames, Harold Nicholson (cel care imediat după 1989 fusese șeful rezidenței CIA la București) sau John Walker – ca să nu citez decât câteva nume? Nu folosindu-se mijloace ale muncii informative – agentură, tehnică operativă, filaj etc.? Haideți, să fim serioși! S-a adoptat o lege strâmbă, care produce consecințe dezastruoase, iar celor care au creat-o le este parcă teamă să recunoască eroarea și să o îndrepte. Dar, repet, toate la timpul lor!

Paul Carpen: Credeți că într-un acces de slugărnicie, se va găsi cineva care să dispună scoaterea tabloului colonelului Trosca de la Panoul de onoare al Brigăzii Antitero sau modificarea Zilei luptătorului antitero, care coincide cu data asasinării colonelului Trosca?

Filip Teodorescu: Nu, niciodată. Oamenii cu putere de decizie pe care îi cunosc din domeniul respectiv nu sunt nici slugarnici, nici lipsiți de inteligență.

Paul Carpen: Din câte știu, cei care vi s-au adresat văd în măsura respectivă un gest cu caracter de simbol. O palmă pe un obraz cu speranța că lașitatea sau lipsa de reacție îi va determina pe unii să întoarcă și celălalt obraz.

Filip Teodorescu: Stați puțin. Să nu facem afirmații pripite. Încep de la sfârșitul aserțiunii dumneavoastră. Parabola cu întoarcerea celui alt obraz spre a fi pălmuit vine, cred, din Biblie. Acolo găsești însă cam tot ce ai nevoie. Depinde de situație. Așa că, dacă nu mă înșel, tot acolo găsești și principiul, care funcționa la vechii evrei, cei care au scris Biblia, „Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte”. Nu contest că s-ar găsi poate unii, foarte puțini, care din lașitate sau comoditate, să fie gata a întoarce și celălalt obraz. Mai mulți sunt însă cei dispuși la acțiuni mai hotărâte, în conformitate cu celălalt principiu.

Ați menționat însă și caracterul simbolic al măsurii luate împotriva colonelului Trosca. Aici sunt întrutotul de acord. Să mă explic.

Atunci când vrei să desființezi, să distrugi, să destabilizezi o entitate socială una dintre direcțiile de acțiune o reprezintă desființarea, distrugerea modelelor ei. Nu de mult, un bezmetic spânzura fantoșa lui Avram Iancu; nu am uitat nici cum în anii '90 au fost înjurați, bălăcăriți în fel și chip Mihai Viteazul sau Mihai Eminescu...

Am repetat cu insistență că dincolo de încercările de distrugere a simbolurilor naționale, atacarea modelelor pe care le au serviciile de informații sau de securitate ale statului român constituie o politică păguboasă. Ce să mai înțeleagă tânărul ofițer de informații când vede că trădătorii de țară sunt decorați, ridicați în slăvi, că lor li se descoperă merite imaginare, li se cântă

osane de către laudătorii de serviciu, iar, pe de altă parte, niște ofițeri aflați în misiune ordonată sunt asasinați, cadavrele lor sunt mutilate, batjocorite, fără ca vinovații să fie dacă nu pedepsiți, măcar arătați cu degetul? Ce să mai înțeleagă el, ce sistem de valori să-și alcătuiască atunci când vede că oamenii pot fi sancționați – și aici mă refer concret la ofițerii de Securitate – pe motiv că au acționat în virtutea unor legi care poate erau strâmbe, dar cei care au făcut și au votat acele legi strâmbe își fac cu osârdie loc în corul acuzatorilor?

Am urmărit cu atenție luările de poziție exprimate pe un post de televiziune în legătură cu cazul Trosca de către domnii Costin Georgescu și Mihai Montanu, ambii personalități care au îndeplinit funcții de mare responsabilitate în sistemul național de apărare. Nu pot decât să fiu de acord cu apelul făcut de dâșii pentru găsirea unei soluții care să repare marea eroare comisă în legătură cu colonelul Trosca și cu ceilalți militari.

Îmbrățișez, de asemenea, cu toată căldura, ideea dâșilor de a se înceta politica de dezbinare socială, de asmuțire a unei categorii împotriva alteia. Ajung 21 de ani de răcă, de bălăcăreală publică, de contradicții inventate și nu generate de cauze reale! Destul cu această nouă „luptă de clasă” în care fiecare se războiește cu fiecare!

Paul Carpen: Domnule președinte, vă spun cu toată sinceritatea că mă îndoiesc că acest apel făcut de dumneavoastră, ca și de personalitățile menționate anterior, va avea vreun ecou acolo unde ar trebui să aibă. Și vă rog să îmi permiteți ca, pentru a mă explica, să recurg din nou la un exemplu din istorie.

În Evul Mediu, până în zorii epocii moderne, execuțiile celor condamnați la moarte erau un spectacol public. Sau mai corect spus, un spectacol gustat de public. De același public aristocrat care mergea după aceea la teatru sau la un concert. Sau, de cei simpli, care se întorceau apoi la truda zilnică întreruptă de acea distracție gratuită.

Pentru a fi la înălțimea cerințelor spectatorilor, călăul și ajutorul său nu aveau voie să greșească. Așa se face că a apărut pânza roșie fluturată pe dinaintea ochilor celui care avea capul pe butuc și urma să moară în câteva clipe. Această pânză agitată de ucenic distrăgea atenția condamnatului și călăul își făcea treaba.

Nu știu cum se face, dar câteodată am senzația că văd niște ucenici care ne tot flutură pânze roșii pe dinaintea ochilor ca să nu băgăm de seamă când va cădea cuțitul...

Îmi amintesc, de asemenea, un inspirat titlu, pe care o excelentă ziaristă l-a așezat, acum vreo 20 de ani, deasupra unui articol al său: „*Dincolo de perdeaua de fum a evenimentelor*”.

Așa este. Nimic nou sub soare. În continuare sunt create evenimente. Unele, asemenea pânzei roșii, sunt menite a ne distrage atenția, altele, rostuite cu migală, sunt menite a alcătui o perdea de fum.

Ce se întâmplă oare cu adevărat?

Filip Teodorescu: Crearea unui eveniment care să capteze atenția consumatorului de știri, generarea de către manipulatorii opiniei publice a unei teme false care să abată atenția de la un subiect nedorit sunt modalități practicate pe scară largă. Numai că noi suntem veterani din serviciile de **informații**, nu de la Aprozar. Dispunem de capacitatea intelectuală și de pregătirea profesională necesare pentru a înțelege și a demonta scamatoriile cu care jonglează unii. Dar, așa cum am mai spus, totul la timpul său. Și așteptarea este o știință.

Întrucât se pare că există pericolul să depășim spațiul alocat pentru acest material, vreau să adaug câteva fraze de încheiere. Și aș relua ideea de la început, pentru a închide cercul.

Retragerea titlului de erou colonelului Trosca și celorlalți ofițeri constituie, neîndoiește, o batjocorire a memoriei acestora. Dar nu numai ei sunt afectați. Măsura aceasta face tare mult rău în jurul ei. Face rău Parlamentului, pentru că scoate la iveală o altă lege proastă. Face rău asociațiilor de revoluționari, membrilor cinstiți ai acestora, întrucât atrage din nou atenția opiniei publice asupra lungului șir de avantaje materiale ce le-au fost oferite. (În ce țară s-a mai luat o asemenea măsură?). Face rău imaginii CNSAS, pentru că arată că este o instituție care seamănă vrajbă și ură. Face rău unor persoane (câți oameni știau până acum că președintele Comisiei parlamentare pentru revoluționari, domnul Raymond Luca, s-a născut în inima Uralilor?) Face rău, în ultimă instanță, președintelui țării pentru că a semnat un asemenea decret.

Paul Carpen: Și bine cui face?

Filip Teodorescu: Nimănui.

C O M U N I C A T

Comitetul Executiv al Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din Serviciul Român de Informații își exprimă profunda dezamăgire față de toleranța pe care atât Parlamentul cât și Președinția României o manifestă față de încercările mai mult decât josnice ale unor instituții iresponsabile, dar bugetivore, cum sunt CNSAS și Secretariatul de Stat pentru problemele revoluționarilor din decembrie 1989, de a pângări memoria unor ofițeri români care au făcut suprema jertfă în îndeplinirea obligațiilor încredințate lor de ȚARĂ.

Asemenea atitudini nu se pot constitui în îndemnuri pentru tinerii ofițeri români chemați să-și servească ȚARA, până la sacrificiul vieții.

Cerem cu toată fermitatea ca ofițerimea română să nu mai fie batjocorită din interese mărunte cu conotații politice, iar Președinția României să folosească toate posibilitățile de care dispune pentru a recunoaște și răsplăti moral devotamentul ofițerilor români față de patria română, fie ei în viață sau decedați, cum sunt col. Gheorghe Troscă, lt. col. Eugen Trandafir Cotună, col. Dumitru Coman, dar și al altora care au fost uciși din ordinul unor trădători de țară, iar executanții trăiesc, dar nu au demnitatea și curajul ostășesc să facă dezvăluirile așteptate de români.

Sperăm ca pe viitor să nu se mai repete asemenea erori impardonabile.

GHEORGHE TROSCA: FAPTE ȘI ÎNTREBĂRI

1. **Date biografice.** Născut la 25 martie 1946. Absolvent al Școlii Militare de Ofițeri activi ai Ministerului Apărării Naționale – Sibiu, a fost repartizat la Divizia Mecanizată de la km 45 Constanța. Inginer chimist, după ce a absolvit Academia Militară Tehnică.

Între 1971 și 1986 a activat ca: ofițer de contrainformații la Regimentul de la Topraisar (județul Constanța), apoi la Centrul de cercetare al armatei, Șef birou contrainformații la divizia de tancuri de pe Șoseaua Olteniței; Șef serviciu contrainformații al Armatei a II-a București.

Între 1986 și 1989 a fost șef de stat major la Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă (USLA).

Ucis în noaptea de 23/24 decembrie 1989, în timp ce executa un ordin al generalului (r) Nicolae Militaru, noul ministru al Apărării Naționale.

*

2. **Uciderea lui Gheorghe Alexandru Trosca și a șapte uslași,** cu rănirea gravă a altor patru, a avut loc în următoarele împrejurări:

În seara zilei de 23 decembrie 1989, la ordinul expres al generalului (r) Nicolae Militaru, grupe USLA au fost chemate în sprijinul armatei care apăra sediul Ministerului Apărării Naționale, sub motivarea că teroriștii execută un atac asupra acestuia (la intrarea „Orizont“, Drumul Taberei nr. 7-9).

Generalul (r) Nicolae Militaru l-a nominalizat anume pe lt.col. Gheorghe Alexandru Trosca pentru a conduce operațiunea de „ajutorare“.

În momentul când cele două echipaje USLA, îmbarcate în două ABI, au sosit în fața sediului MApN, blindatele din dispozitivul ministerului au deschis un foc distrugător asupra uslașilor: opt au fost uciși pe loc, alți patru răniți grav.

Ordinul de a se trage asupra celor două vehicule ABI – conduse de ofițerii Gheorghe Trosca și Eugen Trandafir Cotună – a fost dat de generalul (r) Nicolae Militaru și transmis de trei ori de un alt general, cu precizarea „Sunt teroriști, trageți“.

În dimineața zilei următoare, cadavrul unuia dintre uslași a fost decapitat, iar capul a fost înfipt în axul unei roți scoase de la vehiculele cu care veniseră uslașii!! Barbarie ce nu mai fusese văzută până atunci.

Corpurile celor uciși – prezentați de „televiziunea liberă” și de ziarul „România Liberă” drept „teroriști” – au fost lăsate pe asfalt și supuse oprobriului public.

Cercetările ulterioare au arătat că:

- a) sediul M.Ap.N. nu era ținta vreunui atac „terorist”;
- b) în dosarele de urmărire „Corbii I și II”, structura de contrainformații în care lucra și locotenent-colonelul Gheorghe Alexandru Trosca – obținuse probe directe privind legăturile generalului Nicolae Militaru cu agenți ai serviciului de spionaj militar sovietic. Probe care au determinat trecerea în rezervă a generalului Nicolae Militaru.

De reținut că locotenent-colonelul Gheorghe Trosca și ceilalți camarazi ai săi și-au pierdut viața executând – cu deplină bună credință – un ordin al noului regim, instaurat în ziua de 22 decembrie 1989, după fuga lui Nicolae Ceaușescu din clădirea Comitetului Central.

*

Generalul Nicolae Militaru i-a răspuns generalului Victor Stănculescu, chiar atunci, în noaptea de 23/24 decembrie 1989: „*La război ca la război. Ce, nu li s-a întâmplat și americanilor să-și bombardeze propriile trupe la debarcarea din Normandia?*”¹

În 1991 cei uciși au primit titlurile de „Luptător pentru Victoria Revoluției” și de „Erou-Martir al Revoluției Române”.²

*

3. Prin decretele prezidențiale nr. 238, 239 și 240 din 28 februarie 2011 au fost retrase titlurile de Erou-Martir al Revoluției Române din decembrie 1989, foștilor ofițeri – colonel Gheorghe Alexandru Trosca, locotenent-colonel Eugen Trandafir Cotună și locotenent-colonel Dumitru Coman.

La baza acestor decrete stau deciziile Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) nr. 2987 din 25 septembrie 2007 și nr. 2192 și 2193 din 7 august 2007, prin care cei trei ofițeri sunt declarați „agenți ai poliției politice comuniste”.

*

¹ Citat după articolul semnat de Ovidiu Mihalache și Raul Dăncuța publicat în *Q Magazine* din luna martie 2011

² Victimele înscenării de la Ministerul Apărării Naționale care și-au pierdut viața, au fost: Lt. col. Gheorghe Alexandru Trosca, șeful statului major al USLA, avansat colonel post-mortem; Maior Eugen Trandafir Cotună, șeful serviciului de protecție apropiată, avansat post-mortem la gradul de Lt. colonel; subofițerii Andrei Ștefan, Costache Ion, Muicar Ion, Neagoe Teodor, Oprea Emil, Surpăteanu Florin-Constantin.

4. Examinarea deciziei CNSAS nr. 2987 din 25 septembrie 2007 privind pe Gheorghe Alexandru Trosca³:

I se impută următoarele:

- a) a propus „începerea urmăririi informative”⁴ față de o persoană care deține secrete de stat și are „relații neoficiale cu cetățenii străini”;
- b) a aprobat începerea urmăririi informative a unei persoane care „poartă corespondență cu... care, la data de 18.03.1984 a plecat legal împreună cu părinții în S.U.A.”

Până în decembrie 1989, era în vigoare o hotărâre a guvernului care impunea ca orice convorbire sau legătură cu un cetățean străin să fie adusă la cunoștința autorităților. Hotărârea a fost prelucrată în toate instituțiile din România, la nivelul salariaților, în ședințe sindicale plenare.

Ca atare, orice persoană care întreținea „relații neoficiale cu cetățeni străini”, încălca dispozițiile sus-amintitei hotărâri.

Reacția autorităților de atunci în astfel de cazuri era începerea urmăririi informative, pentru a se stabili despre ce este vorba.

Acesta era cadrul legal existent atunci, în anii '70-'80.

Astăzi, acest cadru este socotit ilegal și atrage sancțiuni.

Este astfel reactivată o „inovație” a regimului (PMR-PCR) și anume retroactivitatea legii penale. Oricine putea fi condamnat atunci pentru fapte sau atitudini care, în vremea când s-au produs, erau legale și nu constituiau o infracțiune.

Chiar din 1948 (anul I al Republicii Populare Române) fusese introdus în Codul Penal articolul 4: „Legile care prevăd măsuri de siguranță *se aplică și infracțiunilor comise anterior punerii lor în vigoare!!* (sublinierea D.C.G.) Legiutorul de atunci și-a luat libertatea de acțiune și prin modificarea Codului Penal (Decretul nr. 187 din 30 aprilie 1949, publicat în Buletinul Oficial).

Decizia nr. 2987 din 25 septembrie 2007 conchide că „prin măsurile derulate (Gheorghe Alexandru Trosca) a adus atingere dreptului la libertatea cuvântului și opiniei (art. 28 din Constituția României din 1965)... dreptului la viața privată (art. 32 inviolabilitatea domiciliului, art. 33 secretul convorbirilor telefonice – Constituția României din 1965)...”

Se cuvine însă reamintit că *legiutorul constituțional din 1965, a dat o altă interpretare articolelor 28, 32 și 33 menționate mai sus.*

Exercitarea acestor drepturi era restricționată prin înseși prevederile Constituției din 1965. Anume:

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea a III-a, nr. 68, joi 14 februarie 2008

⁴ Efectuată prin: informatori; investigații la domiciliu și la locul de naștere; interceptarea corespondenței și a convorbirilor telefonice; folosirea mijloacelor tehnice de ascultare. Acestea erau procedeele legal folosite la acea vreme.

„Articolul 29 aliniatul 1: – Libertatea cuvântului, presei, întrunirilor, mitingurilor și demonstrațiilor *nu pot fi folosite în scopuri potrivnice orânduirii socialiste și intereselor celor ce muncesc*“ (sublinierea D.C.G.).

„Articolul 32 – Domiciliul este inviolabil. Nimeni nu poate pătrunde în locuința unei persoane fără învoirea acesteia, *decât în cazurile și în condițiile anume prevăzute de lege*“ (sublinierea D.C.G.)⁵.

Cât despre articolul 33 – secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice – și acestea puteau fi restricționate prin aplicarea articolului 29 aliniatul 2 – caracterul „antidemocratic“ al convorbirii sau al scrisorii.

Potrivit prevederilor Constituției din 1965 și reglementărilor atunci existente, „relațiile neoficiale cu cetățeni străini“, cât și corespondența cu o persoană plecată din țară, și chiar o convorbire telefonică intrau în cadrul legal pentru începerea unei „urmăriri informative“.

*

În concluzie, se pune următoarea întrebare: interpretările legale edictate după decembrie 1989 au astăzi efect retroactiv, pot servi drept temei pentru condamnarea unor acțiuni care, la timpul lor, în anii '70-'80 aveau alt cadru legal?

Dacă răspunsul este *da*, atunci o astfel de „retroactivitate“ se cuvine legiferată în mod explicit și dată publicității.

Dacă răspunsul este *nu*, atunci de ce i s-a retras lui Gheorghe Alexandru Trosca titlul de Erou Martir al Revoluției Române din 1989? Care este adevăratul motiv al unei asemenea hotărâri?

Acad. Dinu C. Giurescu

„Și dacă nu am reușit până acum să le ridicăm încă tuturor eroilor câte un monument... atunci să le mutăm soclurile din piețele publice, încă inaccesibile pentru ei, în sufletele noastre, spre a dovedi cu adevărat că noi, românii, ne prețuim înaintașii...”

Cristian Troncotă

⁵ Prof. univ. dr. Cristian Ionescu, *Dezvoltarea constituțională a României. Acte și documente 1741-1991*, Editura Regia Autonomă a Monitorului Oficial, București, 2000, pp. 789-790.

OPROBRIUL PUBLIC

Nu mai este, credem, nevoie să descriem indignarea cu care ni s-au adresat veteranii serviciilor de informații ale României atunci când au aflat de hotărârea privind retragerea titlului de Erou-Martir acordat colonelului Gheorghe Trosca și altor militari uciși în acel haos bine provocat și profesionist regizat în care se zbătea România în zilele de la sfârșitul lui decembrie 1989.

Nu pierderea anumitor drepturi, de care rămân să se bucure niște persoane cu fapte discutabile, dacă nu chiar dubioase, reprezintă principala problemă. La urma urmelor poate că Trosca și ceilalți militari nici nu aveau ce să caute în compania acelor persoane. Problema o reprezintă întinarea memoriei unor ostași morți la datorie. Problema o reprezintă alimentarea atmosferei de ură, perpetuarea măsurilor de împărțire a românilor în „buni” și „răi”, într-un maniheism păgubos și primitiv. Problema o reprezintă încercarea de a strecura frica în sufletele oamenilor, fluturându-le prin fața ochilor pânda roșie a nesiguranței, a incertitudinii, teama că fiecare „poate să o pățească”. El și familia sa.

Desigur, răzbunări după moarte au mai fost. De la faraonii care distrugau statuile predecesorilor pentru a rămâne ei singurii adulați... De la Oliver Cromwell, al cărui cadavru a fost scos din mormânt, spânzurat și apoi decapitat la ordinul monarhiei răzbunătoare... Sau, mai aproape de vremile noastre, aflăm mereu despre distrugerea unor monumente funerare, despre profanarea unor morminte, fie ele creștine, mozaice sau musulmane.

Am vrut să știm dacă jignirea aceasta este resimțită numai de categoria, relativ restrânsă, a foștilor militari. Am vrut să știm dacă restul populației României aprobă sau dezaprobă măsura respectivă. Am încercat, de aceea, să facem o rapidă trecere în revistă a pozițiilor adoptate de mass-media, acest barometru inconfundabil al stării de spirit a populației.

Constatarea nr. 1: **Nici un post de televiziune, nici un ziar sau revistă nu a aprobat explicit măsura respectivă.** De „exprimarea satisfacției”, de laude la adresa celor ce au ticluit și aprobat această măsură, așa cum se mai obișnuiește câteodată, poate fi cu atât mai puțin vorba. Fără comentarii.

Constatarea nr. 2: **Luările de poziție au venit din cele mai diferite direcții,** autorii lor se situează, din punct de vedere al orientării lor, în **întreg spectrul politic.** Chiar și persoane cu aversiune declarată împotriva muncii

de informații în general și a activității de contrainformații militare în special nu s-au sfiit să ia atitudine.

Constatarea nr. 3: Aducerea în discuție a cazului Trosca a făcut un deserviciu autorilor acțiunii. De ce? Pentru că a permis să se facă din nou referire la numeroase alte aspecte conexe peste care începuse să se aștearnă praful uitării: implicarea sovietică în evenimentele din decembrie 1989, acțiunile criminale desfășurate în zilele respective, în bună coordonare, de către persoane cunoscute ca având legături cu organele de informații străine; problema „revoluționarilor” și cea a beneficiilor generoase oferite acestora prin acte normative.

Foarte pe scurt, vom selecta referiri la fiecare dintre aceste aspecte.

Întâmplarea face că aproximativ în același timp cu publicarea Decretului în discuție aici, să apară pe piață o carte cu un titlu incitant: *„Mămăliga” a explodat. Decembrie 1989*. Autorul este nimeni altul decât Sergiu Nicolaescu, participant activ la evenimente și membru, vreme de șase ani, în Comisia senatorială pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989. Cartea, o sinteză a lucrărilor anterioare publicate de autor pe această temă, are un prim capitol referitor la „posibila implicare a spionajului sovietic”. Acest capitol se încheie astfel:

„Sunt convins că spionajul sovietic a fost implicat intens în acțiunile de dezinformare și război electronic, având în vedere posibilitățile tehnice pe care le aveau la dispoziție și cu ajutorul cărora puteau acționa în toate mediile: de pe uscat, din aer, de pe mare și din cosmos. Unele acțiuni au fost preluate și de către vecini.”

Cunoscutul analist politic și comentator militar Radu Tudor alege pentru comentariul său un titlu deosebit de inspirat: **„Gheorghe Trosca, ucis a doua oară de KGB”**.

Nici chiar Victor Stănculescu, cel care și-a mărturisit public antipatia față de ofițerii de contrainformații militare, nu are cuvinte de laudă față de recenta măsură. Într-un interviu acordat revistei „Q Magazine”, el declară:

„Ăsta (decretul președintelui Bănescu, n.r.) este o mare neînțelegere a istoriei, a momentului, dar și a omului. Trebuie să se deosebească limpede munca de informații militare și activitatea de poliție politică. Colonelul Trosca a fost unul dintre cei care au cercetat, documentat și descoperit faptul că Militaru a avut legături cu KGB-ul. Iar Militaru i-a plătit polița. Ca drept dovadă, imediat după ce a fost instalat ministru, Militaru a ordonat Arhivelor Militare să găsească dosarele („Corbii 1”, „Corbii 2”) și să le distrugă”.

Faptul că un agent al spionajului sovietic a fost persoana care a dat ordin ca Trosca personal să vină cu ABI-urile în fața Ministerului Apărării este de acum general cunoscut, intens comentat de-a lungul anilor. Am primit însă de la domnul colonel (r) Drăgan Anghel unele date care depășesc nivelul comentariilor publice apărute până acum. Redăm în continuare citate ample din raportul domniei sale:

„Ca șef al Serviciului de contrainformații militare de pe lângă Armata a 2-a am avut drept misiune principală ca, împreună cu lt.col. Gheorghe Trosca și cu alți ofițeri, să prevenim activitățile subversive din armată. După Declarația PCR din aprilie 1964 am primit sarcina de a identifica și controla activitatea agenților recrutați de serviciile de informații străine, în speciale de către serviciile sovietice. Astfel au intrat în raza de activitate specifică a organelor de contrainformații militare unii generali: Floca Arhip, Șerb Ion, Militaru Nicolae. Activitatea acestora ca agenți ai serviciilor de informații militare sovietice a fost documentată și împotriva lor s-a luat măsura îndepărtării din armată. Lt. col. Gheorghe Trosca s-a ocupat în mod special de activitatea agentului Militaru Nicolae. A rezultat că acesta menținea relații cu cadre ale serviciului GRU de la Ambasada sovietică și, în paralel, cu agenți GRU din armata română și din viața civilă, contactele lor personale devenind mai frecvente după Declarația din aprilie.

Datele obținute au fost prezentate conducerii statului. Drept consecință, din funcția de comandant de Armată, Nicolae Militaru a fost trecut în rezervă și numit adjunct al ministrului Construcțiilor. În mod evident, nu întâmplător Nicolae Militaru a fost numit ministru al Apărării Naționale în decembrie 1989. Această înaltă funcție i-a permis să-și scoată colții. Și-a reactivat colegii de agentură din minister și din unitățile militare subordonate, pregătind și aplicând planurile de diversiune și teroare împotriva celorlalte instituții ale statului, mai ales asupra organelor de Securitate.

Actele sale de răzbunare, de diversiune, de răfuială au primit un sprijin important din partea Direcției de Informații a Armatei, a unor generali suspectați ca agenți GRU care fuseseră trecuți în rezervă, dar care au fost rapid reactivați. Printre aceștia: general Hortopan Ion, general Pancea Marin, general Logofătu, general Eftimescu, locotenent-colonel Dragomir Aurel.

Doborârea elicopterului militar în care se aflau generalii Nuță Constantin și Velicu Mihalea s-a făcut ca răzbunare pentru faptul că generalul Nuță fusese mulți ani șef al Direcției de contrainformații militare (Direcția a

IV-a), calitate în care coordonase activitatea de urmărire informativă a agenților GRU din armată.

Generalul Militaru Nicolae a plănuit un asasinat în masă pentru a „demonstra” opiniei publice că adevărații teroriști sunt luptătorii USLA și cadrele Direcției a V-a. Astfel el a ordonat organizarea unei reviste de front a acestor unități cu tot echipamentul de luptă, cu armament și muniție pe terenul din Ghencea. În paralel, terenul respectiv fusese înconjurat de cuiburi de mitraliere. Intervenția generalului Iulian Vlad a oprit măcelărirea a peste 1000 de cadre de Securitate.”

Despre acest ultim incident, iată o altă relatare:

„În noaptea de 24 decembrie, col. Ardeleanu este chemat la cabinetul generalului Militaru, care îi ordonă ca la ora 9.00, întregul efectiv al USLA să fie prezent pe platoul din spatele stadionului Steaua, unde se va ține o revistă de front. La acea revistă de front urmau să participe și cadrele Direcției a V-a. (...) În secret s-a dat ordin ca platoul respectiv să fie înconjurat de militari înarmați cu mitraliere, iar două elicoptere să fie pregătite pentru a interveni. (...) Imediat s-au opus mai multe personalități, printre care generalii Iulian Vlad, Gianu Bucureescu, colonel Ardeleanu. Cel mai vehement s-a opus ing. Mihai Montanu, explicând că nu se poate realiza deplasarea în siguranță a unui număr așa de mare de cadre prin Bucureștiul împânzit de gărzi mixte formate din militari și revoluționari. Dânsul i-a propus domnului Iliescu ca revista de front să se realizeze la sediul celor două unități”.

Într-un mod cât se poate de firesc, comentariile din presă au ajuns și la CNSAS, instituția care a generat scânteia acestui scandal, și la „revoluționari”.

În articolul „Eroii nu se nasc și nu mor prin decret prezidențial”, Dan Badea arată:

„Nu poți, printr-un decret prezidențial, să schimbi istoria recentă a României doar de dragul unor impostori cuibăriți prin CNSAS, Parlament sau Secretariatul de stat pentru revoluționari. (...) În fața sacrificiului suprem trebuie să te închini, să te reculegi și să taci. (...) Moartea uslașilor a servit noii puteri pentru că a legitimat mitul teroriștilor care, spunea Ion Iliescu, „trăgeau din orice poziție”, dar i-a servit și lui Nicolae Militaru, autorul diversunii, care scăpa astfel de Gheorghe Trosca, ofițerul care-l lucrase informativ pentru relațiile cu GRU, în dosarele Corbii 1 și Corbii 2”.

Cât se poate de tranșant a fost Radu Tudor în *Jurnalul Național*:

„Nu are rost acum nici să pun în discuție existența, după 21 de ani, a căpușelor bine organizate sub forma unor organisme guvernamentale și parlamentare pentru problemele Revoluției. Șocant e altceva. Că după atâta amar de vreme, puterea de azi n-are altceva mai bun de făcut decât să-l execute încă o dată pe colonelul Gheorghe Trosca. Mâna lungă a KGB și GRU acționează și azi, prin intermediul unor înalți responsabili ai puterii politice din România”.

Sub titlul *„Bănescu și Iliescu, părtași la o crimă istorică”*, *Adevărul* a publicat, sub semnătura lui Grigore Cartianu:

„Ordinul ucigaș a fost dat de generalul Nicolae Militaru, spionul sovietic abia instalat de Ion Iliescu la cârma Armatei române. În momentul masacrului, Iliescu se afla lângă Militaru, în interiorul MAPN. Urmașul lui Ceaușescu nu a făcut nici un gest de a opri crima lui Militaru sau, ulterior, de a-l pedepsi pe asasin. (...)

Nimeni nu va putea alunga durerea din sufletul văduvelor și orfanilor acelei tragedii. O mică alinare a venit prin acordarea titlului de Erou-Martir al Revoluției Române. Pentru urmași asta a însemnat și o rentă lunară de două-trei mii de lei. Un bine-venit ajutor pentru niște femei rămase fără soț, pentru niște copii rămași fără tată.

Și acum, din cauza unei legi strâmbe, a unui CNSAS idiot și a unui președinte care semnează ca primarul, dispare și acea minimă formă de ajutor. Au certificate de revoluționar tot felul de impostori, există destui ucigași transformați în eroi-martiri, dar pe nefericiții uslași îi scoatem în afara legii doar pentru că, în calitate de ofițeri de contraspionaj, au activat în Securitate (ca și cum spionii trebuiau prinși de coafeze sau de țărani cooperatori)”.

Și Academia Cațavencu a abordat problema „revoluționarilor”, scriind la 20 ianuarie 2010 sub semnătura lui Alexandru Cristorian:

„În cazul în care mai există persoane care se îndoiesc de faptul că în decembrie 1989, în România, a avut loc o revoluție, le transmitem tradiționalul „ciocu’ mic”. Pentru că, din bugetul de stat, o întreagă armată de revoluționari primește bani – o pensie reparatorie plătită lunar, în valoare de 1,1 salarii medii pe economie. Asta pe lângă celelalte beneficii, cum ar fi terenuri gratuite, spații comerciale gratuite, transport public gratuit, reduceri de taxe și impozite ori vacanțe și tratamente, tot gratuite. Povestea acestei armate de revoluționari începe între anii 1990 și 1992, când, ca urmare a înființării Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, trei mii

de persoane primesc acte prin care li se atestă calitatea de luptător pentru victoria revoluției. Tot atunci se stabilesc și primele drepturi de care beneficiază acestea – reduceri de taxe sau împroprietări cu terenuri. Atunci iau ființă și asociațiile de revoluționari, 12 înființate în 1990 și alte 24 în următorii doi ani.

Prin 2004, existau 26-27 de mii de revoluționari. Cam mult, s-au gândit niște băieți de la Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor (SSPR) și din Parlament, în frunte cu Emilian Cutean, fostul deputat și secretar de stat pe probleme de revoluționari. Astfel, a apărut o nouă lege, 341/2004, care își propunea să facă puțină curățenie în rândul miilor de revoluționari. Mai ales că cea mai mare parte deveniseră revoluționari la mai bine de zece ani de la revoluție, când s-au prins că e bine să beneficiezi de toate avantajele oferite de acest statut. Astfel, după ce ani de zile s-au tot eliberat certificate, s-a decis că acestea trebuie preschimbate, iar preschimbarea să se facă, pentru fiecare caz în parte, în baza unor dovezi irefutabile. În plus, noua lege prevedea preschimbarea dosarelor de revoluționar obținute pînă în 1997. Adică să rămână cu carnet doar revoluționarii adevărați, iar aceștia să primească, în plus față de beneficiile precedente, și o pensie reparatorie de 1,1 salarii medii pe economie. Numai că tentația acestor bani, previzibil, a făcut ca numărul revoluționarilor să crească.

După ce, în '92 și '96, în pragul campaniilor electorale, au fost eliberate ceva mai bine de 10.000 de certificate de revoluționar, în anul de grație 2000, la mai bine de zece ani de la evenimentele din '89, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor întocmește o listă cu nu mai puțin de 17.000 de noi revoluționari. Și uite așa, în 2010 plătim retroactiv sute de milioane sub formă de pensii reparatorii pentru o sumedenie de revoluționari făcuți la normă și fără respectarea legilor.

În cazul în care vă întrebați cum de s-a ajuns ca Parlamentul să emită astfel de legi care acordă beneficii și plăți reparatorii revoluționarilor ori de ce există un interes atât de scăzut în rezolvarea problemei numărului de revoluționari și curățării acestui sistem de falsuri și certificate tipărite la normă, e bine să știți că o sumedenie de revoluționari se află chiar în forul legislativ ori sunt foști parlamentari. Printre ei se regăsesc nume precum Vasile Blaga, Radu Berceanu, Ion Vasile, Alexandru Sassu, Sorin Frunzăverde, Mircea Mică sau Daniela Buruiană. De asemenea, printre revoluționarii cu ștaif se regăsesc și Helmuth Duckadam, Dumitru Iliescu, fostul șef al SPP,

Adrian Tărăcilă, fiul fostului ministru Doru Ioan Tărăcilă, sau Ionel Hașotti, fratele senatorului liberal Puiu Hașotti. Conform site-ului portalulrevolutiei.ro, multe dintre „vedetele” revoluționarilor au beneficiat deja de terenuri în zone bune, scutiri de impozite sau spații comerciale”.

George Roncea scrie:

„Trosca a fost ucis la comanda unui agent sovietic, generalul Militaru, după moarte corpul său a fost profanat, a fost decapitat și capul i-a fost înfipt într-o osie a unei mașini de intervenție.

Imaginile au circulat - spre avertizarea cadrelor Securității care i-au filat și urmărit pe agenții KGB din România. Mesajul a fost înțeles de către ofițerii de contraspionaj - care au fost țintă a „revoluționarilor” cu accent rusesc în acele zile și în perioada următoare. Câteva dintre cadrele de vârf ale 0110 (unitatea anti-KGB a Securității) au primit avertismente mai dure - le-au fost mitraliate locuințele și alte mesaje d’astea, de neamuri proaste, cu care se îndeletnicește Moscova.

Neîncetat, Moscova ne dă mesaje și ordine, din 1989 încoace, prin agenții săi instalați în poziții de vârf ale statului. Tocmai de aceea, cu atât mai ridicol este și fondul actualului scandal iscat de așa-zisa poveste de spionaj româno-rusă, în care Moscova se dă victimă a României. În contextul în care o pletoară de agenți ai KBG/GRU, printre care generalul Militaru, generalul Pancea, generalul Kostyal, generalul Vasile Ionel și mai ales tartorul tuturor, criminalul cu mâinile roșii de sânge, Ion Iliescu, au mâncat o pâine bună românească, controlând toate manetele importante ale serviciilor, ale armatei și decizia politică, vreme de aproape două decenii.

Stația KGB-ului încă bântuie România, chiar și acum - sau poate mai ales acum, după intrarea noastră în structurile euro-atlantice. Agenți ai Moscovei încă se află în poziții de control ale unor instituții care au un rol nu doar simbolic, cum este CNSAS-ul, deoarece gestionează arhive și date ale fostei Securități, între care se află și dovezi privind activitatea de dinainte de 1989 ale agenturii KGB care s-a instalat la putere în România.

Efigia CNSAS este Mircea Dinescu, documentat de unitatea anti-KGB a Securității. Foști ofițeri ai UM 0110 au urmărit îndeaproape legăturile lui Mircea Dinescu, nu doar contactele și deplasările soacrei bolșevice a acestuia, Ludmila Loghinovskaia.

Din reduta obținută, călare pe documente, Dinescu și acoliții săi dau verdicte. Împart albul de negru. Stabilesc ei cine a fost curat și cine nu. Desigur, cei mai necurați au fost cei care îi urmăreau pe ei, pe filomoscoviții

kaghebiști. Dau decizii de „poliție politică“, printre altele și celor care au luptat împotriva Moscovei, mamușka de unde îi venea caviarul și lumina lui Dinescu & comp.”

Ultimul număr al revistei „*Intelligence*”, editată de Serviciul Român de Informații, se remarcă nu numai prin conținutul său elevat, de înaltă ținută științifică, ci și prin condițiile grafice, de excepție, în care apare.

O pagină a acestei reviste ne-a atras în mod deosebit atenția: pe un fond complet negru sunt aranjate tablourile eroilor care au făcut obiectul recentelor decrete. În mijlocul acestui grupaj de tablouri pâlpâie o lumină. Poate simbolul unei candelă menită a aduce lumină acolo unde este mult întuneric... Poate simbolul unei flăcări a speranței menită să ne dea putere să înțelegem rostul sacrificiului suprem...

Sub ea, câteva cuvinte simple, dar tocmai de aceea răscritoare:

„EROII NU AU NEVOIE DE DIPLOME”

Este această pagină din revista SRI un omagiu mai puternic decât o mie de cuvinte. Este un omagiu, dar și expresia unei atitudini.

Suntem convinși că mesajul va fi înțeles pe deplin de toți cititorii revistei. Și nu numai de ei.

Sinteză media realizată de **Paul Carpen**

INCONSISTENȚA JURIDICĂ ȘI MORALĂ A UNEI DECIZII CONTROVERSATE

Prin decretele prezidențiale nr. 240, 238 și 239 din 28.02.2011, **au fost retrase titlurile de Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989 foștilor ofițeri de securitate colonel Gheorghe Trosca, locotenent-colonel Eugen Trandafir Cotună și locotenent-colonel Dumitru Coman**. Măsura a fost luată la propunerea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, cu avizul Comisiei Parlamentare a Revoluționarilor din Decembrie 1989, în baza deciziilor Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) nr. 2987 din 25.09.2007 și nr. 2193 și 2192 din 07.08.2007, prin care cei trei ofițeri au fost declarați „agenți ai poliției politice comuniste”.

Titlurile de Erou-Martir au fost conferite ofițerilor respectivi, cât și altor cadre militare, în anul 1991, potrivit legii, **pentru faptul că și-au jertfit viața eroic, în executarea unor misiuni ordonate, în timpul evenimentelor din decembrie 1989**.

Reamintim că Gheorghe Trosca, în calitate de șef al statului major al Unității Speciale de Luptă Antiteroristă (binecunoscuta USLA), a condus o echipă formată din 12 luptători care, în noaptea de 23/24 decembrie 1989, din ordinul generalului Nicolae Militaru, s-a deplasat spre sediul Ministerului Apărării Naționale din Drumul Taberei pentru a veni în sprijinul dispozitivului de apărare al acestuia.

În circumstanțe de acum cunoscute, cele două mașini ale USLA au fost primite cu foc de dispozitivul militar în ajutorul căruia veneau, opt luptători uslași, între care Gheorghe Trosca și Eugen Trandafir Cotună, pierzându-și viața, iar alți patru fiind răniți grav.

Dumitru Coman, care îndeplinea funcția de șef al structurii Serviciului național de informații din Odorheiul Secuiesc, localitate ce reprezenta epicentrul unei zone cu un însemnat potențial revizionist maghiar, a fost omorât în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 de un grup de etnici maghiari violenți.

Retragerea titlurilor de Erou-Martir celor trei ofițeri de informații **a generat o emoție puternică**, atât în rândul veteranilor din serviciile de informații ale României, cât și în cadrul societății civile, al populației în general.

Aceasta s-a datorat în bună măsură tragismului sfârșitului lor. La București, trupurile lui Gheorghe Trosca, Eugen Trandafir Cotună și ale celorlalți uslași decedați au fost batjocorite și expuse oprobiului public, timp

de trei zile, sub motivația diversionistă că ar fi fost teroriști. La Odorheiul Secuiesc, corpul lui Dumitru Coman a fost zdrobit os cu os și, după decapitare, s-a jucat fotbal cu capul său!

În plus, **uciderea ofițerilor în cauză a fost ordonată, respectiv pusă în aplicare de compatrioți trădători**. Generalul Nicolae Militaru a cerut ca din echipajele USLA să facă parte Trosca și Cotună, cei care, în calitate de ofițeri de contrainformații militare, descoperiseră și documentaseră activitatea lui de agent al serviciului de spionaj militar sovietic GRU. În cazul lui Dumitru Coman, cei trei etnici maghiari erau cunoscuți ca agenți ai serviciului de informații al Ungariei, AVO.

Prin probitatea profesională, eroismul de care au dat dovadă și tragismul sfârșitului lor, **ofițerii Gheorghe Trosca, Eugen Trandafir Cotună și Dumitru Coman reprezintă simboluri ale comunității informative din România** și vor avea întotdeauna un loc de frunte în galeria luptătorilor pe frontul nevăzut.

Mass-media și reprezentanți ai societății civile au reacționat puternic la retragerea titlurilor de erou-martir celor trei ofițeri și au făcut apel ca această decizie să fie reanalizată și să se revină asupra ei. Reprezentanții instituțiilor implicate clamează însă la unison că au procedat în strictă conformitate cu dispozițiile legale.

De aceea, în cele ce urmează vom analiza consistența juridică și morală a suportului legal al acestei decizii controversate.

Textul de lege în spatele căruia se ascund atâția exponenți ai clasei politice la nivelul Executivului (Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor), al Parlamentului (Comisia Parlamentară pentru Problemele Revoluționarilor) și al Administrației Prezidențiale (Departamentul Constituțional-Legislativ) **îl reprezintă o prevedere a Legii nr. 341/2004** privind recunoștința față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției din decembrie 1989. Acest act normativ stipulează la art. 8 că „De prevederile prezentei legi nu beneficiază persoanele, civili sau militari, care sunt dovedite a fi fost implicate în activitățile fostei securități ca poliție politică, precum și persoanele care au organizat, au acționat, au instigat și au luptat, sub orice formă, împotriva Revoluției”.

Acest text de lege comportă, însă, mai multe observații și comentarii de ordin juridic, istoric și moral.

În primul rând, **reglementarea** prin care se stabilește că „de prevederile prezentei legi nu beneficiază persoanele care sunt dovedite a fi fost implicate în activitățile fostei securități ca poliție politică” **este discriminatorie și neconstituțională**, pentru că motivația invocată nu are nici o legătură cu modul eroic în care ofițerii de informații Gheorghe Trosca, Eugen

Trandafir Cotună și Dumitru Coman au murit la datorie, executând ordinele primite, respectiv atribuțiile de serviciu, în timpul evenimentelor din decembrie 1989.

În al doilea rând, **sintagma „activitățile fostei securități ca poliție politică”**, preluată în Legea nr. 341/2004 din Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, **nu mai poate fi folosită în prezent** întrucât reglementarea legală din care a fost preluată nu mai este în vigoare, fiind declarată neconstituțională prin Decizia nr. 51 din 01.02.2008. Noua reglementare în materie (OUG nr. 24 din 10.03.2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității) a renunțat la sintagma „poliție politică” pentru a inculpa întreaga categorie a ofițerilor de securitate și a colaboratorilor acesteia.

În al treilea rând, **din punct de vedere istoric, nu este încă unanim acceptat că, în noaptea de 23/24 decembrie 1989**, când generalul Nicolae Militaru exercita comanda Ministerului Apărării Naționale fără o abilitare legitimă și solicita intervenția trupelor URSS în sprijinul grupului politic instalat la putere, **ne aflăm în faza Revoluției**, mai degrabă în cea a Diversiunii.

Inconsistența juridică și morală a deciziei de ridicare a titlurilor de Erou-Martir lui Gheorghe Trosca, Eugen Trandafir Cotună și Dumitru Coman devine și mai evidentă din analiza modului în care a fost constatată implicarea acestora în „activitățile fostei securități ca poliție politică”.

În primul rând, **deciziile CNSAS nr. 2987 din 25.09.2007 și nr. 2193 și 2192 din 07.08.2007**, prin care cei trei ofițeri de informații au fost declarați „agenți ai poliției politice comuniste”, **au fost adoptate în baza prevederilor Legii nr. 187/1999** privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, lege care a fost declarată neconstituțională prin Decizia nr. 51/01.02.2008 a Curții Constituționale.

În ce privește natura juridică a CNSAS, Curtea Constituțională a constatat că, „prin atribuțiile și procedurile urmate, instituția se plasează în afara Constituției, prin confuzia între funcția de anchetă, cea de judecată și cea de soluționare a căilor de atac împotriva propriilor decizii, prin lipsa de contradictorialitate și publicitate a dezbaterilor, administrarea și aprecierea probelor, jurisdicția exercitată de CNSAS și Colegiul Consiliului se definește **ca o jurisdicție extraordinară**, iar natura juridică a organelor care o exercită este cea a instanțelor extraordinare, interzise de art. 126 alin 5 din Constituția României”.

Din concluziile și constatările Curții Constituționale rezultă evident și fără dubii că **deciziile CNSAS**, prin care s-a constatat implicarea celor trei ofițeri de informații în „activitatea fostei securități ca poliție politică”, **au fost adoptate cu încălcarea prevederilor constituționale**.

În al doilea rând, **fundamentarea deciziilor** prin care CNSAS a hotărât că ofițerii respectivi au fost „agenți ai poliției politice comuniste” **este abuzivă**.

Astfel, în cazul locotenent-colonelului Gheorghe Trosca, se reține faptul că, în anii 1983, 1984 și 1985, a desfășurat activități informative prin care s-au adus atingeri unor drepturi și libertăți constituționale.

CNSAS, deliberat sau nu, omite să ia în considerație că în perioada respectivă Gheorghe Trosca era ofițer de contraspionaj militar, postură din care i-a descoperit și documentat pe Nicolae Militaru și alți generali cu funcții importante în Armata României ca trădători – agenți ai GRU (celebrele cazuri „CORBII”).

Totodată, CNSAS nu sesizează, din incapacitate profesională sau rea intenție, că **motivele pentru care Gheorghe Trosca a procedat la luarea unor măsuri informativ-operative asupra unor cadre militare**, respectiv relații neoficiale cu cetățeni străini, **se constituiau în vulnerabilități la protecția secretelor militare**. Nici un serviciu de contraspionaj militar nu-și permite să nu verifice și să nu clarifice asemenea suspiciuni, sub pretextul că, temporar, se aduc unele atingeri ale dreptului la viața privată, secretul convorbirilor telefonice etc. În logica CNSAS, bazată pe reglementări legale strâmbe, descoperirea și documentarea unor trădători gen „CORBII” nu ar fi fost posibilă niciodată.

Cazul maiorului Eugen Trandafir Cotună este similar cu cel al lui Gheorghe Trosca. În 1984, în timp ce era ofițer de contraspionaj militar, a dispus măsuri informativ-operative asupra unui cadru militar semnalat că întreține relații neoficiale cu o persoană stabilită în SUA. În consecință, și decizia CNSAS privindu-l pe Cotună este abuzivă.

Cazul locotenent-colonelului Dumitru Coman este de o cu totul altă factură, însă decizia CNSAS de a-l declara „agent al poliției politice comuniste” este la fel de netemeinică. Ofițerul, originar din județul Cluj, a fost trimis de Serviciul național de informații la Odorheiul Secuiesc, într-o zonă cu populație majoritară maghiară, pentru a veghea asupra manifestărilor și acțiunilor revizioniste.

Considerarea de către CNSAS ca „poliție politică” a activității informative anti-revizioniste, într-o zonă în care și astăzi ne confruntăm cu pericole la adresa integrității teritoriale a României, semnifică faptul că această instituție nu ia în considerare, concomitent cu protecția drepturilor și libertăților individuale, și **apărarea valorilor fundamentale ale statului român garantate constituțional**.

Justificarea deciziei CNSAS prin invocarea cazului unui preot unitarian asupra căruia Dumitru Coman a dirijat un informator pentru a stabili dacă, prin activitățile sale specifice, face propagandă naționalist-șovină sau influențează la acțiuni dușmănoase este neinspirată și netemeinică. Antecedentele preotului în cauză (fusesse condamnat pentru acțiuni similare) și strategia serviciilor de informații ungare și a grupărilor revizioniste maghiare din Ungaria și din

Occident de a folosi clerul cultelor cu aderenți în rândul etnicilor maghiari drept vectori de propagare a ideilor și acțiunilor dorite justificau pe deplin monitorizarea informativă a conduitei preotului unitarian.

CNSAS concluzionează că măsura dispusă a vizat îngrădirea drepturilor la libertatea cuvântului și libertatea de exprimare, omițând să ia în considerare că propaganda naționalist-șovină și revizionistă se constituia și se constituie în factor de risc la adresa unor valori fundamentale ale statului și poporului român.

Pentru a consolida susținerea deciziei de „poliție politică”, CNSAS a mai invocat încălcarea de către ofițer a acelorași drepturi și libertăți prin monitorizarea și raportarea discuțiilor purtate între unii scriitori și ziariști din județul Harghita, pe de o parte, și cadrele didactice din comunele Corund și Praid, pe de altă parte. Fiind vorba de opinii exprimate în cadrul unor activități publice, nu poate fi luată în considerare nici o încălcare a drepturilor și libertăților individuale.

Doritorii pot lectura deciziile CNSAS nr. 2987 din 25.09. 2007 și nr. 2192 și 2193 din 07.08. 2009 privind pe Gheorghe Trosca, Eugen Trandafir Cotună și Dumitru Coman în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, nr. 676/18.10.2007.

Aspectele prezentate mai sus demonstrează inconsistența juridică și morală a prevederilor legale care sunt invocate drept temei pentru justificarea unei decizii cu consecințe negative imprevizibile pe diverse planuri.

Surprinzător este faptul că, pe traseul Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor – Comisia Parlamentară a Revoluționarilor – Departamentul Constituțional–Legislativ al Administrației Prezidențiale, nu a catadixit nimeni să vadă ce consistență constituțională, juridică și morală mai au la nivelul anului 2010 – 2011 niște decizii adoptate în 2007 de CNSAS, organ dovedit de Curtea Constituțională că acționa cu încălcarea prevederilor constituționale.

Surpriza este cu atât mai mare cu cât **cazul locotenent-colonelului Gheorghe Trosca era bine cunoscut de toată lumea**, atât în ce privește contribuția sa la instrumentarea celebrelor dosare „CORBII”, cât și sfârșitul tragic, criminal, de care a avut parte în decembrie 1989, când generalul Nicolae Militaru, prin diversiunea din Drumul Taberei, a vizat cel puțin două scopuri: primul, să se răzbune și să-l înlăture pe omul care putea proba trădarea sa, în condițiile în care a făcut să dispară din arhive dosarele „CORBII”; al doilea, să susțină cu exemple concrete diversiunea „securiști-teroriști”, care viza decontarea în responsabilitatea Securității a celor aproape 1.000 de morți înregistrați după părăsirea puterii de către Nicolae Ceaușescu.

Având în vedere considerentele de mai sus, suntem convinși că **toți cei implicați în adoptarea deciziei de retragere a titlurilor de Erou-Martir a ofițerilor de informații Gheorghe Trosca, Eugen Trandafir Cotună și Dumitru Coman au serioase motive să regrete** pentru ușurința cu care au procedat, în baza unor prevederi legale abuzive, discriminatorii, neconstituționale și, de ce nu, să găsească forța pentru a repara greșeala comisă.

Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu

AMEȚEALA VRAJBEI NOASTRE

Comunicarea este, neîndoielnic, o știință complexă. Altfel nu ne-am putea explica de ce există atâtea specialiști, fiecare având un sector îngust al preocupărilor, de la redactarea corectă a unui mesaj scris, până la limbajul corporal sau alte asemenea. Nu mă voi aventura pe nisipurile mișcătoare ale teoriilor din acest fascinant domeniu. Mă voi referi la un aspect concret care, în opinia mea, este mai mult decât evident în acțiunile celor care ne conduc pe oceanul care a rămas mereu agitat după decembrie 1989. Este vorba despre folosirea „căilor bătătorite” din mecanismul gândirii noastre.

Un specialist în propagandă susținea că o minciună repetată până la saturație sfârșește prin a deveni credibilă. De ce oare? Pentru că prin fiecare reluare se întărește, se consolidează în creierul nostru traiectul respectivei susțineri. Este ceva asemănător procesului de învățare (*Repetitio mater studiorum*) sau al antrenamentelor. Sportive, dar nu numai. De aceea se și zice că „S-a învățat cu răul, ca țiganul cu scânteia”.

Am crezut și voi continua să cred că unul dintre reproșurile cele mai dure care pot fi aduse fostului regim este acela că i-a dezobisnuit pe oameni să gândească cu mintea proprie. Ce altceva era abuzul de citate, preluate și aruncate în dezbateri – într-o lucrare științifică sau într-o discuție obișnuită – cu aceeași fervoare cu care un fanatic religios folosește drept argument suprem pasaje din cartea sfântă a credinței lui? Dincolo de care orice argumentație în contradictoriu devine imposibilă?

Transmiterea mesajului de la sursa diriguitoare către armata de subiecți alcătuită din popor s-a făcut, înainte de 1989, prin presă (vai de cel care era criticat nominal într-un ziar!) și, mai ales, prin televiziune. Așa cum era ea – limitată ca timp de emisie și ca mijloace de expresie – televiziunea națională a reprezentat o autoritate. Fiind mereu mijloc de intermediere a legăturii, ea a ajuns să se identifice cu însăși sursa mesajelor și s-a înfășurat într-o aură a puterii.

Așa se explică într-un mod rațional, după părerea mea, de ce persoanele care au plănuvit evenimentele din decembrie 1989 au ținut morțiș ca aceste evenimente să se desfășoare în fața camerelor de luat vederi. Nu de dragul transparenței, ci pentru a transmite în mod repetat mesaje aiuritoare, mesaje care în cele din urmă, prin repetiție și datorită autorității televiziunii, au ajuns a

fi crezute de foarte mulți oameni. Spre cinstea lor, cu vremea unii dintre conaționalii noștri s-au trezit din acea hipnoză. Dar nu toți.

Un prim obiectiv al campaniei de mistificare dezlănțuite atunci l-a reprezentat construirea unui inamic comun, crearea unei alpii în care să afluiască toate nemulțumirile populare. O acțiune deloc ușoară, având în vedere multitudinea și diversitatea insatisfacțiilor, dar, să o recunoaștem, o acțiune care a reușit destul de bine. Așa s-a creat mitul Securității ca dușman al tuturor. Securitatea era de vină pentru lipsa de alimente sau pentru frigul din apartamente... Securitatea era de vină pentru izolarea internațională a țării... De parcă acestea ar fi fost atribuții ale sale, de parcă ea ar fi trebuit să se îngrijească de bunăstarea populației, ea ar fi trebuit să creeze colaborări internaționale fructuoase, nu conducerea politică a statului.

Mai mult, oameni mari dar cu suflet mărunț au început să se plângă: oameni care călătoriseră în lung și în lat prin lume clamau lipsa libertății de mișcare (unii s-au întors în țară chiar în preajma evenimentelor); oameni care erau lipsiți de talent scriitoricesc clamau că nu au fost lăsați să scrie, amenințând cu literatura lor fulminantă „de sertar”, care literatură nu s-a ivit nici până în ziua de astăzi etc. Vinovatul pentru toate acestea, din nou, Securitatea.

Corul a crescut. În câteva zile, râul care se adunase în albia nemulțumirilor amenința să devină distrugător. A fost lansată lozinca iresponsabilă „securiști – teroriști”. Și atunci ofițeri, subofițeri, militari-elevi din trupele de Securitate au fost împușcați („Nimiciți prin foc și călcare cu șenilele!”), au fost spânzurați, au fost bătuți până la moarte și trupurile lor profanate, au fost lipsiți de libertate, li s-au intentat procese absurde.

Astăzi, în gogorița „securiști – teroriști” nu mai crede nimeni. Dar ea a produs efecte nenorocite.

De ce aduc în discuție fapte de acum 21 de ani?

Simplu: pentru a arăta că pericolul nu a trecut.

Devine astăzi tot mai virulentă o campanie absurdă, declanșată pe baza unei legi strâmbe, de așa-zisă demascare, de purificare a rândurilor poporului român. Aparatul consistent, bine alimentat de la bugetul de stat, al CNSAS este pus să descopere persoane care au avut calitatea de „lucrător” sau de „colaborator” al Securității. Scriitori, actori, gazetari – oameni de artă care ne-au făcut viața mai frumoasă – sunt chemați la discuții, sunt acuzați, sunt bălăcăriți în public. Același lucru se întâmplă cu ofițeri și subofițeri ai aparatului de stat, oameni care, marea lor majoritate, au acționat împotriva spionilor și a trădătorilor de țară și care, în plus, mai au puțini ani de trăit. Toți

sunt trimiși în fața unei instanțe judecătorești care să decidă asupra „calității” lor de membri ai aparatului de Securitate.

Aici apare primul aspect contrar logicii elementare și anume:

Oricine are minime cunoștințe elementare de drept știe că o persoană poate fi trasă la răspundere în fața legii pentru acțiunile sau inacțiunile sale. De aceea, cred eu, ca nespecialist, în știința dreptului se vorbește despre „făptuitor”, despre cineva care a făptuit ceva, cineva care a comis o faptă sancționabilă prin lege.

Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru ceea ce este sau ceea ce a fost, pentru o calitate a sa. Nimeni nu poate fi acuzat pentru că este evreu sau țigan! Nimeni nu poate fi acuzat pentru că este mahomedan sau brahman! Trebuie oare să reamintim de nenorocitele legi rasiale ale nazismului? Trebuie să reamintim de milioanele de asasinate comise în numele credinței, în numele unei anumite dogme? Toate victimele acelea au suferit nu pentru ceea ce făcuseră, ci pentru ceea ce erau, pentru o anume „calitate” a lor.

La liceu am avut două materii la care mai târziu, din păcate, s-a renunțat: Psihologia și Logica. La Logică am învățat despre sofisme, ca raționamente aparent corecte, dar greșite din punct de vedere al conținutului, ele speculând echivocul, aspectele neesențiale ale temei dezbătute.

Știind aceasta, putem afirma că, desigur, se vor găsi persoane cu înclinații către sofism, gata să argumenteze că CNSAS caută „fapte”, pe care le pune la dispoziția Curții de Apel și această instanță juridică decide asupra „calității”.

Cu greu s-ar putea găsi o mai mare ticăloșie! Și iată de ce:

a) Să zicem că se dorește sancționarea activității desfășurate de unele persoane ca informator. Motivații putem găsi: că este imorală, că poluează mediul social etc. Nu avem aici nici o problemă. De exemplu, dacă legea este atât de absurdă încât să prevadă că furtul unei biciclete se pedepsește cu închisoare pe viață, judecătorul în fața căruia este adus cineva care a furat o bicicletă nu are altă posibilitate decât să-l condamne pe respectivul la închisoare pe viață.

Problema aici este aceea că **în cazul în care sunt sancționați informatorii și îi sancționăm pe cei ai Securității, ce ne facem cu cei care au fost informatori ai unor servicii străine?**

b) Să zicem că CNSAS descoperă „fapte”, descoperă vinovății care se situează *beyond reasonable doubt* („dincolo de îndoiala rezonabilă”). Foarte bine! Să le prezinte organelor de cercetare, justiției și acestea să decidă. Vinovățiile se stabilesc pe bază de probe, în virtutea legii, în cadrul unor

proces corect desfășurate. Abia atunci CNSAS ar face un lucru cu adevărat util. Dar nu, CNSAS nu procedează astfel.

Vine în schimb cu susțineri cum ar fi aceea că ofițerul de contrainformații militare Trosca Gheorghe a încălcat dreptul la intimitate al comandantului Armatei a 2-a, generalul Nicolae Militaru, atunci când i-a interceptat convorbirile telefonice sau atunci când i-a stabilit, prin filaj, legăturile. Ce prevedeau legile atunci? Care prevederi ale acelor legi au fost încălcate? Dacă da, care este incriminarea lor? Incriminarea din legile de atunci, pentru că iarăși este un principiu elementar că **orice nouă reglementare legală are putere numai pentru viitor**.

Sau, mai este un alt aspect care trebuie iarăși afirmat și discutat deschis: prin interceptările telefonice de azi (care se aprobă cu miile) ori prin filajul de azi, intimitatea persoanei este lezată mai puțin? Pe fond, în esență, folosirea mijloacelor respective nu reprezintă același lucru?

c) Pentru orice infracțiune (mai puțin anumite crime, clar definite de lege) există un termen de prescripție. Declanșând acum stabilirea așa-ziselor vinovății **se eludează posibilitatea de a invoca termenele de prescripție** prevăzute de lege.

Un al doilea aspect care merită a fi discutat este următorul:

Ce rost are această continuă tulburare a apelor? De ce se adoptă principiul că nimeni nu mai trebuie să fie sigur în România? Sigur de locul său de muncă, sigur de viața sa, sigur de liniștea bătrâneților sale?

Nu cumva ajungem ca în gluma aceea sinistă în care oamenii sunt puși să-și dea cu ciocanul peste degete pentru a constata ce fericiți sunt atunci când nu-și mai dau?

Nu cumva, neputând oferi oamenilor reale motive de satisfacție, se creează o problemă și apoi li se induce ideea că ei de fapt ar trebui să fie mulțumiți când problema este înlăturată pentru că „au scăpat”? Au scăpat, spre exemplu, să nu li se închidă spitalul din localitate. Sau: li se reduce salariul acum, astfel încât să aibă un motiv de mulțumire atunci când, peste un an sau doi, vor reveni la vechiul nivel. Sau: foștii ofițeri și subofițeri de Securitate să fie mulțumiți că nu se iau și alte măsuri, mai aspre, împotriva lor.

Paul Carpen

CNSAS – UN INSTRUMENT AL URII ȘI DISCRIMINĂRII

Într-un climat moral îndoielnic, un decorat ceașist, în congruență cu CDR, impune prin structurile democratice ale statului Legea nr. 187/1999, o lege cu caracter retroactiv, de culpabilizare și discriminare a unei minorități socio-profesionale care a executat serviciul constituțional de apărare a României. Pentru această culpabilizare a fost creat un organism special: CNSAS. Printr-un reflex sanguinar reanimat s-a statuat astfel, fără pudoare, pe calea unei jurisdicții speciale, răzbunarea politică.

După ce Legea sus-menționată a produs efecte maligne timp de nouă ani, printr-un gest juridic care ar fi putut sugera mult așteptata și necesara normalitate, Curtea Constituțională abrogă prin Decizia nr. 58/2008 legea în cauză ca neconstituțională, cu motivația de drept că **“instituia premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără vinovăție”**.

Decizia Curții Constituționale reprezenta o dezavuare a vendetei politice organizată statal prin CNSAS. În mod voit ori nu, normalitatea care ar fi trebuit reinstaurată a fost incompletă, ciuntită, pentru că s-a evitat să se decidă totodată, după cum era logic și legic, desființarea instituției care a funcționat ilegal, în disprețul Constituției, precum și anularea implicită, necondiționată a efectelor juridice produse prin hotărârile pronunțate, hotărâri care au afectat demnitatea omului, solidaritatea cetățenilor, conceptul de apărare și altele. S-a lăsat astfel deschisă calea pentru alte abuzuri.

Vreme de nouă ani, CNSAS a dat verdictele de poliție politică, printr-un jenant hei-rupism superficial, șablonizat, fiind suficientă constatarea că ofițerul sau sursa au participat la îndeplinirea unei măsuri operative (în limitele comandamentelor constituționale de apărare a țării) prin care, chipurile, ar fi încălcat anumite drepturi și libertăți.

Spre exemplu, un ofițer cu funcție de comandă într-un județ a fost acuzat că a făcut „poliție politică” pentru că, în virtutea atribuțiilor funcției, în două cazuri de urmărire pe temeuri de trădare, a aprobat măsuri operative secrete (executate de alți ofițeri, tot în virtutea obligațiilor de serviciu), fără ca persoanele vizate să fi avut cunoștință, fără să fi simțit vreun recul prejudiciar în exercitarea de drepturi și libertăți.

Având la dispoziție întreaga arhivă a Securității, CNSAS a aflat, fără îndoială, că pe baza datelor obținute prin „delatori” sau nemijlocit de către

„odioșii ofițeri”, au fost elaborate studii informative pe fapte și fenomene de anvergură, păgubitoare în domeniul economico-social, statal și altele, studii care nu o singură dată contraziceau propaganda oficială, asigurând însă promovarea intereselor României. Altfel spus, sintetizau relele din societate, disfuncțiile, contradicțiile cu implicații negative majore, care de multe ori provocau disconfort general.

Translatarea vendetei în norme juridice politizate

La numai o lună după abrogarea Legii nr. 187/1999, ultraliberalismul impune OUG nr. 24/2008, mai toxică și dură, prin care instituie vinovăția că **„în perioada cuprinsă între 6 martie 1945 și 22 decembrie 1989, PCR a exercitat, în special prin intermediul Securității, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților fundamentale, pentru menținerea puterii totalitar-comuniste”**.

Formularea acuzatoare din OUG nr. 24/2008 nu este altceva decât o ficțiune primejdioasă pentru statul de drept și pentru unii cetățeni ai țării, este un fals istoric, o plăsmuire absurdă și arbitrară, prin nerespectarea obligației impuse de către Curtea Constituțională (la abrogarea Legii nr.187/1999) ca „noua reglementare să se conformeze normelor prevăzute în Constituție, principiilor statului de drept și să răspundă cerințelor de onestitate”. Este profund dăunător dacă prevederile Constituției nu sunt cunoscute la nivelul la care se proiectează și se aprobă norme juridice și infinit mai grav dacă ele sunt cunoscute dar nu sunt aplicate. Art.1 (5) din Constituție dispune că „în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, iar art.142 (1) desemnează Curtea Constituțională ca fiind garantul supremației Constituției.

Formularea vinovăției în OUG pervertește realitatea istorică antedecembristă, faptul că cele două Constituții atunci în vigoare succesivă definesc axiomatic regimul ca fiind democrat-popular, puterile statului fiind exercitate de către oamenii muncii. Cum poate fi anulată *post factum*, decât prin fals istoric, suveranitatea constituțiilor care au guvernat o lungă perioadă țara?

Teza bombastică, terifiantă, globalizantă, derutantă a „exercitării unei permanente terori împotriva cetățenilor țării”, pe lângă că **introduce principiul prezumției de vinovăție colectivă**, insinuează că puterea oamenilor muncii era destinată autoflagelării, se teroriza pe sine, își masacra drepturile și libertățile. Falsul tendențios acreditează și induce o anatema degradantă, toxică, asupra generațiilor trăitoare atunci, a întregii societăți. OUG nr. 24/2008 motivează

„teroarea” ca fiind exercitată pentru „menținerea puterii totalitar comuniste”, ceea ce reprezintă o formulare preșcolară, jenantă.

Pe logica textului incriminator, CNSAS și justiția identifică actele legitime de urmărire în secret a persoanelor pretabile de abuzarea normelor de apărare, ca fiind fapte prin care erau încălcate drepturi și libertăți, fără să țină seama de art. 53 din Constituție, care prevede restrângerea unor drepturi și libertăți în cazul apărării siguranței naționale.

Pe această logică, se insinuează în seama tuturor serviciilor de informații că, urmărindu-i pe cei susceptibili de atentate, încalcă implicit drepturi și libertăți.

Respectiva OUG coboară problematica apărării la nivel de răcă politizată, la nivel de adversități sau atitudini potrivnice regimului “totalitar comunist”. Un colaborator care a făcut o asemenea semnalare, prin viciul textului, este condamnat, chiar dacă el și-a adus, în paralel, contribuția la probleme majore de promovare a interesului României.

Decizia Curții Constituționale de abrogare a Legii nr. 187/1999 prevede textual ca „noua reglementare să se conformeze normelor prevăzute de Constituție și principiile statului de drept, să răspundă prezumției de onestitate”. Or, OUG nr. 24/2008 se situează în conflict cu normele constituționale din art.4 (2) – „Legea prevede numai pentru viitor”, art.16 (1) – „Cetățenii sunt egali în fața legii și autorităților publice fără privilegii și **fără discriminări**”, art.37 - „interzice ... **încitarea la discriminare și ura de clasă**”. Noua reglementare afectează și prevederile art.4 (1) – „Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi”, precum și art. 1 (3) – „România este stat de drept, democratic și social ... demnitatea omului, dreptatea, reprezintă valori supreme”, art. 52 (3) – „Statul răspunde patrimonial pentru prejudicii cauzate prin erori judiciare”.

Legea abrogată, ca și reglementarea în vigoare, pun față în față drepturile și obligațiile constituționale ale apărătorilor țării cu voluntarismul celor care, prin rezoluții proprii, atentează la normele legale de apărare. CNSAS decide că primii încalcă drepturi și libertăți chiar și prin exercitarea corectă a obligațiilor de serviciu în slujba apărării, iar prezumtivi subminatori intră sub protecția CNSAS. Acuzațiile CNSAS, legitime acum juridic, anulează și **încalcă flagrant, abuziv, retroactiv, dreptul și libertatea, obligația sfântă ori de onoare a cetățenilor de a apăra țara în forma specifică de militar sau prin colaborarea cu organisme specializate ale statului pe frontul secret al luptei, așa cum se procedează în toate țările**

lumii. Puterea legiuitoare se face că nu pricepe și aruncă o blasfemie asupra principiului de drept constituțional al onestității apărării. Prin aceasta se creează un precedent antinațional, se denigrează apărarea, se generează defetismul, neangajarea, este subminat conținutul art. 55 (1) din Constituție.

Am prezentat mai sus un exemplu de poliție edificator sub ilegita lege 187/1999. Pentru clarificări comparative față de așa-zisul nou mecanism indus de OUG 24/2009, supunem atenției esența sentinței civile 1077 a Curții de Apel București, dosar 35956/3/2008. Reclamantul CNSAS, în contradictoriu cu pârâtul Csomos Alexandru, acuzat că a dispus măsuri operative într-un caz de urmărire, recrutarea unei surse, deschiderea unui dosar (măsuri legitime de executare a obligațiilor de serviciu în orice țară).

Dacă, de exemplu, CNSAS ar urmări demascarea trădătorilor de țară și nu ar face-o, care ar fi deznodământul? Curtea de Apel București conchide textual, sec, că prin măsurile sus-arătate „pârâtul a adus atingere unor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanelor urmărite, libertatea de exprimare, libertatea opiniilor, dreptul la viața privată și, potrivit art.2, alin.1 din OUG nr.24/2008, instanța constată că pârâtul se încadrează în definiția dată de legiuitor, motiv pentru care admite acțiunea și constată calitatea pârâtului de lucrător al Securității”.

Cu nuanțe mărunte de la caz la caz, superficialul șablon este supralicitat în verdictele date. Credem că prin rolul activ, **instanța avea obligația fundamental-deontologică să demonstreze raportul de cauzalitate între fapta legitimă a apărătorului țării și efectul produs concret (nu globalizat și imaginar) asupra presupusului prejudiciat în drepturi.** Subliniem, din nou, că urmărirea se desfășura în secret și interesul era ca subiectul, neobturat, să devoaleze proiecte ori acțiuni cu impact negativ asupra apărării țării. Motivația invariabilă a hotărârii demonstrează simplismul și mai ales direcția unilaterală a judecății prin inflexibila sentință, care, prin efect, deferă categoria militară infracționalității.

Când Secția a IX-a dădea sentința, Csomos Alexandru trecuse, prin voia destinului, în liniștea mormântului, lipsind CNSAS și justiția de satisfacția suplicului. Csomos Alexandru, onest ofițer de informații, a promovat cu demnitate mai bine de patru decenii interesele de apărare a României, predominant în domeniul protecției economiei naționale. Introdus în malaxorul CNSAS, a primit citația pentru procesul intentat și, pe fondul puternicului pressing psihic, a făcut un grav accident vascular care, în scurt timp, i-a provocat decesul. Nu a putut

suporta atacul brutal la demnitatea sa, umiliința de a fi devenit pârât și supus oprobriului, învinuit pentru faptul de a-și fi apărat țara.

Iată că noul mecanism al culpabilizării prin OUG 24/2008 certifică ce spunea public, cu cinism, un slujbaş CNSAS, anume că “trebuie să-i ținem permanent sub presiune pe foștii securiști pentru a ceda nervos”.

Prostia și reaua-credință sunt factori antinaționali.

Dreptul forței, culpabilizării și discriminării, consolidat și la vârfurile justiției depolitizate

Prin Legea nr. 187/1999, fostul securist era acuzat de către CNSAS că a făcut poliție politică, dar cu latitudinea de a contesta în justiție, apoi numele lui era publicat în Monitorul Oficial. OUG nr. 24/2008, prin așa-zisul nou mecanism, ridică greutatea culpabilizării la nivel de Curte de Apel. La cererea CNSAS, Curtea de Apel decide cine a fost și cine nu a fost ofițer de informații ori colaborator, cu dreptul ca acesta să se adreseze Înaltei Curți de Casație și Justiție. Credem că nu există vreun ofițer de informații care să își renege statutul său în sistemul național de apărare. Dimpotrivă.

La Curtea Constituțională, excepțiile de neconstituționalitate invocate în diverse cauze sunt respinse uniform. Pentru edificare, am consemnat diferențele, mai exact identitatea de fond între mecanismul abrogatei legi 187/1999 și cel nou al OUG nr. 24/2008, cu exemplele deja prezentate. Ambele circumscriu exclusiv vinovății, în timp ce, chiar pentru crime excesiv de grave, operează de drept principiul legal al prezumției de nevinovăție.

Este în firea lucrurilor, democratic, ca serviciile de informații să fie criticate și atenționate pentru erori, responsabilizate legal pentru abuzuri, dar nu să fie demolate la nivel global. Tot așa după cum este moral și legitim ca vinovăția să fie individualizată și condamnată ca atare.

În respectiva decizie se mai precizează că, prin jurisdicția adoptată pe baza OUG nr.24/2008, se urmărește “**doar consemnarea publică a activității**” **(n.n. – în fapt a celor care au apărat informativ țara), iar “nu stabilirea vreunei răspunderi juridice”**.

Se ridică în mod firesc întrebarea: Dacă așa stau lucrurile, de ce atâta tăărăboi, cercetări, documentări, dosare, învinuiri, citări, acuzări, solemnități, procese, hotărâri, publicări și altele, care prin ele însele afectează, hărțuiesc, umilesc, lovesc în demnitatea unor oameni care, dacă prin vreo minune au scăpat de „teroarea” anterioară, cad victimă celei actuale? Un tăărăboi extrem de

costisitor, plătit de populație, producător doar de dezavantaje economice, sociale și naționale.

Decredibilizarea statului de drept și a democrației, premise de normalizare?

În virtutea art. 147 (1) din Constituție, Curtea Constituțională ar trebui să revadă dacă OUG nr. 24/2008 își subordonează dispozițiile legii supreme cu privire la discriminare și dacă tot angrenajul juridic cu multiple efecte dăunătoare se justifică, din moment ce nu urmărește stabilirea vreunei răspunderi juridice. Problema de principiu este că, prin instituirea vendetei, statul de drept democratic, exercitând dreptul forței, intermediază complice, subordonează accesul liber și nemijlocit la justiție al cetățeanului necenzurat, nedirijat, dar instrumentat și obligat de către CNSAS să ajungă în instanță.

De asemenea, sunt necesare clarificări și precizări cu privire la art. 128 (6) din Constituție care reglementează expres: “**controlul judecătoresc pe calea contenciosului administrativ este garantat, cu excepția celor de comandament militar**”. Or, se știe că toate actele CNSAS către Curtea de Apel privesc net, fără echivoc, cadre și comandamente militare. Rezultă clar că instanța civilă este îndrituită să judece acte și fapte de comandament militar, contrar legii supreme.

Instituția CNSAS funcționează în termenii unei autentice poliții politice cu ceremonial distinct, cu încrustații parajudiciare, de cercetare, producător de noi dosare cu învinuiri, cu paraprocurori acuzatori în justiție, cu avocați, cu consiliu decizional pe caz, cu un imens aparat ofensiv, pus să discrimineze dincolo de suveranitatea Constituției și a legilor internaționale, alimentând și întreținând războiul rece româno-român, dezbinator, divizarea cetățenilor țării în buni și răi. Oricare cetățean, care este convins sau doar bănuiește că i-au fost încălcate drepturi și libertăți, trebuie să aibă capacitatea să studieze liber, nesugestionat, dosarul, să aprecieze prin propria conștiință gradul în care a fost prejudiciat, să decidă personal calea de atac în justiție.

Foștii ofițeri de informații, culpabilizați și după ce au fost trecuți prin gradele jurisdicției interne, au latitudinea de drept de a acționa statul român în judecată la CEDO, unde ar urma să probeze discriminarea, culpabilizarea ilegală, încălcarea prevederilor Constituției naționale și a reglementărilor internaționale, autoritățile UE având o percepție dreaptă, realistă în asemenea cazuri. Roland Reagan definea Constituția ca fiind un document pe care poporul trebuie să-l apere în fața guvernului.

Înverșunarea propagandei anti-Securitate a dat prilejul unora să pună întrebarea dacă există vreo similitudine între faptul că, într-o vreme cumplită pentru Europa, pe baza legilor privind puritatea rasială, justiția nazistă decidea cine este și cine nu este evreu. Este oare posibil ca într-o Românie europeană CNSAS să hotărască, acum și prin justiție, cine a fost și cine nu ofițer, informator ori colaborator?

Un europarlamentar român preciza cu discernământ, la obiect, în Flacăra din 17-22 octombrie 2008 faptul că „**deconspirarea securiștilor și a colaboratorilor este doar o perdea de fum, de șantaj, însă mai grav este faptul că sunt destructurate și vulnerabilizate instituțiile de securitate ale statului**”. Cu alte cuvinte, CNSAS se află în situația de a răspunde dacă, prin actele sale, disimulat ori nu, aduce daune comandamentelor de apărare națională.

Percepția publică asupra CNSAS include termeni ca: inutilă pentru nevoile stringente actuale ale societății, bugetivoră, abuzivă prin escamotarea adevărilor istorice, cu rol provocator în influențarea și canalizarea voinței cetățenilor țării.

Românii au acum priorități infinit mai ardente, economic și social, mărturie stând amplitudinea în creștere a mișcărilor revendicative datorate prăbușirii componentelor dreptului la viață, diminuării veniturilor și exacerbarii costurilor, care afectează vital populația pauperizată.

Organismele abilitate ale statului au obligația de a aplica onest dispozițiile Constituției - art.1 (5) – normele internaționale, respectiv să decidă eliminarea culpabilizării și discriminării care perturbă grav democrația, principiile statului de drept, solidaritatea cetățenilor.

Nici o țară din lume nu și-a distrus serviciile de informații. Toți militarii țării contribuie, în forme specifice fiecărui domeniu, la apărarea valorilor naționale. Pe logica sumară și sumbră a CNSAS, dacă o unitate de pază obiective de importanță majoră prinde și neutralizează un atentator, ar putea răspunde că i-a încălcat acestuia drepturi și libertăți?

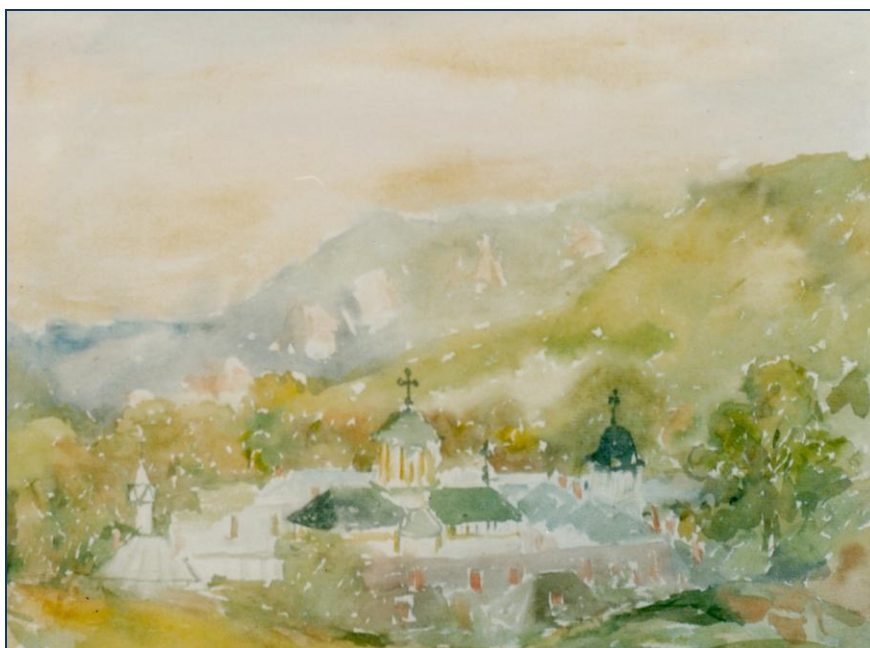
În contextul crizei, al dificultăților financiare și nu numai, legal și moral s-ar impune un control bugetar la CNSAS, raportat la eficacitatea sa, la impactul acțiunilor sale asupra climatului general democratic al țării. O restructurare ar fi normală pentru ca accesul la propriul dosar să nu fie viciat prin dirijisme, incitări, astfel ca prejudiciatul, prin propriile simțuri și interese, să decidă liber dacă i-au fost încălcate ori nu drepturi și libertăți, să hotărască personal dacă urmează ori nu, calea justiției. Un număr mic de funcționari ar putea să-i deservească pe cetățenii interesați, punându-le la dispoziție dosarele

pentru consultare. Ar fi astfel înlăturat pentru stat stigmatul de poliție politică direcționat prin CNSAS.

Într-un interviu publicat de presă, domnul Virgil Măgureanu, din poziția de participant direct la evenimente și, ulterior, de manager al informației secrete, relatează că *„întregul scenariu din decembrie 1989 a fost gândit afară, prevăzând data și locul declanșării”*, teză confirmată de Victor Atanasie Stănculescu. De asemenea, că *„evenimentele în cauză nu-și merită denumirea de revoluție pentru că, ulterior, a avut loc o involuție, că țara nu mai dispune de suveranitate și independență, că justiția a săvârșit un șir interminabil de erori”*.

Acum când adevărurile sunt mai accesibile cunoașterii, se pune întrebarea de fond, legitimă: cine a făcut mai mult rău României, fosta Securitate care a apărut valorile naționale, inclusiv cele economice, ori, așa cum preciza domnul Virgil Măgureanu, *„îmbogățiții de război, vânzătorii de țară, cei care au condus-o într-o direcție greșită din care a rezultat distrugerea bazei economice, cea mai dură crimă antinațională”*.

General Victor Neculoiu

VÂNĂTOAREA DE SECURIȘTI LA COTE PAROXISTICE

După 21 de ani de la înlăturarea regimului comunist, **în România se continuă o răfuială absurdă cu „securiștii”, incluzând în acest termen atât ofițerii de informații, cât și colaboratorii Serviciului național de informații din perioada anterioară anului 1990.**

Întrucât nu au putut fi identificate crime, abuzuri și ilegalități comise în procesul activităților informativ-operative, pentru că acestea nu au existat, **vânătoarea de securiști și-a fixat noi criterii, respectiv demascarea ofițerilor de informații și a colaboratorilor care, în perioada 1945 – 1989, prin activitățile desfășurate, „au suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”.**

Pentru realizarea acestui obiectiv **a fost creat Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS), prin Legea nr. 187 din 07.12.1999** privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică.

Pentru a ne dumiri care lucrători operativi ai Securității erau vizați prin această lege am mers la art. 5 pct. 1 care stabilea că **poliția politică era formată din „toate acele structuri ale Securității, create pentru instaurarea și menținerea puterii totalitar – comuniste, precum și pentru suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.**

Confuzia a fost totală de la început și a persistat până în anul 2008, când Legea nr. 187/1999 a fost declarată neconstituțională. **În cadrul Securității nu au existat structuri create pentru instaurarea și menținerea puterii totalitar – comuniste.**

Trebuie însă subliniat că **timp de aproape 8 ani, în baza unui text de lege lacunar și interpretabil, CNSAS a funcționat abuziv ca instanță jurisdicțională extraordinară, desfășurând adevărate „anchete” și „proceduri judiciare” asupra unui număr de peste 1.000 de persoane** suspicionat că au lucrat în „Securitate ca poliție politică” ori că au colaborat cu „Securitatea ca poliție politică”. Dintre aceștia, **479 de ofițeri** ai Serviciului național de informații din perioada anterioară lui decembrie 1989 **au primit decizii de „agenți ai poliției politice”,** cele mai multe decizii rămânând definitive prin necontestarea lor la instanțele judecătorești. Majoritatea ofițerilor implicați în aceste „proces” ale CNSAS nu s-au prezentat la „interogatorii” pentru a nu legitima astfel această instituție.

În cazul colaboratorilor abuzul a fost și mai mare. Pe lângă cei declarați „colaboratori ai poliției politice” și publicați în Monitorul Oficial, în cazul altor 785 de persoane a fost comunicată, în scris, identitatea lor

persoanelor urmărite de Securitate, cu mențiunea că respectivii au contribuit cu informații în dosarele lor.

Activitatea abuzivă a CNSAS a fost stopată de Curtea Constituțională care, prin Decizia nr. 51 din 01.02.2008, a declarat neconstituțională Legea nr. 187/1999.

Obiectul excepției de neconstituționalitate l-au constituit mai multe prevederi ale acestei legi referitoare la scopul și natura juridică a CNSAS, puterea instituției respective de a se pronunța prin acte cu forță juridică echivalentă cu aceea a hotărârilor judecătorești.

După declararea ca neconstituțională a Legii nr. 187/1999, guvernul Tăriceanu II (prim-ministrul Călin Popescu Tăricenu l-a avut în calitate de consilier pe istoricul Marius Oprea) s-a grăbit să pună în loc un act normativ provizoriu, Ordonanța de Urgență nr. 24 din 10 martie 2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității care, pe fond, rămâne la fel de abuziv. Graba cu care guvernul a adoptat această ordonanță de urgență nu era determinată atât de grija pentru drepturile omului, cât de iminenta pierdere a avantajelor materiale de către cei 11 membri ai Colegiului CNSAS, cu rang de demnitari, toți desemnați pe criterii politice, precum și a slujbelor căldute de bugetari ale armatei de angajați ai acestei instituții, mulți dintre ei selecționați tot pe baza unor asemenea criterii.

Pe final de mandat, **Parlamentul a validat ordonanța de urgență în cauză, cu unele modificări și completări minore, prin Legea nr. 293 din 28.11.2008.**

Întreaga construcție juridică a O.U.G. nr.24/2008, validată prin Legea nr. 293/2008, ca și cea a reglementării anterioare, Legea nr. 187/1999, **se bazează pe premiza că „În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945-22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin intermediul Securității, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților fundamentale”. Formularea este amendabilă atât cu argumente de ordin istoric, cât și politologic.** Ne vom referi doar la unul dintre acestea. Despre instituția Securității se poate vorbi doar de la data de 30 august 1948, când a fost înființată Direcția Generală a Securității Poporului, iar preluarea competențelor informative de către aceasta de la Serviciul Secret de Informații (SSI) s-a produs abia în anul 1952. În aceste circumstanțe, ne întrebăm care au fost mobilurile ce au condus la această antedatată a certificatului de naștere al Securității, la această încercare de a include între responsabilitățile acestei instituții și excesele specifice oricărei perioade de luptă pentru putere, cum a fost și cea dintre 6 martie 1945 și decembrie 1947.

OUG nr. 24/2008 a renunțat la sintagma confuză a poliției politice, punând accent pe desfășurarea de activități informativ-operative ori furnizarea de informații prin care au fost suprimate sau îngrădite drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Noua reglementare legală a înlocuit sintagmele de „agent al Securității, ca poliție politică” cu aceea de „lucrător al Securității” și pe cea de „colaborator al Securității ca poliție politică” cu aceea de „colaborator al Securității”.

Semnificația pe care o dă OUG nr. 24/2008 acestor termeni este următoarea:

- „lucrător al Securității” – orice persoană care, având calitatea de ofițer sau subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suspendat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”;

- „colaborator al Securității” – persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Modul de configurare a acestor sintagme și semnificația conferită lor prin acest nou text de lege sunt de natură să inducă confuzii și interpretări. Folosirea în corpusul OUG 24/2008 a termenilor „lucrător al Securității” și „colaborator al Securității”, precum și în documentele CNSAS și în alte documente publice, doar cu precizarea „în sensul legii”, este de natură să inducă faptul că ar fi vorba de toți lucrătorii și toți colaboratorii Securității, o generalizare cu grave consecințe asupra activității de informații și persoanelor implicate voluntar în acest domeniu.

Totodată, **invocându-se ca unică faptă incriminată „suprimarea și îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”** prin activitățile informativ-operative desfășurate, respectiv prin informațiile furnizate, **fără a o raporta la rațiunile de securitate națională și la prevederile legale în vigoare la momentul respectiv, permite interpretări dintre cele mai abuzive**, unele ieșind în afara legii, a spiritului de drept și a logicii juridice.

Pentru a pune noua reglementare în concordanță cu exigențele formulate de Curtea Constituțională pe marginea textului Legii nr. 187/1999, **deciziile de constatare a calității de „lucrător”, respectiv „colaborator al Securității” nu mai pot fi adoptate de CNSAS, ci de justiție.** O.U.G. nr. 24/10.03.2008 stabilește că CNSAS poate introduce acțiuni în constatare a calității de „lucrător al Securității” sau de „colaborator al Securității” la Secția

contencios administrativ a Tribunalului București (la scurt timp, Legea nr. 293/28.11.2008 desemnează Secția de contencios administrativ și fiscal de la Curtea de Apel București ca unică instanță competentă să judece acțiunile în constatare inițiate de CNSAS).

Măsura în sine pare a rezolva problema din punct de vedere constituțional. Pe fond însă, **nu s-a schimbat mare lucru, în condițiile în care CNSAS este instituția ce pregătește nota de constatare și „probele” în susținere** care sunt trimise instanței de judecată. Modul cum s-au derulat lucrurile până în prezent în cazul celor **peste 1500 de acțiuni în constatare** a calității de „lucrător” și „colaborator al Securității” **inițiate de CNSAS în perioada iunie 2008 – aprilie 2011**, demonstrează că nici **completele de judecată** ale Curții de Apel București **nu reușesc să iasă din schema de gândire a CNSAS**, întemeiată pe un text de lege lacunar și interpretabil.

Interesant este că, în condițiile în care nu poate iniția din oficiu acțiuni în constatare decât în cazul persoanelor care candidează, au fost alese sau au fost numite într- una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 3 lit b – h, CNSAS **își asumă un rol activ pentru obținerea unor solicitări de identificare a „lucrătorilor” și „colaboratorilor Securității” din partea persoanelor care își exercită dreptul de acces la propriul dosar.** În acest mod, în 2010, an fără alegeri sau schimbări semnificative la nivelul aparatului guvernamental, CNSAS a lansat 516 acțiuni în constatare, atât pentru „lucrători” cât și pentru „colaboratori ai Securității”. Ritmul este menținut în continuare ridicat, în primele patru luni ale acestui an numărul acțiunilor în constatare trimise Curții de Apel ridicându-se la 159. În total, **în baza prevederilor OUG nr. 24/2008, până la 21.04.2011, CNSAS a inițiat în justiție 1.530 de acțiuni în constatare** a calității de „lucrător” sau de „colaborator al Securității”. Dintre acestea, **în 270 cazuri au fost pronunțate sentințe civile judecătorești de constatare**, prin care 189 de foști ofițeri de informații și 81 de persoane au fost declarate „lucrători”, respectiv „colaboratori ai Securității”, în înțelesul O.U.G. nr. 24/2008.

Numărul mai mare al sentințelor pronunțate în cazul „lucrătorilor Securității” se datorează faptului că unii dintre ofițerii cu calitate de pârât în asemenea „processe” nu s-au putut apăra datorită stării precare de sănătate, vârstei înaintate și distanței mari dintre localitățile de domiciliu și sediul instanței de judecată.

CNSAS și instanța de judecată acționează exclusiv pentru a releva suprimarea sau îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului prin activitățile informativ-operative desfășurate de lucrători sau vizarea unor asemenea consecințe prin informațiile furnizate de colaboratori.

Din rațiuni politicianiste, Constituția României din 1965 nu a reglementat restrângerea temporară a unor drepturi sau a unor libertăți fundamentale, pentru apărarea securității naționale, așa cum făcea Constituția din 1952 și cum o face în prezent Constituția din 1991.

De menționat, în context, că **restrângerea temporară și limitată a drepturilor și libertăților constituționale este prevăzută în constituțiile, ca și în legislațiile statelor civilizate, precum și în Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului**, precizându-se clar situațiile în care aceste drepturi și libertăți pot fi restrânse, în primul rând apărarea securității naționale, adică a acelor valori fundamentale fără de care statul nu ar mai exista: suveranitate, independență, integritate teritorială.

Un alt viciu de fond al modului în care sunt configurate de către CNSAS acțiunile în constatare îl reprezintă faptul că nu este luat în considerare cadrul legal existent în perioada în care, prin activitățile informativ-operative desfășurate, ar fi fost suprimate sau îngrădite drepturi și libertăți fundamentale ale omului. CNSAS își justifică această poziție, în punctele de vedere pe marginea întâmpinărilor depuse în instanță de pârâții care au invocat acest lucru, **prin faptul că, „din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări sau limitări aveau susținere legală sau regulamentară”**. Păstrând proporțiile, este notoriu că, spre exemplu, legislația penală era înțesată de prevederi care vizau limitarea sau încălcarea abuzivă a drepturilor fundamentale (a se vedea incriminarea uneltirii contra ordinii sociale sau a propagandei contra orânduirii socialiste). Un angajat al Securității care ar fi instrumentat un dosar referitor la săvârșirea acestor infracțiuni nu ar fi comis o ilegalitate, întrucât era susținut în activitatea sa de prevederile Codului Penal în vigoare la acea dată.

În realitate, **suportul legal al activității informative din perioada comunistă este, în ultimă instanță, singurul care poate constitui temei pentru stabilirea unei responsabilități individuale: cadrele de informații pot fi trase la răspundere pentru faptele lor profesionale doar în măsura în care au încălcat legea ori au aplicat-o abuziv**. Pentru faptul că legislația care guverna activitatea informativ-operativă a fost, în anumite perioade și pe anumite segmente, excesivă ori represivă, responsabilă este clasa politică care a elaborat-o.

Analiza sesizărilor CNSAS pentru constatarea în justiție a calității de „lucrător”, respectiv de „colaborator al Securității” permite să se constate și alte abuzuri de interpretare a prevederilor legale din partea analiștilor și a membrilor Colegiului acestei instituții. Astfel, **sunt prezentate ca încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățeanului și activități informativ-operative care au temei constituțional**. Concret, sunt considerate încălcări ale dreptului la libertatea cuvântului și activitățile informative vizând

descoperirea și documentarea propagandei cu caracter fascist, a propagandei naționalist-șovine și a propagandei împotriva orânduirii socialiste, deși Constituția României din 1965 stipula la art. 29 că *„Libertatea cuvântului, presei, întrunirilor și demonstrațiilor nu pot fi folosite în scopuri potrivnice orânduirii socialiste și intereselor celor ce muncesc. Orice asociație cu caracter fascist sau antidemocratic este interzisă. Participarea la astfel de asociații și propaganda cu caracter fascist sau antidemocratic sunt pedepsite prin lege”*.

Constituția din 1965, luată drept reper de CNSAS în multe cazuri pentru a argumenta încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale prin activități informativ-operative, **conținea o limitare și a exercițiului libertății de conștiință**. La art. 30 se prevedea că *„Modul de organizare și funcționare a cultelor religioase este reglementat prin lege”*, iar Legea Cultelor din 1949 stabilea că au statut legal în România doar 14 culte religioase. În consecință, celelalte culte și asociații religioase care nu dețineau acest statut („Martorii lui Iehova”, „Penticostalii disidenți”, „Advențiștii Reformați” etc.) desfășurau activități religioase în țara noastră în afara cadrului legal și constituțional.

De asemenea, CNSAS consideră că s-au produs încălcări condamnabile ale drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și în cazul unor **acțiuni informativ-operative privind suspiciuni și vulnerabilități la adresa unor interese fundamentale ale statului**. Avem în vedere, spre exemplu, măsurile specifice întreprinse pentru verificarea naturii relațiilor cu străinii stabilite cu încălcarea cadrului legal de către militari sau civili care lucrau sau aveau acces la secrete de stat.

Având în vedere aceste aspecte și multe altele, ofițerii de informații și persoanele care fac obiectul acțiunilor în constatare a calității de „lucrător”, respectiv „colaborator al Securității”, încearcă să se apere, în primul rând, prin invocarea neconstituționalității unor prevederi ale OUG nr. 24/2008. **Surprinzătoare este inconsecvența judecătorilor de la Curtea Constituțională, care resping pe bandă excepțiile de neconstituționalitate invocate**, considerând că prin transferarea la instanțele judecătorești a deciziei de constatare a calității de „lucrător” sau „colaborator al Securității” s-au rezolvat toate problemele de neconstituționalitate luate în considerare la declararea ca neconstituțională a reglementării legale anterioare, Legea nr. 187/1999.

Lucrurile nu stau chiar așa! **În ce privește esența celor două reglementări legale** privind deconspirarea Securității, Legea nr. 187/1999 – declarată neconstituțională și OUG nr. 24/2008 – aflată în vigoare, **nu s-a schimbat nimic decât poziția Curții Constituționale. În Decizia nr. 51 din 01.02.2008**, care a declarat neconstituțională Legea nr. 187/1999, Curtea Constituțională reținea ca motiv principal faptul că reglementarea legală

respectivă „*promova răspunderea juridică și politică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă și crea premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale*”.

După un an, **prin Decizia nr. 1512 din 17.11.2009**, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 21 din 12.01.2010, adoptată într-un caz în care s-a invocat neconstituționalitatea OUG nr. 24/2008, **Curtea Constituțională își modifică complet atitudinea**. De această dată, a decis că OUG nr. 24/2008 „*urmărește deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă*”.

Cu tot respectul față de venerabilii judecători ai Curții Constituționale, ne permitem să învederăm unele fapte care, în opinia noastră, demonstrează că **hotărârile judecătorești** de constatare a calității de „lucrător al Securității”, în înțelesul OUG nr. 24/2008, ca **și deciziile CNSAS** de „agent al poliției politice comuniste”, pronunțate în baza Legii nr. 187/1999, declarată ca neconstituțională, **produc ori pot produce consecințe de ordin juridic și politic**, pe lângă cele de factură morală.

În baza unor asemenea decizii/hotărâri judecătorești, ofițerii de informații au fost și vor mai fi supuși unor măsuri de lustrare, în condițiile în care proiectul Legii lustrării a fost declarat neconstituțional prin Decizia nr. 820 din 07.06.2010:

- au fost înlăturați din structurile informative ale statului încă din faza demarării procedurilor de deconspirare de către CNSAS;
- cei aflați în rezervă și retragere nu pot beneficia de un drept prevăzut în Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, respectiv acordarea unor grade superioare;
- conform prevederilor Legii nr. 341/2004 privind recunoștința față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, nu beneficiază de prevederile acestui act normativ persoanele, civili sau militari, care sunt dovedite a fi fost implicate în activitățile fostei securități ca poliție politică, prevederi în baza cărora, recent, au fost retrase titlurile de Erou-Martir ofițerilor de informații Gheorghe Trosca, Eugen Trandafir Cotună și Dumitru Coman;
- OUG nr. 24/2008 a extins exagerat de mult dreptul de informare, la cerere, în legătură cu calitatea de „lucrător al Securității” sau de colaborator al acesteia a candidaților la alegerile prezidențiale, generale și locale și pentru Parlamentul European, descurajând astfel multe persoane să-și exercite

dreptul constituțional de a fi ales, printr-un efect de auto-lustrare, în condițiile în care, repetăm, proiectul Legii Lustrației a fost declarat neconstituțional. De asemenea, a lărgit lista demnităților și funcțiilor supuse acestui drept la informare până la categorii marginale (preoți parohi, șefi de centrale telefonice, psihiatri, anatomo-patologi, medici legiști, persoane care dețin titlul de revoluționar etc.), evident cu aceleași consecințe anti-constituționale de lustrare;

- La inițiativa Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc și a Secretariatului Guvernului, a fost întocmit recent un „Proiect de lege privind pensiile unor responsabili ai regimului comunist implicați în acte de represiune pe motive politice”, în care, la art. 5 alin 1, se stipulează că „Se va reține un procent de 10% din cuantumul pensiei angajaților cu statut militar și civil din instituțiile implicate în acte de represiune pe motive politice, din perioada 1945-1989, care au fost declarați lucrători ai Securității, potrivit reglementărilor legale cu privire la accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității;
- urmare a unor decizii CNSAS ori hotărâri judecătorești de constatare a calității de „lucrător al Securității”, ofițeri de informații sunt puși în situația de a contracara în justiție acțiuni în civil prin care persoane care au făcut obiectul măsurilor informativ-operative de securitate ar putea solicita daune-interese.

Credem că exemplele prezentate sunt ilustrative în ce privește premisele unor forme de răspundere juridică și politică pe care le implică hotărârile judecătorești de constatare a calității de „lucrător al Securității” și de colaborator al acesteia.

În condițiile în care și **instanțele de judecată par să fi intrat în schema de gândire a CNSAS**, iar OUG nr. 24/2008 permite interpretări abuzive, nelegale și neconstituționale, **șansele ofițerilor de informații și ale persoanelor care fac obiectul acțiunilor de constatare în justiție a calității de „lucrător”, respectiv „colaborator al Securității” de a primi decizii favorabile sunt foarte mici.** În ce privește categoria ofițerilor de informații, în cei aproape 3 ani de la intrarea în vigoare a OUG nr. 24/2008, au primit decizii de respingere a acțiunilor în constatare a calității de „lucrător al Securității” inițiate de CNSAS foarte puțini (circa 10), și aceștia preponderent pe motive de procedură.

România este singura țară ex-comunistă europeană care poartă prin Justiție mii de cadre de informații și persoane care au sprijinit activitatea de informații pentru realizarea securității naționale, pentru a se constata că, chipurile, au încălcat drepturi și libertăți fundamentale ale omului prin activități informativ-operative desfășurate în perioada comunistă.

Spre edificare asupra acestei realități, vom face succinte referiri la modul cum s-a acționat în planul deconspirării Securității și lustrării cadrelor și colaboratorilor acestora în alte țări.

Astfel în **Polonia**, una dintre țările cu atitudinea cea mai radicală în această problemă, deconspirarea colaboratorilor Securității s-a produs printr-o acțiune ilegală a Institutului memoriei naționale (I.P.N.), administratorul bazei de date a poliției secrete comuniste, care, în 2005, a publicat pe Internet 160.000 de nume, lista de arhivă nefăcând distincție între colaboratorii și adversarii regimului. În absența datelor de identificare, „lista lui Wildstein”, cum a fost numită după numele jurnalistului Bronislaw Wildstein, care și-a asumat publicarea ei, nu a făcut decât să bulverseze societatea poloneză. În ce privește acțiunile în justiție, în baza Legii lustrației din 1997 acestea au vizat doar persoanele cu anumite demnități care erau suspectate că depuneau declarații neconforme cu realitatea privind colaborarea cu organele de securitate a statului în baza prevederilor Legii lustrației din 1998, ori refuzau să depună asemenea declarații. În anul 2007 s-a renunțat la această practică, întrucât un nou proiect al Legii lustrației, care se dorea mai radical, a fost declarat neconstituțional.

În **Republica Cehă**, Institutul pentru studiul regimurilor totalitare permite oricărei persoane să aibă acces la fișierele serviciilor secrete. În paralel, din inițiative private, au fost postate pe Internet diferite liste cu nume ale lucrătorilor și colaboratorilor poliției secrete, dar și al persoanelor urmărite. Primul demers de acest gen l-a făcut directorul cotidianului „*Lidove Noviny*” care a publicat, în 1992, o asemenea listă, cunoscută sub numele de lista Cibulka, atrăgând atenția că în baza datelor conținute este greu de făcut diferența între dușman și colaborator. În iulie 2009, același ziar anunța publicarea a mai multe mii de nume de către fostul disident Stanislav Penc, care consideră că „*Institutul monopolizează interpretarea istoriei, disimulează informațiile și nu face publice decât afacerile susceptibile a place celor mulți*”.

În justiție au fost acționați doar 12 ofițeri, prin prisma legislației în vigoare înainte de 1989, fără a se obține vreo condamnare. Politicienii s-au orientat către o modalitate de sancționare rapidă și în afara sferei penalului, respectiv lustrația. Prin lege, unele categorii de ofițeri și colaboratori au fost excluși de la deținerea unei game de funcții publice, fără a-i împiedica să candideze la alegeri.

În **Ungaria**, s-a înființat un institut însărcinat cu analiza trecutului comunist, numit „Comisia Kenedi”, după numele directorului său, sociologul și vechiul disident Janos Kenedi. Acest om a urmărit cu consecvență două obiective: publicarea numelor vechilor ofițeri și agenți secreți comuniști și deschiderea arhivelor pentru public. Dar nu a primit prea multe documente sub

motivație că multe dintre ele au fost distruse între anii 1989-1995 sau pentru că Ministrul de Interne a refuzat accesul la o parte din arhive. Clasa politică ungară nu a avut aceeași dorință, ca în alte țări, pentru deschiderea arhivelor, iar atitudinea față de ofițerii de informații a fost și mai moderată, cei mai mulți fiind menținuți în serviciile secrete, cu excepția unora care au deținut funcții de conducere înainte de 1989.

În ce privește lustrarea, lista funcțiilor oficiale supuse verificării sub raportul legăturii dintre deținătorii acestora cu poliția secretă comunistă a fost mai largă sau mai restrânsă, în funcție de politica partidelor aflate la putere. Legea lustrării a produs efecte până în anul 2004.

În **Bulgaria**, acțiunile de deconspirare și lustrare a fostelor cadre de informații și a colaboratorilor Securității au fost și mai restrânse.

În încheiere, **considerăm că ar fi momentul ca, la nivelul clasei politice, să se reanalizeze sistemul de deconspirare a Securității, care a ajuns la cote paroxistice**, unice în tot arealul fost comunist central și est-european. Actualul sistem, devenit o adevărată vânătoare de vrăjitoare, a căpătat valențe îngrijorătoare. Sub pretextul încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, asistăm la veritabile încălcări ale acestor drepturi, de data aceasta însă de către instituții ale unui stat democratic și de drept, mai mult declarativ decât în fapt. Aceste abuzuri se produc atât față de foști ofițeri de informații, cât și asupra colaboratorilor Serviciului național de informații din perioada comunistă.

Și unii, și alții sunt hotărâți să-și apere onoarea și dreptatea prin toate modalitățile legale care le stau la dispoziție, inclusiv prin apelarea la instanțele juridice internaționale privind drepturile omului. Este posibil ca, pentru contracararea mistificărilor la care sunt supuși prin omisiune, interpretarea trunchiată a unor documente sau chiar dezinformare, pârâții – ofițeri sau colaboratori – să solicite declasificarea unor informații privind motivele reale pentru care s-au solicitat ori furnizat informații despre unele persoane prezentate astăzi neîntemeiat drept victime, sau să facă pur și simplu referiri la acestea.

Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu

FRATELE MAI MARE AL CNSAS

La 10 martie 2011, doamna Marianne Birthler, directoarea „Autorității federale pentru arhivele Stasi” (*Bundesbehörde für die Stasi-Unterlagen*), echivalentul german al CNSAS-ului românesc, a prezentat Bundestag-ului raportul de activitate al instituției pe ultimii doi ani. Acesta a fost al 10-lea raport al „Autorității Federale pentru Arhivele Stasi” și ultima acțiune ca director a doamnei Birthler care, conform regulilor, efectuând două mandate, a trebuit să se retragă. În locul său, la propunerea partidului de guvernământ – UCD –, a fost numit domnul Roland Jahn, un ziarist născut la 14 iulie 1953 la Jena, în fosta RDG.

Câteva cuvinte despre personalitatea noului director, așa cum acesta a fost prezentat de către presa germană.

Un articol despre Roland Jahn publicat în prestigiosul *Die Welt* poartă un titlu extrem de sugestiv: *Un spirit liber și un pic anarhist*. Este, probabil, o caracterizare concisă și exactă.

Încă din școala elementară, Roland Jahn era remarcat pentru tendința sa de a fi mereu în opoziție.

După liceu a făcut armata (1972-1974) la Poliția de intervenție. A intrat apoi la Universitatea din Jena, unde și-a creat un renume de protestatar. Pentru acțiunile sale a fost exmatriculat. S-a angajat ca muncitor la Combinatul Carl Zeiss, uriașul în jurul căruia se derula cea mai mare parte a activității economice din frumosul oraș Jena.

A perseverat în acțiunile sale și, afișând steagul sindicatului polonez *Solidaritatea* în perioada sa de avânt popular, a fost arestat vreme de cinci luni pentru cercetări, după care a fost condamnat, în ianuarie 1983, la un an și 10 luni închisoare. Nu a făcut însă decât câteva săptămâni și, în vara aceluiași an, a fost expulzat în RFG. El și-a creat astfel aura de fost deținut.

Raportul nr. 10 al „Autorității Federale pentru Arhivele Stasi”

După expulzarea în RFG i s-a ridicat cetățenia est-germană. În RFG, a lucrat ca ziarist și a creat un fel de serviciu secret particular, acționând ca element de sprijin al militanților anti-regim din RDG. Totodată a continuat să fie și un protestatar împotriva anumitor aspecte ale politicii duse de către noua sa patrie. Pentru faptul că a participat la o acțiune de blocare a bazei americane de la Bitburg, în decembrie 1985, a fost condamnat la 30 de zile închisoare pe care le-a executat.

Roland Jahn va fi probabil ultimul șef al „Autorității federale pentru arhivele Stasi”, întrucât, conform planurilor actuale, în 2019 documentele vor intra în arhiva federală. Jahn consideră că instituția pe care o conduce trebuie să fie mai mult un prestator de servicii în prelucrarea documentelor și mai puțin un actor pe scena politică. El preconizează să dezvolte aria de preocupări, de la aspectele prioritar individuale („victime și făptuitori”), la studiul unor fenomene mai ample, cum ar fi „adaptarea oamenilor în condiții de dictatură”.

În fine, o ultimă apreciere: deși a fost propus de Uniunea Creștin Democrată, Roland Jahn nu a fost și nu este membru al UCD sau al oricărui alt partid politic.

Revenind la „Autoritatea federală pentru arhivele Stasi” (*Bundesbehörde für die Stasi-Unterlagen*), aceasta este, sub toate aspectele „fratele mai mare” al CNSAS-ului românesc: prin volumul materialului de prelucrat (111 km. de documente, mari cantități de filme, benzi audio), prin abordarea unor aspecte dificile ale activității (recuperarea și recondiționarea sacilor de documente trecute prin mașinile de tocat hârtie), prin personal, prin buget. Conținutul de bază al activității este însă similar, cele două instituții părând a fi fost create după un model comun.

În mod cât se poate de firesc s-ar impune, de aceea, să fie relevate mai degrabă câteva elemente care reprezintă diferențierea specifică.

În primul rând trebuie evidențiată deschiderea mai mare a Autorității federale germane pentru arhivele Stasi către public: seminarii, conferințe de presă, expoziții, publicații, vizite ale publicului în arhive. Activitatea Autorității federale nu este învăluită în mister, nu este menită să inspire teamă.

În al doilea rând este de remarcat dorința și capacitatea de adaptare a bazei legale la evoluțiile sociale. Concret, **Legea privind arhivele Stasi a fost modificată de șapte ori**. Ultima revizuire are, printre altele, drept obiectiv să creeze condiții mai bune pentru accesul cercetătorilor și al reprezentanților

mass-media la arhive. Scopul este acela de a permite cercetătorilor să examineze nu doar activitatea Securității statului în sine, ci și activitatea celorlalte instituții, Securitatea statului (Stasi) reprezentând numai unul dintre mecanismele de exercitare a puterii în stat.

În al treilea rând, activitatea Autorității federale pentru arhivele Stasi nu are drept finalitate o trimitere în Justiție. Fiecare solicitant primește informații numai în legătură cu persoana sa. El poate decide asupra folosirii lor publice (pentru reabilitare în Justiție, pentru a obține pensie sau depăgubiri). În raporturile sale cu alte instituții, această Autoritate furnizează date de verificare. Baza legală o constituie legile federale și de land privind verificarea de securitate a persoanelor, Legea siguranței aeriene, Legea privind activitatea în domeniul nuclear, Ordonanța de verificare a siguranței instalațiilor nucleare. Există, bineînțeles, legături și cu serviciile secrete.

În încheiere considerăm util să menționăm referirile la colaborarea cu autoritățile corespunzătoare din România. Iată traducerea pasajului din raport:

„La 24 septembrie 2009, a avut loc la Berlin, în sediul Reprezentanței landului Schleswig-Holstein, a acțiune comună a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) și a Autorității federale pentru arhivele Stasi. Ea a avut la bază cooperarea cu autoritățile române în cadrul proiectului. (n.n. este vorba despre proiectul „Rețeaua europeană a autorităților responsabile pentru documentele polițiilor secrete”).

Acțiunea, având ca temă „Să învățăm istoria prin experiențele trecutului. Supravegherea cetățenilor simpli de către Securitate în anii 1970 și 1980”, a fost sprijinită de Uniunea Europeană. Partener la proiect a fost Universitatea din Cluj Napoca. Au fost realizate un film documentar și un volum însoțitor pentru activitatea de învățământ, în limbile română și engleză”.

Paul Carpen

PROBLEMA LUSTRAȚIEI ȘI A ARHIVELOR FOSTEI SECURITĂȚI ÎN POLONIA

După schimbările din 1989, în Polonia au existat mai multe încercări de reglementare a problemei lustrației și a accesului la arhivele fostei Securități, respingându-se, însă, categoric exemplul Germaniei în această chestiune. Amintim că, în decembrie 1991, în Germania a fost înființată Comisia Gauck cu misiunea de a gestiona arhivele STASI. Foștii cetățeni ai R.D.Germane își puteau citi dosarul, dar acesta nu era accesibil public. Timp de mai mulți ani, la toate alegerile din Polonia s-a cerut să se facă de către candidați declarația dacă au colaborat cu securitatea și să se procedeze la fel și în cazul acceptării unui post în administrația de stat.

Legea lustrației a fost adoptată în Polonia la 11 aprilie 1997, obligând persoanele care îndeplinesc funcții publice să declare dacă au lucrat sau au colaborat cu organele de Securitate a statului între anii 1944-1990. Adoptarea legii s-a făcut la un an după aprobarea, la 27 iunie 1996, a Rezoluției 1096 de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei privind mijloacele pentru eliminarea influențelor negative ale regimului totalitar comunist. Cu toate că Legea lustrației a intrat în vigoare la 3 august 1997, aproape 16 luni a fost un act juridic mort, pentru că nu s-a reușit formarea Tribunalului de Lustrație. Abia în mai 1998, Parlamentul a adoptat modificările la Legea lustrației. Aceasta a permis crearea la Curtea de Apel din Varșovia a Departamentului Lustrației, care este unicul organ juridic din Polonia destinat pronunțării privind conformitatea cu adevărul a declarațiilor de lustrație depuse de către persoanele care îndeplinesc funcții publice, indicate în această lege.

Sanctiunea prevăzută în Legea lustrației constă în interdicția de a îndeplini funcții publice timp de 10 ani, numai în cazul depunerii unor declarații neconforme cu realitatea privind colaborarea cu organele de securitate ale statului în perioada dintre 22 iulie 1944 și 10 mai 1990, când ministrul de Interne a desființat aceste servicii. Prin Legea lustrației s-a dorit ca declarațiile depuse să fie prezentate pentru a fi evaluate de către opinia publică. Recunoașterea prin declarație de către persoana lustrată a colaborării cu serviciile secrete și organele de securitate trebuie să fie un test de sinceritate și credibilitate.

Legea lustrației a introdus prezumția de adevăr în declarațiile de lustrație depuse. Acestea sunt controlate de către Purtătorul de Cuvânt al Interesului Public. Dacă Purtătorul de Cuvânt pune la îndoială adevărul din declarație, depune la Tribunalul de Lustrație o reclamație, în scopul începerii procedurii de lustrație, și atunci Tribunalul va cerceta veridicitatea declarației și va emite o sentință. Purtătorul de Cuvânt al Interesului Public nu controlează declarațiile în care persoana lustrată recunoaște colaborarea sa cu serviciile de securitate ale statului totalitar sau cu serviciile secrete.

Declarațiile de lustrație sunt depuse de persoane care îndeplinesc sau candidează pentru următoarele funcții: președinte al statului polonez, deputat, senator, prim ministru, miniștri, miniștri adjuncți, directori generali în ministere și instituțiile administrației centrale, persoane alese sau numite de către primul ministru sau Seim și Senat pentru funcții de conducere în stat, magistrați ai Tribunalului Constituțional, ai Curții Supreme de Justiție, ai Tribunalului Suprem de Administrație, judecătorii tuturor celorlalte curți, toți procurorii și avocații și de asemenea persoanele care ocupă funcții înalte în mass media. Unul dintre cei mai respectați dizidenți polonezi, Adam Michnik, a manifestat constant o atitudine de rezervă față de Legea lustrației și s-a opus vehement pedepsirii colaboratorilor regimului comunist, aspect rezultat și din declarațiile făcute cu ocazia recente vizite a acestuia în țara noastră. Michnik optează mai curând pentru iertare și reconciliere națională.

În anul 2007, guvernarea de dreapta a fraților Kaczyński a încercat impunerea unei noi legi a lustrației, mult mai dure, care viza verificarea trecutului a 700.000 de oameni și care ar fi exclus din viața publică politicieni, jurnaliști, cadre didactice (de la directori de școală până la rectori de universități) și înalți funcționari de stat. Proiectul de lege a generat o vie dezbatere în Polonia, fiind aspru criticat de mulți intelectuali și personalități publice, printre care și eurodeputatul liberal Bronisław Geremek, eminent istoric și celebru disident înainte de 1989.

Acesta a refuzat să dea declarația privind trecutul său, cerută de noua lege a lustrației, declarând că, în urma regimului comunist, „nu există învingători sau învinși”, iar Polonia trebuie să fie o „țară unde domnește legea”. Pentru simplul refuz de a da declarația cerută de legea promovată cu încăpățănare de frații Kaczyński, o persoană ar fi fost destituită din funcție, ba chiar, în cazul unui jurnalist de pildă, acesta ar fi avut interdicție de a-și practica meseria pentru zece

ani. Controversata noua lege poloneză a lustrației s-a născut, însă, moartă, întrucât Curtea Constituțională de la Varșovia a declarat neconstituționale mai multe articole considerate esențiale din totalul celor 46 din lege. Astfel, președintele Lech Kaczyński și premierul Jarosław Kaczyński (fratele său geamăn) au fost nevoiți să se recunoască învinși în războiul lor menit să „purifice” societatea poloneză de orice influență a foștilor comuniști.

În ceea ce privește arhivele fostei Securități poloneze, majoritatea aleșilor din Legislativul de la Varșovia s-au pronunțat pentru deschiderea tuturor arhivelor comuniste. Curtea Constituțională poloneză a atras, însă, atenția clasei politice că una e să dezvălui trecutul cuiva și alta e să-l sancționezi pentru aceasta sau pentru refuzul de a da el însuși o declarație despre trecutul său. Dacă o instanță sau altă autoritate într-un stat de drept nu găsesc nimic demn de a fi sancționat în trecutul cuiva, nimeni nu ar trebui să fie pedepsit „din oficiu”, printr-o prevedere legală.

Toate dosarele și documentele provenite din arhivele fostei Securități poloneze se află în gestiunea Institutului Memoriei Naționale (*Instytut Pamięci Narodowej*), care furnizează informațiile necesare Tribunalului de Lustrație. Acest Institut are un pronunțat caracter de cercetare, publicând rapoarte, studii și volume de documente privind istoria Poloniei, inclusiv un buletin anual. El își are sediul central la Varșovia și dispune de secții/filiale în reședințele voievodatelor din Polonia, desfășurând o laborioasă activitate științifică, organizând periodic prestigioase reuniuni internaționale, dintre care menționăm conferința cu tema *Lumea față de „Solidaritatea” 1980-1989* (Wrocław, 21-23 octombrie 2010), unde au fost prezenți și cercetători din țara noastră, între care s-a aflat și semnatarul rândurilor de față.

Dr. Ion Constantin

MĂRTURII DESPRE EVENIMENTELE DIN IUNIE 1990

Interviu cu gl. bg (r) Aurel I. Rogoian

Red : *Cum ați perceput evenimentele din 13-15 iunie 1990 și ce evaluare le dați după 21 de ani ?*

A.R.: Răspunsul la această întrebare complexă necesită mai multe planuri de abordare a evenimentelor, care nu au fost altceva decât o prelungire a celor din decembrie 1989 și care nu s-au încheiat nici în iunie 1990. Această afirmație necesită o dezvoltare, pentru a evita posibile interpretări răuvoitoare. Deocamdată aș face câteva mențiuni: în București, Timișoara, dar și în alte mari orașe, o parte a intelectualității umaniste, cu o anumită notorietate, care nu făcuse parte din PCR, a dorit altceva decât și-au dorit liderii FSN; modul de instalare a FSN la conducerea țării aducea mult cu cel al PCR; încă din ianuarie 1990 s-a afirmat o opoziție radicală, adeptă a acțiunilor în forță de stradă; fenomenul Piața Universității a fost complex, cu interese eterogene, ceea ce a permis manipulări ori luarea lui sub control etc.

Fără a intra în detalii, doar punctez :

- rezistența din Piața Universității a fost planificată, pregătită, susținută și dirijată;
- au existat forme de încurajare și solidarizare exprimate în mod fățiș, direct și fără rezerve, de către membri ai unor misiuni diplomatice, care nu s-au sfiit deloc să-și încalce obligațiile de abținere și de neimplicare în evenimentele politice interne, mai cu seamă în proteste de stradă și acțiuni de contestare a unui regim politic legitimat de alegeri libere;
- s-au orchestrat campanii mediatice, interne și externe, de promovare a obiectivelor rezistenței;
- fenomenul a fost controlat și întreținut prin mijloace și metode din registrul serviciilor secrete;
- o rețea externă de organizații neguvernamentale acționa ca un factor integrator și de acoperire a tuturor elementelor implicate;
- o zvonistică foarte intensă aducea zi de zi știri dintre cele mai alarmante: depozite clandestine de arme constituite prin biserici și mănăstiri, comandouri ascunse prin fostele forturi de la marginea Capitalei, deghizarea unor mijloace sofisticate de interceptare a convorbirilor ambientale din incintele de lucru ale celor mai importanți demnitari, antrenamente ale unor formațiuni paramilitare în tabere secrete din munți. Agenții de propagare a acestor zvonuri apăreau peste tot. Unii veneau din

aceeași zonă a diversivunilor lansate în decembrie 1989. Aproape nu era săptămână fără o diversivune majoră, care să nu pună un serviciu sau altul pe vreo pistă înfundată;

- data, ora și traseul desfășurării evenimentelor a fost din timp cunoscut și monitorizat de către niște echipe de așa-ziși jurnaliști străini, francezi în principal, care primiseră cu mai mult timp înainte aprobare de a survola Capitala cu elicopterele. Itinerarul de zbor indicat a coincis teatrului evenimentelor. Rețin foarte bine că un ofițer cu experiență în psihologia mulțimilor mi-a telefonat, insistând să raporteze “mai sus” să se dispună coborârea elicopterelor, deoarece în astfel de momente prezența lor incită și poate amplifica reacțiile negative;
- ca și în decembrie 1989, hotelurile din zona centrală erau pline... În hotelul „Intercontinental”, de exemplu, pe balcoane și pe terasă erau permanent montate trepiede pentru aparatura de observare și filmare.

Mai bine de un an au fost necesare eforturi serioase pentru monitorizarea anunțurilor de mică publicitate prin care se ținea legătura cu agenții din rețelele „lăsate în dispozitiv” și după decembrie 1989. Anunțurile cu un anume conținut apăreau funcție de evenimentele politice interne și de deplasările președintelui Iliescu în țară sau în străinătate, ceea ce căpăta deja sens și semnificație pentru cei cărora le erau adresate. O clarificare parțială și posibilă, în legătură cu acest sistem de legătură, a venit, mai târziu, din partea unui fost ofițer KGB care, într-o conferință de presă la Paris, a declarat că pe teritoriul României s-au aflat, în permanent rulaj, efective ale forțelor speciale sovietice, deoarece serviciile românești nu prezentau garanțiile de care ei aveau nevoie.

În paralel aveau loc și niște șicane sistematice din partea unor ambasade, care reclamau, la modul foarte serios și conform uzanțelor, tot felul de bazaconii. Am să dau și câteva exemple: „Domnișoara atașat Pearson și-a lăsat dimineața o ploscă pentru apă caldă la capul patului și a găsit-o seara la picioare. Deducem că a fost violat domiciliul domnișoarei atașat și vă învederăm să puneți capăt acestui gen de imixtiuni și să ne informați despre măsurile luate pentru a nu mai fi posibil un astfel de eveniment intolerabil”. Sau: „Consilierul ambasadei noastre, domnul Pickwick, joacă singur șah. Dimineața avea mutările... Seara, când a revenit în reședință, „calul” era mutat la poziția... Deducem că... și vă solicităm etc., etc. Sau: „Pendula din biroul consulului Stimpson este doar ornamentală și arată permanent ora 11 și un sfert. Ieri, domnul consul a găsit pendula indicând ora exactă. Deducem că.... și vă reiterăm etc. etc.” La toate acestea trebuia dat răspuns. Și cineva chiar le-a luat în serios și se chinuia să și verifice și să găsească formula de răspuns. Întâmplarea a făcut că am fost consultat și am sugerat răspunsul

potrivit: „*Políticos, dar ferm, să declinăm competența serviciului în favoarea unui psihiatru.*”

Agenți de influență ai unor entități externe se insinuau în toate noile structuri de putere. Cel care lăsa să se înțeleagă că are o relație mai specială pe undeva, era imediat luat în brațe, fie la Cotroceni, fie la Palatul Victoria. Atunci au fost valorificați și cei mai mulți agenți ai unor servicii străine, care au împletit misiunile specifice cu relațiile de afaceri, poziționându-se solid în coasta noii clase politice.

Dar independent de aceste mari dificultăți, serviciul a consemnat riguros avansarea evenimentelor din 13-15 iunie și a fost în măsură ca, în raportul înaintat Parlamentului, să ofere un tablou relativ complet asupra cauzalității, implicărilor, mizelor și urmărilor. Cum directorul SRI nu era în grațiile opoziției, fondul raportului a trecut aproape neobservat. În schimb, criticii au ocupat întreg spațiul mediatic.

Red.: *Cum s-a ajuns la momentul evacuării Pieței Universității ?*

A.R.: La data de 11 iunie 1990, ca urmare a unei hotărâri luate anterior de către șeful statului și un grup de colaboratori mai apropiați care îl sprijineau (în cadrul unei întâlniri ce a avut loc la Scroviștea), a fost convocată o ședință restrânsă la sediul guvernului, condusă de președintele Ion Iliescu și premierul Petre Roman.

La ședință au participat vice-premierul Gelu Voican-Voiculescu, ministrul de Interne, generalul Mihai Chițac, șeful Inspectoratului General al Poliției, generalul Corneliu Diamandescu, ministrul Apărării, generalul Victor Atanasie Stănculescu, șeful Marelui Stat Major, generalul Vasile Ionel, șeful SRI, Virgil Măgureanu, primarul general al Capitalei, Dan Predescu, procurorul general Gheorghe Robu, prim-vicepreședintele FSN, Nicolae S. Dumitru și alții. În acest cadru, ministrul de Interne a primit ordin de la președintele Ion Iliescu, ca până a doua zi să întocmească un „Plan de Acțiune” pentru „eliberarea” Pieței Universității, la această operațiune urmând să participe, pe lângă forțele Ministerului de Interne, efective de poliție militară ale Ministerului Apărării și forțe antiteroriste aparținând Serviciului Român de Informații.

Imediat după acea ședință, la sediul Ministerului de Interne, Mihai Chițac, generalul Diamandescu și prim-vicepreședintele FSN N.S. Dumitru au stabilit cum se va proceda pentru evacuarea Pieței Universității. Generalul Diamandescu a prezentat planul de acțiune al poliției, iar N.S. Dumitru s-a angajat că va aduce câteva mii de muncitori de pe marile platforme industriale ale Capitalei.

Ministrul de Interne Mihai Chițac s-a prezentat la primul-ministru Petre Roman, care a fost de acord cu măsurile propuse pentru evacuarea pieței,

precum și cu efectivele preconizate să participe la operațiune (peste 1.600 de polițiști, forțe ale poliției militare și ale unității antiteroriste a SRI).

În urma unei convorbiri telefonice avute de premierul Petre Roman cu președintele Ion Iliescu, în cursul serii de 12 iunie s-a organizat o nouă ședință cu șefii militari desemnați să participe la acțiune, în vederea comunicării detaliilor misiunii fiecăruia. Pentru păstrarea secretului operațiunii, premierul i-a cerut ministrului de Interne ca planul să nu fie dactilografiat, ci prezentat în formă olografă.

Potrivit mențiunii înscrise de ministrul Chițac, „*Planul de Acțiune*” a fost „*întocmit pe baza Ordinului verbal al domnului Președinte Ion Iliescu, fiind prezentat și aprobat verbal de către primul ministru domnul Petre Roman, în ședința din 12.06.90 ora 12.00*”.

Printr-un comunicat al Procurorului General s-a transmis o somație manifestanților din Piața Universității, prin care li s-a cerut să elibereze zona.

Red.: Acesta ar fi “background”-ul, ca să-i spunem așa.

A.R. : Da, partea oficială a pregătirii, pe care o cunoșteam și care a fost reconstituită și de anchetele asupra evenimentelor efectuate de către Parlament și Parchet.

Red.: Circulă și versiunea unei tentative de atentat terorist în Piața Universității...

A.R.: În primul rând, cei aflați acolo trebuia să fie apărați de un asemenea pericol, fiindcă riscul exista. Era real, perceptibil, deci manifest. Prevenirea unui atentat terorist preocupa în cel mai înalt grad Brigada Antiteroristă. Cu atât mai mult cu cât unii agenți provocatori ai GRU, numiți de generalul Militaru la comanda unităților fostului Departament al Securității Statului și chiar unii dintre colaboratorii de sorginte militară, de aceeași factură filosofetică, atât ai președintelui cât și ai primului ministru, nu s-au ferit să cocheteze cu amenințarea teroristă...

În al doilea rând, Virgil Măgureanu, trimisul președintelui la conducerea principalului serviciu de informații spunea, în după-amiaza zilei de 18 mai 1990, referindu-se la fenomenul “Piața Universității” și adresându-se „activului de bază al serviciului”, compus în exclusivitate din oamenii generalilor Militaru și Stănculescu: „(...) domnilor, dacă pegra socială, lumpenproletariatul care jinduie să se cațere în fotoliile puterii va și reuși să ajungă acolo, nu vă văd prea bine (...). Teoreticienii puterii politice spun că o societate ca să funcționeze optim, din când în când are nevoie să-i fie administrate electroșocuri... teroriste”. Fără comentarii!

În al treilea rând, foarte puțină lume a dat atenție unei provocări terorist-diversioniste lansate, pe care presa a preluat-o cu ușurință, într-o variantă inexactă, și a lăsat-o așa, „în aer”, ca probabilitate că cineva a dorit să sperie manifestanții și a pus în circulație zvonul că se va detona o bombă în Piața Universității. Între relele de transmitere a zvonului au fost menționați Adrian Sârbu și secretarul general al Guvernului, Paul Jerbas... Eu, însă, am aflat altceva. Zvonul a avut la bază un fapt real. A existat o asemenea idee, dar cineva s-a opus foarte vehement...

Red.: Cine a avut ideea și cine s-a opus ?

A.R.: S-a opus primul adjunct al directorului S.R.I., generalul Mihai Stan.

Red.: Dar ideea actului criminal de la cine a venit ?

A.R.: Nu știu, bănuiesc ceva, dar cel dispus să organizeze amorsarea bombei – un autoturism care să fie detonat – era colonelul Ilie Drăgoi, pensionar MAPN, reactivat, devenit general și numit de generalul Militaru la comanda unei foste unități speciale a Departamentului Securității Statului, rămase intacte și în organigrama SRI fiindcă altfel nu se putea. I se spunea “generalul roșu”, datorită notorietății simpatiilor sale, pentru care fusese scos din rândul cadrelor active ale Direcției de Informații Militare. Autoturismul urma să fie din dotarea unei unități a SRI. Explozibilul se angajase să-l procure un colonel MAPN, care deținea și el o funcție de conducere în SRI. Atentatul urma să fie atribuit „extremiștilor din rândul manifestanților”. Rețeta este atât de cunoscută, încât originea ei este oricui evidentă.

Generalul Mihai Stan mi-a spus că, dacă nu ar fi avut posibilitatea să se opună, atentatul ar fi fost pus pe seama „elementelor fanatice” și a preferat să nu-și ducă vorba la sfârșit. Am înțeles. L-am întrebat dacă cel ce a venit cu propunerea se gândise să facă imposibilă identificarea proprietarului autoturismului. Nici vorbă!

Red.: Cum au putut să se gândească la așa ceva ?

A.R. : Cu mult, cu foarte mult sânge rece. La câte crime aveau deja pe conștiință, câteva în plus nu le-o încărca prea mult...

Red.: Ce a făcut SRI în data de 13 iunie 1990 ?

A.R.: Poate nu o să mă credeți. În dimineața zilei respective, toți șefii structurilor centrale și teritoriale ale Serviciului Român de Informații se aflau în cea de-a doua convocare de orientare și instruire profesională. Prima avusese loc pe 4 sau 5 mai, dar noii șefi, proveniți din Ministerul Apărării Naționale, aveau nevoie de o pregătire cât de cât sistematizată, motiv pentru care, cu vreo săptămână înainte, a fost elaborat un set de materiale privind vulnerabilitățile securității naționale, primele evaluări ale etapei trecute de la convocarea

anterioară și prioritățile pentru perioada ce urma, fiind convocați la ședința de instruire în dimineața zilei de 13 iunie, orele 08.00.

Red.: Deci tot personalul de comandă era la centru?

A.R. : Exact, tocmai ceea ce nu ar fi trebuit să se întâmple dacă se anticipau evenimente speciale. Dacă se anticipau astfel de evenimente speciale, firesc era ca șefii să se afle cu misiuni precise în unitățile pe care le conduceau.

Red.: Este o informație interesantă, despre un fapt până acum inedit. Acolo nu s-a discutat, nu s-a comentat despre evacuarea Pieței Universității ?

A.R.: Ca și cum fenomenul nu ar fi existat! De altfel, evacuarea era de stricta competență a *organelor de impunere a legii* (Parchetul și Poliția). Desigur, exista o monitorizare și documentare informativă realizată de SRI, dar rațiuni stricte de secretizare și compartimentare nu permiteau și nu permit prezentarea aspectelor operative concrete în astfel de întruniri lărgite. În acel plen, circa 90 la sută dintre participanți nu avuseseră de-a face, până atunci, cu aspectele specifice ale Securității interne. Ei erau familiarizați cu problematica și metodele trupelor de cercetare - diversiune. Colegi de-ai lor, inclusiv din Batalionul Cercetare - Diversiune de la Buzău, se aflau în misiune în Piața Universității. Legătura de cooperare instituțională oficială cu SRI nu exista, dar relațiile informale „de la coleg la coleg” funcționau, ceea ce nu era tocmai în ordine.

Dar... „*briefing*”-ul, cum prefera generalul Mihai Stan să numească ședințele cu șefii structurilor serviciului, nu a început la ora stabilită, fiindcă domnul director Virgil Măgureanu nu venise, iar primul său adjunct nu era sigur că va putea rămâne nici el. La un moment dat, chiar îi era iminentă plecarea și mi-a cerut să prezint eu *draft*-ul cu problemele pregătite pentru expunerea directorului, ceea ce mi s-a părut total nepotrivit. S-a oferit foarte repede cineva „cu veleități” să preia rolul directorului, dar în cele din urmă primul adjunct l-a convins pe dl. Măgureanu că nu trebuie compromisă convocarea și i-a cerut permisiunea să rămână cel puțin în prima parte a acesteia, până când își vor intra în rol șefii unităților centrale cu prezentarea problemelor specifice fiecărui domeniu de activitate.

Red.: În afară de Virgil Măgureanu, au mai fost și alți absenți importanți de la convocare?

A.R. : Nu rețin să fi fost. A chemat pe câțiva șefi la telefon, chiar repetat. Folosea o linie telefonică guvernamentală „S”, deci era într-o incintă a unei autorități de stat cu acest sistem de legătură. Dânsul a refuzat un birou directorial în serviciu, până la mutarea în sediul temporar din strada Povernei, motivând: „*Nu pot să vă dau lecții de moralitate din acest... „Triunghi al*

Bermudelor” (avea, probabil, în vedere forma triunghiulară a ansamblului de clădiri de pe strada Eforie).

Red.: Deci, șefii din SRI au fost „consemnați” în acea zi la „briefing”-ul profesional. Unde a avut loc și când s-a terminat?

A.R. : La o sală de ședințe din str. Erou Iancu Nicolae, pe lângă Grădina Zoologică. Convocarea s-a încheiat „în grafic”, astfel ca pe la ora 13.30 – 14.00 șefii direcțiilor centrale să fie la unități, iar cei de la județe să poată pleca. Aveau bilete la tren, începând cu ora 15.00.

Red.: Și după aceea ?

A.R.: Eu am revenit în strada Eforie, unde aveam sediul provizoriu, și am început să redactez protocolul convocării, pentru a fi transmise comunicările oficiale parafate, cu valoare de normă de reglementare, în legătură cu problemele care s-au ridicat la acea ședință. Membrii Comitetului Director fiind prezenți la convocare, se și deliberase, dar mai urma aprobarea directorului.

Pe la ora 16.00 - 16.30, dactilografa m-a alertat că luăm foc și vom arde de vii în birouri. Avea dreptate. În partea dinspre blocul cu atelierele pictorilor, vâlvătaile flăcărilor ajungeau până la etajul II și era mult fum, foarte negru, ca de cauciuc ars.

Am coborât un etaj, la generalul Mihai Stan. L-am găsit „la telefoane”, într-o dispută aprinsă cu generalul Vasile Ionel, șeful Marelui Stat Major, căruia i se adresa imperativ să trimită ajutoare pentru întărirea securității sediului SRI, deoarece paza era asigurată de vreo 2-3 militari în termen, speriați și cu armele fără muniție, care au și fugit. De la celălalt capăt al firului i s-a răspuns negativ și i s-a dat „soluția”: „Înarmați-vă și apărați-vă !” . La acea dată, însă, SRI nu avea cu ce să se înarmeze, deoarece nu preluase armamentul individual al ofițerilor care se mai afla în „custodia” Ministerului Apărării Naționale, iar șeful Marelui Stat Major nu se putea să nu fie la curent cu faptul că nu fuseseră încheiate formalitățile de predare-primire.

În această situație, generalul Mihai Stan a sugerat să ieșim pe acoperișul clădirii și să încercăm o cale de evacuare, chiar cu un elicopter (!), deoarece împrejurimile și curtea interioară erau pline de mulțimi turbulente. Situația, privită în ansamblu, acolo, părea cel puțin la fel de gravă ca în decembrie 1989, dacă nu chiar mai rea. Atunci sediul nu fusese incendiat și nici devastat.

Nu l-am urmat imediat pe generalul Stan, deoarece am trecut să iau dactilografa, apoi am urcat împreună la ultimul etaj, unde am găsit o ieșire înspre curtea vecină cu *Magazinul Victoria*, unde cineva dintre „ai noștri” parlamenta cu mulțimea agitată. Ne-am apropiat și am realizat că domnul colonel (MApN) Spătaru, șeful de la „Apărarea Constituției”, reușește să se facă înțeleș. Într-adevăr, ni s-a deschis culoar și am putut ieși.

Din acel moment, nu mai aveam nici un reper... În fața Ministerului de Interne erau deja poziționate cele două tabere. Am plecat acasă, urmând să așteptăm. Ajuns la domiciliu, am văzut, mai târziu, că se întrerupe brusc programul Televiziunii. Am avut o presimțire neagră...

Târziu, după miezul nopții, am reușit să aflu că generalul Mihai Stan se afla la Brigada Antiteroristă. I-am telefonat și mi-a confirmat, precizându-mi că nu-i neapărat nevoie să fiu și eu acolo, dar dacă tot am întrebat, să mă îndrept către dânsul. Apoi m-a trimis să constat care este situația la sediul din strada Eforie. Acolo era ca după război... I-am transmis că parterul este devastat, incendiat și nu se poate accede în interior, scările fiind blocate cu mobilier greu.

Mi-a spus să aștept doi ofițeri din unitatea de filaj condusă de generalul Ilie Drăgoi, cu care să mă deplasez la intrarea în București dinspre Pitești, în capătul autostrăzii, unde să preluăm două autobuze cu forțe de sprijin, muncitori de la Schela Filipeștii de Pădure, pe care să-i conducem și să-i instalăm în dispozitiv de apărare a sediului SRI.

Într-adevăr, au venit cei doi ofițeri cu un autoturism și ne-am dus la locul indicat. Am reperat autobuzele, dar șeful coloanei a fost foarte categoric în ceea ce privește misiunea lui. Ne-a spus că el trebuie să ajungă în Piața Victoriei pentru a apăra Guvernul, conform dispoziției transmise din partea Frontului Salvării Naționale. Ne-am dus împreună la o casă din apropiere și l-am întrebat pe proprietar, care se afla cu soția în curte, ambii vădit îngrijorați de evenimente, dacă are telefon și ne permite să-l folosim. Foarte amabili, ne-au invitat la telefon. Am raportat primului adjunct că muncitorii de la Filipești aveau o destinație precisă, fiind trimiși „*să se prezinte la domnul Petre Roman*”. „*Asta e, n-avem ce face !*”, mi-a răspuns generalul Mihai Stan.

Se iviseră zorii, iar pe străzi și-au făcut apariția și primele formațiuni paramilitare ale minerilor, care patrulau în autobasculante. Văzându-i amenințători, am trecut pe acasă pentru a îmbrăca uniforma militară, cea pe care o avusesem ca ofițer de Securitate, transformată pentru arma infanterie. Dar și așa, un ortac m-a apostrofat, adresându-mi reproșul că a trebuit să vină ei să facă treaba armatei.

Red.: Când v-ați transformat uniforma ?

A.R.: În ultimele zile ale lunii decembrie 1989, când am primit și legitimații din partea Ministerului Apărării Naționale.

Red.: A chemat SRI-ul minerii ?

A.R.: S-ar fi supărat șeful „organizatoricului” de la FSN, profesorul N.S. Dumitru, secretarul general al guvernului, colonelul (rez. MAPN) Paul Jerbas și... cine mai știe! Atunci, s-a pus în mișcare o logistică impresionantă, într-un timp foarte scurt. Garnituri de tren, cale ferată liberă în regim special,

grafic de plecări și sosiri, măsuri de primire și dirijare. Hrana, apa și alte necesități. Toate acestea nu se puteau face decât cu autoritatea și cu disponibilitățile guvernului..., ale prefecturilor...

S-au mișcat mai repede, mai organizat și au răspuns cu promptitudine, calități pe care forțele militare, paradoxal, nu le-au dovedit... Dar, să nu uităm că minerii și ceilalți muncitori făcuseră parte, până în decembrie 1989, din Gărzile Patriotice, aveau comandanți din rândurile lor, iar cei mai vârstnici aveau și o instrucție militară mai temeinică decât ostașii aflați atunci sub arme.

Pe atunci, SRI nu avea încă nici sedii, funcționa cu un sistem de legături improvizat și controlat de către furnizor. Îi lipseau, de asemenea, mijloacele de transport. Structurile erau în provizorat, schema de personal ciuruită și fluctuantă. Formațiunile de filaj care au funcționat acoperite fuseseră multe deconspirate și deci paralizate.

Red.: De ce au fost chemați minerii ?

A.R.: De undeva a fost indus sentimentul că ministrul Apărării, care nu era în țară, și șeful Statului Major General al Armatei, care îl înlocuia, nu-l mai serveau pe Ion Iliescu.

Ministrul de Interne și șeful Poliției Naționale vizionau un meci de fotbal, în papuci și pijamale, în sediul Inspectoratului General al Poliției din Șoseaua Ștefan cel Mare, acompaniați de tot confortul necesar... Tuturor le era frică de presiunea străzii. Din motive, de ei bine știute, se comportau laș.

Factorii de presiune din stradă nu erau spontani, ci profesioniști. În 13 iunie 1990, sediul SRI a fost atacat și incendiat, în scop pur provocator - diversionist, de grupe mici, de 2-3 indivizi, extrem de agili și care au dispărut cu rapiditate. S-ar putea ca cei care s-au abținut să-și facă datoria și să intervină să fi știut ce se întâmplă și au așteptat ceva, lăsând lucrurile să evolueze... De altfel, ofițerii Serviciului de Informații Militare care fuseseră infiltrați printre „securiștii” din „Serviciul de Protecție a Obiectivelor Politice”, înființat de Gelu Voican-Voiculescu, își pusese la adăpost autoturismele din parcare Ministerului de Interne, cu câteva zile înainte. Cele rămase au fost incendiate ori grav avariate în timpul evenimentelor... Un indiciu aparent minor, dar care spune foarte mult. Acest detaliu mi-a fost relatat un colonel (MApN) detașat la SRI, al cărui autoturism, cumpărat doar de câteva săptămâni, a fost strivit de un blindat. Omului îi dăduseră lacrimile și-l înjura pe colonelul Harosa (locțiitor al șefului U.M.0215), despre care afirma că nu este străin de ce s-a întâmplat și nu l-a avertizat să-și schimbe locul de parcare. A menționat, totodată, că Harosa, până în 1989 fusese ofițer acoperit al spionajului militar într-o editură profilată pe literatură străină. Acest aspect a devenit ulterior de notorietate, iar Harosa a mai bătut și pe la porțile altor servicii în reformare.

Nu în ultimul rând ca importanță, circulasera zvonuri despre vizitele ministrului Apărării la Versoix, se supralicita promonarhismul acestuia, el avea o deschidere către opoziție pe care nimeni din putere nu o avea, la acel moment. Ținea, în mână de fier, acea parte a presei care pe Iliescu și pe Roman nu-i cruța... De la aceste, la început, zvonuri, ulterior s-a ajuns la o situație în care, pus în fața unei ample informări prezentate președintelui Iliescu, ministrul Apărării să reacționeze vehement, amenințând că-i va aresta pe cei care-l urmăresc și-i va depune într-un fort, să nu-i mai găsească nimeni...

Acea informare avea ca preambul sinteza aspectelor vulnerabile ale activității ministrului ca fost comerciant de arme, continua cu episoadele sensibile ale relațiilor sale cu servicii străine și, la zi, prezenta, pe zile și persoane, contactele realizate în mediile opoziției puterii și guvernului al cărui membru era. Avea motive serioase să reacționeze vehement, dar dacă ar fi trecut la arestarea urmăritorilor, risca, poate, să-i depună în fort pe filorii, încă neexperimentați, ai contraspionajului militar!

Red.: Nu au fost ofițeri ai SRI printre mineri ?

A.R.: Era imperios necesar să fie, dar, din păcate, nu au fost decât cu titlu de excepție, unul sau doi.

Red.: Vreți să precizați, de ce „din păcate“?

A.R.: Când câteva mii de mineri s-au pus în mișcare, nu era firesc să se anticipeze ce se va întâmpla cu acea masă dezlănțuită?! Dar pentru unii un asemenea lucru simplu era greu de priceput... Acei ofițeri care și-au înțeles menirea, eu nu cunosc decât două cazuri, au riscat și au avut apoi de luptat cu acuzațiile unei Justiții militare puse pe găsit țapi ispășitori, fiindcă de adevăr îi era frică și încă îi mai este frică.

Acea mulțime, când a văzut cum arăta Piața Universității și instituțiile devastate, nu a mai putut fi controlată. Fiecare șef de formațiune minerească își asuma rolul de comandant al unei miliții populare justițiare.

Era bine dacă s-ar fi organizat o prezență profesionistă activă printre ei, pentru a-i scoate de sub instigările provocatoare ale unora și ale altora, pentru a se vedea cine-i trimite într-o parte sau alta... Nu era nici cine să fie receptiv și, probabil, nici nu s-au dorit soluții de stăpânire a unei astfel de mișcări de masă.

Red.: Într-un interviu recent, fostul premier Petre Roman a adus câteva acuzații grave. Cum le comentați ?

A.R. : Nu cunosc ce acuze a adus și cui?

Red.: Afirmă că, „de fapt, în 13 iunie am asistat la o încercare de revanșă a fostei Securități interesată în primul rând să nu piardă controlul asupra societății românești.”

A.R.: Este o încercare de disculpare ce vine din partea unuia dintre principalii responsabili politici pentru acele barbarisme, care au aruncat imaginea României în Evul Mediu... „*Fosta Securitate*” nu mai exista ca entitate cu capacitate de acțiune. În plus, cei care făcuseră parte din structurile Securității aveau suficientă memorie colectivă, experiență și înțelepciune pentru a nu se implica în acțiuni de subminare a puterii de stat. Cred că declarația nu vizează atât fosta Securitate, cât mai ales pe directorul SRI din acel moment, cu care s-a aflat într-un puternic și permanent conflict. Este de neînțeles cum de nu i s-au cerut și dovezi în susținerea a ceea ce afirmă. Câți membri ai fostei Securități sunt urmăriți penal pentru evenimentele din iunie 1990 și câți factori politici și foști membri ai guvernului? Autorul alegerii a fost șeful guvernului și avea la îndemână toate pârghiile pentru a fi în măsură să clarifice ce s-a întâmplat, dacă ar fi dorit cu adevărat. Dar nu a dorit, fiindcă știa adevărul și i-a convenit mușamalizarea. În schimb, când se pune problema responsabilității, mai cu seamă a celei juridice, dezgroapă cadavrul Securității. Asta da, bărbăție!

Red.: A mai spus că „șeful departamentului de contraspionaj al SRI, lt. col. Mircea Chelaru (n.n. specialist în manevrarea tancurilor), a confirmat punct cu punct, fără niciun fel de comentariu, că în interiorul SRI această chestiune a fost chiar organizată, inclusiv, spre exemplu, autoincendierea autobuzului în Piața Universității.”

A.R.: Afirmațiile acestui domn nu merită să fie luate în seamă decât dacă se referă la ceea ce a îndeplinit direct și personal în contextul mai amplu al evenimentelor la care se referă. Cum are o părere superlativă despre propria persoană, prin ceea ce spune dorește, în primul rând, să se pună în evidență pe sine. Este necesar să fim foarte precauți în legătură cu tot ceea ce comunică astfel de personaje în spațiul public și... să le citim spusese printre și dincolo de rânduri, încercând să descifrăm miza.

Red.: Fostul premier a mai afirmat, citez: „(...) la SRI, spre exemplu, s-a spus că a ars toată documentația cu privire la represiunea din decembrie 1989. Tocmai aceea a ars și mai degrabă sunt înclinat să cred, știind acum informațiile furnizate de Mircea Chelaru, că, de fapt, ei înșiși le-au dat foc pentru că asta arăta contribuția, aportul unora din Securitate la represiunea sângeroasă împotriva românilor care au ieșit în stradă în decembrie 1989”.

A.R.: În primul rând, să excludem tot ceea ce s-ar baza pe afirmațiile personajului anterior amintit. Există deja publicate pagini antologice referitoare

la provocările și diversiunile prin care Mircea Chelaru, ca șef al contraspionajului, era pe punctul de a da foc Serviciului Român de Informații.

În al doilea rând, represiunea din decembrie 1989 nu a fost monitorizată sau consemnată de către Departamentul Securității Statului, deoarece structurile sale de informații și de apărare antiteroristă nu aveau în atribuții să inițieze sau să coopereze cu alte forțe la măsuri de asemenea natură. Mai mult, este de notorietate că trupele de Securitate specializate și în intervenții de restabilire a ordinii au primit ordin să nu uzeze, în îndeplinirea misiunilor, de mijloace letale, precizându-se „*expressis verbis*” că misiunea trupelor de Securitate nu este să tragă în popor.

În al treilea rând, fostul premier se află într-o eroare, probabil voită, cu privire la stările de fapt. În incintele Serviciului Român de Informații care au fost devastate și incendiate nu existau arhive.

În al patrulea rând, la sediul provizoriu al SRI din blocul „Agerpres”, anterior „Curentul”, au fost devastate și incendiate birourile de la parter, unde funcționa un comandament de criză pentru „Piața Universității”, așa-numita „Grupă operativă Dâmbovița”. Din partea SRI s-a afirmat și comunicat oficial Parchetului că au fost incendiate, ori au disparut, documentele operative cu strictă referire la activitatea acelei grupe.

Red.: Petre Roman a făcut afirmația foarte gravă că SRI a rămas „în mâna unor oameni care aveau un interes al lor sau un interes de a menține România într-o altă sferă de influență decât sfera de influență, să spunem, românească, care la acea vreme era reprezentată de Guvernul pe care îl conduceam și care însemna apropierea de Occident” și că „e posibil ca agenții sovietici, care în mod cert erau prezenți pe teritoriul României în iunie 1990, să fi acționat și ei. Nu am date în acest sens, însă, dacă au făcut-o, au acționat în colaborare cu cei din fosta Securitate”.

A.R.: Cine preia asemenea afirmații și le mai face și publice, fără a cere și fapte, se cheamă că are același interes ca și autorul afirmațiilor. Este de largă notorietate că nu Securitatea a colaborat cu serviciile speciale sovietice în amorsarea și desfășurarea evenimentelor din decembrie 1989. Ce este evident că urmărește acest atotștiutor? Nimic altceva decât scoaterea din cauză a agenților KGB și GRU. De ce își asumă, tot mai des, acest comportament tipic provocatorului diversionist?! Și dacă era atât de patriot și de prooccidental cum afirmă, de ce în aproape șase luni de la preluarea guvernului (decembrie 1989 - iunie 1990) n-a făcut nimic pentru scoaterea din țară a „agenților sovietici care în mod cert erau pe teritoriul României în iunie 1990”?

A consemnat **gl. bg. (r) Adrian Bărbulescu**

ULTIMA ÎNTÂLNIRE EXTERNĂ CU „ADRIAN”

Am primit prin sistemul de legătură secret un mesaj de la spionul „Adrian”. Mă chema urgent pentru a-mi preda un set de microfilme. Locul de întâlnire stabilit era în Bangkok și această acțiune însemna, pe lângă eforturile materiale, și o mulțime de riscuri cauzate de controalele riguroase la fiecare graniță pe care trebuia să o trec în calitate de român.

Toate serviciile de spionaj ale lumii au și o componentă denumită „ilegali”. România nu a făcut excepție. Acești oameni au avut o contribuție importantă, care nu va fi niciodată știută, la menținerea independenței țării și, în primul rând, la propășirea sa economică.

Supusă presiunilor politice și economice externe, țara noastră nu putea să importe tehnologii vitale pentru economia națională, nu putea ține pasul cu progresul tehnologic în plin avânt în țările capitaliste. Spionajul românesc a primit misiunea să intervină și să trimită spioni în țările industrializate, să pătrundă în obiectivele unde existau acele date și informații necesare României, să le obțină și să le aducă în țară pentru implementare.

Multe dulapuri din marile institute de cercetări din România erau pline cu asemenea date și documente aduse cu riscuri și sacrificii de la spionii români, de fapt ofițeri ai Securității române. Multe dintre aceste date și informații erau prelucrate și implementate în fabrici și uzine. O mare parte dintre ele au fost folosite de cercetători români pentru a-și pregăti și susține lucrări științifice, doctorate sau pentru a se remarca pe plan profesional.

Ne amintim cum imediat după decembrie 1989 au început să se întoarcă în țară mulți dintre cei care se autointitulau „exilul românesc”. O dată cu ei au venit și spionii români trimiși în misiune în perioada la care mă refer. Ei au abandonat agoniseala de o viață, mașini, vile, uneori impresionante, au părăsit poziții sociale obținute cu greu și au revenit acasă, în țară. Așa cum au primit ordin. Acum ei trăiesc în anonimat, din pensii modeste, în diferite localități ale României. Unul dintre ei este „Adrian”, omul care mă chema atunci tocmai în îndepărtata Asie.

După ce m-am documentat temeinic cu privire la traseul cel mai puțin periculos, am ales cursele de avioane care aveau escale noaptea. Mi-am cumpărat un bilet de transport doar până în Singapore. Nimeni nu trebuia să

cunoască destinația finală a deplasării mele. Așa cere rigoarea impusă de legile scrise și nescrise ale muncii de spionaj. Am decolat de la aeroportul Otopeni având doar o sacoșă pe umăr. Prima escală am făcut-o pe aeroportul din Amsterdam. M-am imbarcat într-un avion „*Jumbo-jet*” și mi-am ocupat locul indicat pe bilet. Am trecut repede peste perioada de acomodare, am adaptat scaunul la o poziție mai bună și, pentru că nu puteam să dorm, m-am gândit la evoluția relației mele cu fostul student eminent din anii `70, cel pe care, după ce l-am recrutat pentru a fi pregătit și trimis ca spion român în Occident, îl botezasem „Adrian”.

Mi-am amintit de primul nostru contact și de cele ulterioare până când a sosit timpul să fie pregătit ca spion pentru România. Mi-am amintit de greutatea prin care a fost nevoit să treacă și testele grele la care a fost supus în perioada de pregătire și de verificare. Am rememorat episoade din activitatea lui desfășurată în condițiile foarte aspre și periculoase de atunci, când România, devenită țară comunistă prin decizia celor trei mari conducători ai lumii, învingătorii din cel de al doilea Război mondial, Stalin, Roosevelt și Churchill, devenise, din cauza confruntării dintre capitalism și comunism, ținta multor lovituri pe care nu le-a meritat, dar pe care le-a primit cu vârf și îndesat.

„Adrian” a acceptat misiunea grea care urma să îi fie încredințată și de atunci a început pentru el o viață plină de restricții și de privațiuni în care fiecare gest și fiecare vorbă trebuiau foarte bine gândite. Ca să fie spion, „Adrian” a acceptat să renunțe la perspectiva unei vieți normale și de succes în România (era inginer, deștept, frumos, curtat de multe fete cu părinți influenți și cu o situație materială bună), și-a abandonat familia, și-a schimbat identitatea și a acceptat să „fugă” în Occident, să se angajeze într-un anume obiectiv industrial. Acolo a reușit să promoveze până la nivelul care îi permitea să aibă acces la documentațiile tehnice importante de care țara noastră avea nevoie.

„Adrian” nu era comunist. Provenea dintr-o familie de țărani mijlocași care trecuseră forțat la colectiv cu toată gospodăria, inclusiv cu boii și căruța din curte. În primii ani de facultate a mers la cursuri încălțat în teniși și, pentru a avea bani de cărți și de buzunar, dădea meditații unor elevi de liceu la matematică, fizică și uneori la chimie.

Avea o construcție fizică deosebită, era plăcut la înfățișare, plin de sănătate. Făcea sport, dar își crea timp și pentru viața spirituală. În studenție renunțase de multe ori la masa de la cantină pentru a cumpăra un bilet la o piesă de teatru sau la un spectacol deosebit.

După primele verificări, a rezultat că are calitate să ajungă spion și merită să investesc în el. Era destul de greu să ajungă la finalul pregătirii care dura poate cinci sau mai mulți ani. Abia atunci puteam spune că era pregătit și aveam încredere să-i dăm drumul într-o misiune externă. Din cinci sau șase candidați aflați în pregătire ajungeau la sfârșitul perioadei unul sau cel mult doi care primeau botezul de spioni și erau lăsați să plece în Occident. Greul muncii lor începea abia după ce plecau definitiv din țară fiindcă trebuiau să se integreze în mediul în care ajungeau, să se remarce din punct de vedere profesional, să fie promovați și să ajungă în locurile unde erau informațiile care ne interesau. Este evident că pentru cei mai tineri care, pe deasupra, veneau dintr-o țară comunistă era foarte greu să obțină o promovare în muncă.

În toamna anului 1989, când am plecat la această întâlnire, mai toate țările comuniste din Europa făcuseră transformări politice spre economia de piață, numai România se încăpățâna să mențină un regim politic comunist cu Ceaușescu la conducere. Din acest motiv, mulți români, aflați din diferite motive în străinătate, refuzau să continue colaborarea cu autoritățile de la București și așteptau să se schimbe conducerea politică pentru a hotărî cum să procedeze în viitor. Noi, cei din serviciul de spionaj, cunoșteam foarte bine acest lucru și misiunea mea de acum era, de aceea, foarte grea. Mă gândeam că „Adrian” ar putea să mă predea organelor de contrainformații și îmi pregăteam minuțios conduita într-o atare situație; mă mai gândeam că ar putea fi el însuși urmărit și exista riscul să fim amândoi arestați.

„Adrian” a fost în pregătire și verificare în țară mai mulți ani, timp în care, de două sau de trei ori pe săptămână, ne aflam amândoi în casa conspirativă, unde fie îl instruiam cu mijloacele de legătură specifice muncii de spionaj, fie îi predam teoretic temele de specialitate și puneam la punct diferite acțiuni practice, fie discutam problemele sale personale. Devenisem cel mai sigur confident al său. Îmi spunea tot ce face. Era multă nevoie de această apropiere și deschidere față de mine, fiindcă trebuia să urmăresc dacă cele relatate de el personal coincideau cu datele pe care le primeam prin mijloacele de verificare cu care îl urmăream pas cu pas. Între instructor și viitorul spion se creează o legătură care trebuie să se bazeze pe afecțiune și sinceritate. În momentul în care apare, de o parte sau de alta, lipsa de încredere sau de afecțiune se trage semnalul de alarmă. Ori instructorul nu este compatibil cu viitorul spion, ori viitorul spion nu corespunde. Acest lucru nu poate fi ascuns, deoarece rezultă din materialele de verificare obținute din tehnica operativă,

din investigații și toate celelalte mijloace specifice de urmărire sub care acesta se afla permanent.

Cu toate acestea, atunci, în toamna anului 1989, se strecurase în mintea mea un dram de îndoială chiar în legătură cu „Adrian”. La ultima întâlnire de analiză pe care o avusesem în străinătate, am constatat la el o oarecare tristețe, întrucât, așa cum mi-a declarat, nu dorea ca sacrificiul său să fie zadarnic. Mi-a spus fără ocol că, deși la București se fac mereu promisiuni despre un trai mai bun în viitor, el vede și aude că lipsurile se înmulțesc, oamenii o duc din ce în ce mai greu, nu este mâncare etc. De fapt, nici eu, ca mulți alți români cinstiți, nu mai credeam în promisiunile lui Ceaușescu despre o viitoare viață mai bună. Toată lumea aștepta o schimbare, așa cum începuse procesul în celelalte țări ale Europei de răsărit. Mulți susținători ai lui Ceaușescu, aflați în posturi de conducere, parcă în mod intenționat îl lăsau să continue regimul dictatorial și să persiste în greșeli.

Întrucât cursa de avion cu care plecasem de la Amsterdam a avut întârziere, am pierdut legătura la Singapore. Mi-am cumpărat bilet pentru prima cursă disponibilă, dar a trebuit să rămân pe aeroport aproape 24 de ore. Din acest motiv am ratat prima întâlnire cu „Adrian”. În fine, m-am îmbarcat în avionul care mă ducea la întâlnirea de rezervă și pe la mijlocul dimineții am aterizat la Bangkok. De la ora aterizării și până la ora 18.00, când era fixată întâlnirea, am făcut autoverificarea în mod cu totul excepțional, luând în considerație noua conjunctură internațională. La ora 17.50 am ajuns în apropierea locului de întâlnire și, ca de obicei, m-am așezat într-un loc de unde puteam urmări sosirea lui „Adrian” și puteam să văd dacă „are coadă”, adică dacă este urmărit de organele de filaj. Făceam acest lucru întotdeauna.

Îl așteptam cu înfrigurare pe „Adrian”, nu informațiile pe care el urma să mi le aducă, deoarece trebuie să recunosc că, printr-un acord tacit cu o parte dintre generalii noștri de la București, la data respectivă făceam tot posibilul să nu expunem oamenii aflați în misiuni externe, să nu-i facem să riște procurând informații secrete. Și noi, ca și majoritatea românilor, așteptam schimbarea și eram siguri că ea va avea loc și în țara noastră cât de curând.

Țineam la „Adrian” ca la un frate, iar acest sentiment era reciproc. „Adrian” a fost omul care nu m-a mințit niciodată. Îmi spunea tot ce face și tot ce gândește. A avut curajul să-și lase viața și viitorul în mâinile mele și nu a pregetat să treacă prin anchete, cercetări, prin lagăre de exilați, a răbdat de foame, pentru ca mai apoi, prin muncă asiduă, să ajungă un mare specialist

într-o uzină importantă. De acolo, de la locul său de muncă, sustrăgea documente și informații secrete pe care le trimitea în țară convins că poporul lui, pe care l-a iubit și îl iubește necondiționat, o va duce mai bine. Pe el nu l-a interesat regimul politic din România, nu l-a interesat Ceaușescu sau oricare altul care ar fi fost la conducerea țării. Singurul lucru care îl interesa pe „Adrian” era ca poporul lui să trăiască mai bine.

Spionii sunt căutați cu îndârjire de serviciile de contraspionaj ale tuturor țărilor pentru că, prin activitatea lor, ei aduc prejudicii țărilor în care acționează. În același timp însă, ei sunt respectați de aceste servicii fiindcă în toată lumea sunt considerați eroi pentru țările lor.

Pe când așteptam cu emoție venirea lui „Adrian”, mi-am amintit momentul despărțirii noastre, când a renunțat la viața liniștită de inginer într-o fabrică din România pentru a pleca definitiv undeva unde nu știa ce o să întâlnească. Ne-am privit atunci mai lung în ochi și ne-am promis unul altuia că ne vom apăra și ne vom ajuta la greu...

În fine, după câteva minute de așteptare, am zărit statura sportivă a lui „Adrian”, care se îndrepta degajat spre locul de întâlnire, arborând semnul de recunoaștere.

În munca de spionaj este o regulă sfântă ca spionul să fie cunoscut fizic de cât mai puține persoane, dar, pentru orice eventualitate, exista și un sistem de semne de recunoaștere și parole pentru situația că la întâlnire ar fi venit din Centrală o persoană necunoscută. Văzându-l că vine la întâlnirea de rezervă, am uitat de regula conspirativității și m-am repezit spre el îmbrățișându-l. Am plecat apoi spre un loc mai liniștit, ales de mine în timpul traseului de autoverificare, și, după câteva minute, timp în care i-am explicat de ce și cum am ratat prima întâlnire, i-am spus că familia sa este bine și sănătoasă. Am preluat materialele și am continuat discuția. La un moment dat am văzut că „Adrian” s-a schimbat la față și l-am întrebat direct ce are, așa cum făceam de fiecare dată.

„Adrian” m-a privit în ochi și, cu mâhnire dar și revoltă în voce, m-a întrebat:

- Ce se întâmplă, domnule, în țară ? Ce este, domnule, cu Nicolae Ceaușescu de nu renunță la putere și nu se dă la o parte ? El nu vede că prin încăpățânarea lui face rău poporului? Nu vede că în țările comuniste din jur se schimbă vechii conducători?

Am răspuns că majoritatea românilor vor ca țara noastră să iasă din izolarea în care a ajuns și că sperăm că nu va mai dura mult până când o să se întâmple acest lucru. El m-a privit în ochi neîncrezător.

- Păcat de țara noastră și de români! Istoria se repetă și din nou greul va apăsa pe umerii celor mulți, a afirmat el cu nemulțumire în glas.

Am mâncat, am băut o bere, am vorbit, am făcut planuri de viitor, l-am instruit cu noul ordin de misiune și apoi ne-am despărțit cu formula „Pe curând și sănătoși! “

La scurtă vreme, Nicolae Ceaușescu a fost înlăturat de la putere, s-au produs schimbările cunoscute, iar în România au avut loc evenimentele sângeroase care au mâhnit și zdruncinat lumea, care au bulversat țara, aruncând-o în haos. Toate canalele de televiziune din lume au transmis în direct imagini care arătau cum românii se omoară între ei. „Adrian” a urmărit acele emisiuni și a văzut cum mulți români erau otrăviți de ură și incitați la violență împotriva Securității din care făcea parte și el.

După anul 1990, și-a încheiat misiunea în străinătate, a venit în țară executând ordinul Centralei, și-a reluat identitatea și a continuat să muncească în calitate de militar până în 1996, când a fost scos legal la pensie cu gradul de colonel. Acum trăiește într-un oraș de provincie cu o pensie sub 3000 de lei și mă întreabă din când în când de ce românii, pentru care și-a sacrificat tinerețea și viața, îl acuză pentru ce a făcut.

Și, cu toată sinceritatea, recunosc că nu știu ce răspuns să-i dau.

Colonel (r) Gheorghe Ghergu

*Informatorii se preschimbă și se înlocuiesc
pe măsura aportului și utilității lor.*

Eugen Cristescu

S-a mai întâmplat și așa:

„MAGAZIONERUL” AFEMEIIAT – CANDIDAT LA RECRUTARE

Una dintre problemele greu de rezolvat pentru ofițerii de informații și contrainformații care și-au desfășurat activitatea în perioada anterioară a fost și aceea de a-și crea „case de întâlniri”. Mulți se vor întreba, poate, ce erau și la ce foloseau acestea. Iată un răspuns, pe scurt:

Pentru a lucra eficient cu rețeaua informativă și a diminua la minimum riscul deconspirării ei, orice ofițer angajat în această muncă are absolută nevoie de locuri de întâlnire bine acoperite, care să asigure toate condițiile ca sursele sale să fie cât mai bine apărute și, de asemenea, să îi ofere posibilitatea de a-și instrui și exploata în mod eficient rețeaua de care dispune.

Nu este, cred, nevoie să intru în amănunte și să arăt ce înseamnă toate acestea. Va trebui însă să fac precizarea că nu numai o casă, respectiv locuința cuiva, oferea asemenea condiții, ci putea fi vorba și de un birou, un laborator, un oficiu sau orice altă încăpere unde se putea intra fără a fi observat de cineva sau care să ridice probleme de natură financiară, gestiune ș.a.m.d. Au fost și asemenea cazuri (biroul unui administrator de bloc, oficiul Loto-Pronosport etc.), dar baza o formau, totuși, locuințele unor persoane de încredere.

La drept vorbind, nici acestea nu prezentau întotdeauna condițiile ideale de muncă pentru noi, din cauza soțiilor, a copiilor, a vecinilor și a rudelor care, în anumite momente și condiții, deveneau suspicioase, iscoditoare, ajungându-se până la deconspirări. Erau de preferat gazdele formate dintr-un singur locatar – soț sau soție divorțată, un celibatar.

Așa ceva găsisem, undeva pe Grivița. De fapt, cazul nu era al meu, ci al unui subaltern, un băiat tânăr și foarte ambițios. Dorea și el să facă o „casă de întâlniri”. În realitate, primise ordin în acest sens. Căutase mult și, în sfârșit, dăduse peste cineva care, cel puțin în linii mari, prezenta condiții acceptabile pentru ceea ce ne propuneam noi.

Din materialele de la dosar rezulta că locuința corespundea scopului vizat: era într-un bloc de 7-8 etaje, la intrare nu te întreba nimeni cine ești sau unde mergi ș.a.m.d. Asigura discreție, proprietarul (pe vremea aceea chiriașul, casa fiind de fapt a statului) era un bărbat de cca. 38-40 de ani. Fusesse căsătorit și se despărțise de soție fără probleme: nu bătăi, scandaluri sau procese. Așa credeam și speram noi.

Nu era membru de partid, iar prin vecini spunea că nu-l interesează politica și nici nu are timp pentru așa ceva. Lucra la o cooperativă, ocupându-se cu aprovizionarea de materiale. Tot de prin vecini, aflasem că din când în când este vizitat de câte o femeie. *„E normal, mi-a zis tânărul meu subaltern. Este încă un bărbat viguros. Bine că nu se manifestă dușmănos, nu are vicii, nu face scandaluri pe la domiciliu și nici cu vecinii nu se pupă bot în bot toată ziua – bună ziua, fapt care ne-ar deranja dacă reușim să-l convingem”*.

Avea dreptate. Ca să fiu și mai sigur că nu vom înregistra un eșec, i-am ordonat băiatului să încerce să-i facă o „cunoaștere personală” prealabilă. Aceasta însemna că el trebuia să aranjeze totul ca, într-o anumită împrejurare, fără să-și deconspire calitatea de ofițer, să se apropie de cel vizat pentru a vedea cum arată, cum se mișcă, cum vorbește. Uneori, în cazul în care condițiile permiteau conspirarea, ofițerul putea realiza chiar și un contact personal cu cel vizat. În felul acesta îți puteai forma o părere cât mai exactă despre candidatul la recrutare.

Deocamdată, în cazul respectiv, rezultatele erau pozitive, promițătoare. În final, am hotărât să-i facem o vizită la domiciliu și acolo, în casă la el, să-i propunem colaborarea cu noi. Adică să ne dea voie ca, din când în când, să ne folosim de locuința sa, asigurându-l că nu-l vom deranja prea des și că nu-i vom produce vreo stricăciune etc. De plătit nu puteam plăti. Aceasta era regula. Eram însă pregătiți să-i promitem că, din când în când, ne vom arăta și noi recunoștința într-un fel sau altul. De obicei, se acordau „gazdelor” cadouri, mici atenții. Bani se dădeau în cazuri foarte rare, în situații cu totul deosebite.

Astfel pregătiți, am pornit către candidatul nostru la recrutare. Ca nume de cod i-am ales atunci „Magazionerul”, că tot se ocupa el cu aprovizionarea de materiale. Tânărul meu subordonat îl sunase în prealabil la telefon, spunându-i că suntem „de la Sfat” și dorim să discutăm cu el o problemă ce ține de spațiul locativ pe care-l ocupă.

Era într-o după-amiază. La ora stabilită am fost la ușa lui. De la primele cuvinte pe care le-am schimbat cu el, am înțeles că ne aștepta precipitat și cu o oarecare îngrijorare. Era probabil nerăbdător și curios să afle ce problemă locativă avem de discutat cu el. Când ne-am declinat adevărata noastră calitate, s-a așezat imediat pe un scaun, zicând: *„De ce nu mi-ați spus așa de la început? Mă pregăteam și eu cu o țuică sau un coniac. Vă rog să mă scuzați, eram îngrijorat gândindu-mă că fosta mea nevastă tot nu mă lasă în pace. Mi-o coace de mult. Vrea să-mi ia locuința”*.

După primele sale spuse, mi-am și dat seama că datele pe care le aveam la dosar despre el erau incomplete și inexacte. Nu-l cunoșteam termeinic, așa cum ne cereau instrucțiunile și cum prevedeau normele de muncă. Pornind de la afirmațiile sale și considerând că e un moment prielnic pentru a aborda cel puțin tangențial problema pentru care ne aflam acolo, în casa lui, i-am zis: *„Ba da, tocmai despre locuința dumitale am vrea să discutăm. Văd că-i frumos și curat la dumneata, nici n-ai zice că aici locuiește un burlac !”*

„Așa se pare. Mie îmi place ordinea și curățenia. Fosta mea nevastă nu prea le avea p-astea. De aceea mă certam mereu cu ea, până am ajuns la divorț. Acum îmi face neazuri, dar n-o să-i meargă. Am să mă lupt pentru apartamentul acesta până în pânzele albe. Bănuiesc că m-a reclamat și turnat și pe la dumneavoastră. O cred în stare. Câte mi-a făcut, numai eu știu...”

Auzindu-l ce spune, începusem să mă gândesc că starea conflictuală în care se află cu nevastă-sa s-ar putea să ne favorizeze. *„Are tot interesul să se pună bine cu noi, sperând că ne va face aliații săi în disputa pentru casă”*, mi-am zis eu în gând. Deși, pe de altă parte, situația ne defavoriza, existând câteva riscuri. În primul rând că, într-o eventuală colaborare cu noi, acesta s-ar putea folosi de numele nostru, al Securității în general, pentru a avea câștig de cauză în disputa cu nevastă-sa. Exista, deci, pericolul de deconspirare.

Totuși, strâmtorați din cauza lipsei unor „case de întâlniri”, am mers mai departe cu discuțiile, avansând în direcția atingerii obiectivului vizat. Mi-am zis că, dacă-l vom pregăti și instrui bine, n-o să ne deconspire. Apoi era și în interesul său să păstreze discreție asupra relațiilor cu noi. *„Că doar n-o fi nebun să intre în gura vecinilor și a fostei neveste că este omul Securității”*, gândeam eu în momentul acela.

Continuând discuțiile, „Magazionerul” divorțat zice către noi: *„Trebuie să țin curat și aranjat...Mai aduc și eu, pe aici, câte o femeie sau prietenă. Sau ce s-o mai găsi...”* „Cum așa, ce s-o mai găsi? Ce, femeile sunt ca pepenii, ori ca merele și perele în piață?”, am întrebat eu

Dându-și, probabil, seama că a exagerat și că nu trebuia să spună așa ceva, „Magazionerul” a bătut în retragere cu adusul femeilor în casă. A balmăjit ceva, din care nu se înțelegeau prea multe. Nu ne-am făcut probleme și n-am insistat prea mult pe această temă. Balanța părea că înclină spre noi, așa că am avansat, spunându-i direct de ce am venit să stăm de vorbă cu el.

Aflând de cererea noastră, „Magazionerul” s-a schimbat radical. Brusc s-a înnegrit la față și s-a încruntat rău de tot, ca și când auzise de o mare nenorocire care în curând avea să cadă pe capul lui. S-a sculat de pe scaun și a

început să se plimbe de colo până colo ca un guzgan căzut în cursă. Nu mai vorbea, iar când o făcea scotea câte o silabă sau două, din care nu înțelegeam mai nimic.

Văzând că s-a cam speriat, am încercat noi să-i explicăm că, de fapt, nu vrem să-i luăm casa, ci că-i vorba doar de scurte vizite, odată sau de două ori pe lună, timp de o oră sau două. Degeaba, încercarea mea, uneori completată de tânărul ofițer de lângă mine care simțea că pierde cazul, a fost în zadar, el o ținuse într-una: *„Cum să vă dau cheile sau să vă fac o dublură după ele? Înseamnă că eu oricând pot da peste dumneavoastră aici. Sau o să-mi cereți să plec că aveți treabă în casa mea. Unde să mă duc? Umblu pe străzi ca nebunul?”*

Am căutat să-i arătăm că exagerează. Că nu-i așa. Îl vom suna în prealabil și, dacă se va putea, venim, dacă nu, nu. Nu-i nici o supărare. Noaptea în nici un caz nu-l vom deranja. Nici în zilele de sărbătoare. *„Te rugăm să ai încredere în cuvântul nostru”*, am insistat eu, sperând că-l voi putea convinge. Am continuat: *„Avem experiență cu alți tovarăși și nimeni nu s-a plâns, zicând că deranjăm. Sunt unii tovarăși care au neveste și tot ne-au ajutat și ne ajută fără să-i deranjăm. Noi ne-am adresat duminică pentru că te știm un om de încredere, serios și discret. Altfel nici nu veneam. Noi știm că poți să ne dai o mână de ajutor. Mai ales că nici nu stai prea mult pe acasă. Serviciul te ține mai mult pe drumuri. Uneori pleci și prin provincie. Hai, înțelege-ne și pe noi că, o știi bine, n-o facem în nume personal... Cu timpul vom găsi și o formă de recompensare dacă...”*

„Nu vreau nici o recompensă”, mi-a tăiat „Magazionerul” vorba. *“Nu, nu pot să accept. Munca și programul meu sunt de dimineața până seara, dar cu intermitențe. Uneori, după o cursă lungă cu mașina, vin acasă să mă curăț, să mă spăl, să mămânc ceva. Dacă vă dau cheile, s-ar putea să vă găsesc aici tocmai atunci când eu vreau să vin să mă schimb sau nu mai știu eu pentru ce. Nu, nu pot să accept. Vreau să vă ajut, dar nu cu locuința. Cereți-mi altceva, dar nu casa”.*

Omul părea de bună credință, chiar el a spus-o: *vreau să vă ajut...* Nouă însă, cum se spune în popor, de casă ne ardea buza. De apartamentul său poziționat bine în zonă, curat și bine aranjat. Chiar titirit, cu migală și gust. Tot să organizezi întâlniri într-un asemenea apartament. Asigura și conspirativitatea muncii: intrai și ieșezi fără să te vadă cineva. De aceea eu, dar mai ales tânărul care mă însoțea, sperând că-i voi demonstra practic cum se

recrutează o „gazdă casă de întâlniri”, am continuat să-i demonstrăm „Magazionerului” că lucrurile sunt mai simple decât își închipuie el.

„Nu-i dracul așa de negru cum crezi dumneata”, i-am zis eu la un moment dat. „Și ca să te convingi de spusele noastre, hai să încercăm o colaborare pentru o perioadă de doar două-trei luni de zile. Ai să vezi că te sperii și-ți faci griji degeaba. De acord?”

Nu mi-a răspuns. Scrâșnind parcă din dinți, s-a dus în camera alăturată de unde s-a întors imediat, având însă în mână un caiet tip studentesc. S-a apropiat de noi și ținându-l bine, cu amândouă mâinile, îl vântura prin fața noastră. Răsfoind câte o filă sau două, ne explica:

„Vedeți, am aici toate cunoștințele și relațiile mele. Sunt multe: cu zecile și sutele. Astea oricând, la orice oră din zi sau din noapte, s-ar putea să vină la mine în casă. Din proprie inițiativă sau chemate de mine. Toate mi-au trecut pragul măcar odată. Toate cunosc casa mea, mai mult sau mai puțin. Unele au dormit aici, altele au locuit zile sau săptămâni. Unora le-am dat cheia sau și-au făcut dubluri de pe ea. De câteva ori am schimbat broasca și, totuși, uneori tot mă mai pomenesc la ușă cu câte cineva, încercând să intre...”

Îl ascultam pe cel din mijlocul camerei și nu știam ce să credem. Caietul nu-l da din mână. Îl ținea strâns, protejându-l ca pe o bijuterie sau ca un act de mare valoare, aflat în pericol de a-l pierde sau de a-i fi sustras cu forță. Cerându-i explicații cu privire la multitudinea cunoștințelor și relațiilor sale, înșiruite în paginile caietului ce-l avea, „Magazionerul” ne-a mai aruncat în față un argument care sta la baza refuzului său de a colabora cu Securitatea.

„Aici sunt toate femeile care au trecut pe sub pieptul meu. Cu cele mai multe de aici m-am culcat de mai multe ori. De ani de zile le țin evidența în acest caiet. Uitați, am aici nume, prenume, adrese, telefoane, ziua când ne-am cunoscut și când mi-au trecut pragul: fete, domnișoare, neveste, văduve, chiar și mătuși mai bătrâne. Majoritatea sunt din București, dar și din provincie. Gara de Nord nu-i departe de aici.”

Nu ne-a dat caietul să-l frunzărim, dar am reușit, totuși, să vedem rubricile despre care vorbea. Erau scrise cu grijă, ordonat. Părea o evidență contabilă clară și precisă.

„Și, totuși, nu te cred”, am zis eu. „Cum poți să le pescuiești așa de ușor, că nici prea tânăr și nici prea arătos nu ești. Și acolo văd aproape un caiet întreg cu nume”.

„Pentru mine nu-i un efort prea mare”, a zis el zâmbind și pe un ton oarecum lăudăros. „Cel mai ușor le găsești miercurea după masa, sâmbăta și duminica. Când sunt meciuri de fotbal”.

„Chiar așa ?”

„Da, chiar așa. Când sunt meciuri de fotbal, nevestele microbiștilor ies pe stradă la agățat. Sau să fie agățate. Timp de 2-3 ore e timpul lor liber, de fericire. Fazanii merg la meci, iar ele zburdă. Unele ajung la mine în pat. Încercați și o să vedeți cum în zilele astea roiesc de colo până colo, sperând că cineva le invită la o partidă de sex. Uneori eu sunt acela. Ce să fac ? Mi-e milă de câte una și imediat o aduc aici să-i fac și ei o bucurie”.

Ascultam și nu-mi venea să cred. Pe măsură însă ce omul din fața mea îmi dădea câte un exemplu, arătându-mi ce ușor și cât de repede reușea el să atragă în apartmentul său câte o fată sau femeie, începeam să-l cred. Exagera poate, dar caietul din mână sa era cea mai bună dovadă că ceva adevăr exista în spusele sale.

„Și cât o s-o ții așa ?”, am întrebat eu. Începusem să simt că mi se face silă de omul care ținea în mână un caiet studentesc și că regret strângerea de mână pe care i-o acordasem.

„Nu știu. Cât o să mă țină curelele. Eu mai degrabă sunt de meserie achizitor de femei, nu de materiale. Recunosc, de aici mi s-a tras și divorțul cu nevastă-mea”.

Auzind aceste vorbe am simțit cum în paharul răbdării mele nu mai este loc nici măcar de o picătură. Nu mi-a mai trebuit nimic. Ce-a urmat, n-are rost să spun. Individul ne-a refuzat din motive pe care ni le-a prezentat direct și fără jenă. Până la urmă am fost bucuroși că nu l-am inclus în rețea.

În final însă trebuie să spun că nu numai respectivul „magaziner” ne-a refuzat. Au fost oameni serioși și bine așezați, unii chiar membri PCR, care ne-au refuzat. Mi-aduc aminte de un caz „Fekete”. Aflasem că locuiește singur, că are casă bună și program de lucru care nouă ne dădea bine. Când i-am dat telefon, zicându-i că sunt de la Miliție și vreau să clarific o problemă cu el, imediat mi-a răspuns: „Dacă ești de la Securitate și vrei să vii pentru a discuta despre casa mea, nu veni că nu v-o dau. Mai potoliți-vă! Câți mai sunteți pe acolo cu ochii pe apartamentul meu?” Mi-a închis telefonul înainte ca eu să mai apuc a zice ceva. Într-adevăr, nu aveam ce să mai zic!

V. D. Fulger

FAPTE ȘI VREMI

SERVICIILE SPECIALE ȘI RESPONSABILITATEA POLITICĂ

Este un principiu general acceptat acela că pentru a înțelege corect o situație, o întâmplare, o atitudine trebuie să se țină seama de contextul general al epocii, al vremii, de legile existente la momentul respectiv, de obiceiurile oamenilor, de concepțiile generale care guvernau societatea în care ei trăiau. Să deschidem la întâmplare paginile unei cărți de istorie și, citindu-le, să ne lăsăm purtați de gând în lumea respectivă.

Iată-l pe împăratul Vespasian, cel care, aflat la strâmtoare financiară, inventează toaletele publice cu plată, lăsând posterității nu doar un nou tip de edificiu sanitar, ci și celebrul dicton legat de acestea „Banii n-au miros” (*Non oleat pecunia*). Așa de mare era în vremea lui Vespasian pasiunea oamenilor pentru luptele de gladiatori, încât el construiește *Colosseum*-ul, arenă de proporții într-adevăr colosale. Ce se întâmpla acolo? O luptă între gladiatori, cu arme dintre cele mai diferite, la finalul căreia învinsul era omorât spre satisfacția spectatorilor. Alteori luptele erau duse împotriva unor fiare sălbatice înfometate, sau animalele erau asmuțite asupra unor nefericiți condamnați la supliciu. Și ce se mai amuzau doamnele romane când leii aduși de dincolo de *Mare Nostrum* sfășiau, alături, părinți și copii creștini! Cum se mai desfășeau ele auzind țipetele de groază ale mamelor care nu-și puteau apăra copiii!

Contemporan cu Vespasian, Isus Christos a sfârșit pe cruce. Pedepsă groaznică, binecuvântarea morții venind după circa șase ore de chinuri. Dar acesta era obiceiul vremii; cu un secol mai devreme, șase mii de sclavi fuseseră crucificați de-a lungul drumului dintre Capua și Roma pentru vina de a se fi răsculat sub conducerea viteazului Spartacus, cel care prin originea sa tracă ne este strămoș.

Să dăm câteva file înainte. În Anglia elisabetană, pe vremea lui Shakespeare, exprimarea aleasă, înflorită cu metafore, era o modă, la dans perechile abia dacă se atingeau, dar în paralel supraviețuiau distracții de genul „ursul legat la gard”, unde bietul animal era sfășiat de câini spre plăcerea asistenței.

Și am putea lungi șirul exemplelor pe zeci și zeci de pagini.

Astăzi pedeapsa cu moartea este abolită în majoritatea statelor. Iar acolo unde ea este totuși aplicată, totul decurge, pe cât posibil, fără suferința condamnatului. De asemenea, astăzi există legi care protejează animalele. Există reguli chiar și pentru sacrificarea lor, pentru că, o știm prea bine, omul se află la capătul lanțului trofic.

Dar să deschidem cartea mai aproape de vremurile noastre. Lumea a trecut prin flăcările a două războaie mondiale în decurs de o jumătate de secol. S-au comis atrocități fără număr. Cele mai multe de către oameni purtând uniforme militare. Ruși, nemți, englezi, americani, croați și, să o recunoaștem deschis, români, dar și alții s-au angajat într-o sarabandă a crimei, a torturii, a uciderii fără teamă de consecințe. De la învinși, mulți au plătit pentru faptele lor. De la învingători, mai puțini.

Întrebarea pe care ar trebui să ne-o punem este simplă: Este corect să îi judecăm pe romanii de la începutul primului mileniu, sau pe englezii elisabetani, sau pe oricine altcineva din trecut după normele morale și legale de astăzi? Nu trebuie să ținem seama de

contextul epocii? Sau, venind la contemporaneitate, este corect să ne referim la lipsa de umanism, la încălcarea unor drepturi care, este adevărat, n-ar trebui niciodată și niciunde încălcate, selectând însă exemplele numai de la partea învinsă?

Cei care au adunat și consolidat în norme legale obligatorii pentru toți obiceiurile, cutumele, au stabilit și un principiu imuabil, extrem de important: legea acționează numai pentru viitor. După legea intrată în vigoare astăzi nu poate fi sancționată o infracțiune săvârșită, să zicem, anul trecut.

Putem însă, desigur, să dezavuăm fapta respectivă.

Revin la detaliul care nu trebuie uitat: contextul epocii. Lumea, se spune pe bună dreptate, a devenit un sat mare. Și asta nu doar de ieri, de alaltăieri. Circulația informației, a ideilor, a oamenilor și a modelelor pe care ei le reprezintă ne apropie tot mai mult. Este absurd să condamni spionajul făcut de ruși, să zicem, împotriva americanilor, dar să elogiezi spionajul american împotriva rușilor.

Dar unii dintre noi o fac! Cu aceeași ușurătate cu care aprobă acțiunile teroriste împotriva statului român dinainte de 1989. Cu aceeași lipsă de inhibare cu care declară drept faptă abominabilă folosirea de către Securitate a tehnicii operative pentru documentarea activității unui trădător de țară, dar nu au nici o tresărire când aud comunicatul Înaltei Curți de Casație și Justiție conform căruia în anul 2009 au fost eliberate 3011 mandate de interceptare a convorbirilor telefonice.

Mulți dintre cei care acuză la grămadă, nediferențiat, serviciile de informații ale României dinainte de 1989 o fac pe fondul unei acute lipse de cultură în domeniu. Lor le oferim în continuare două exemple, de la „case mari”, care ilustrează efectele nefaste ale lipsei de responsabilitate a politicianului în utilizarea acestor servicii în alte scopuri decât apărarea valorilor și intereselor naționale.

Primul exemplu se referă la acțiunile ilegale ale CIA din perioada 1950-1974, derulate în plină febră a Războiului Rece, în numele anticomunismului propovăduit de senatorul republican McCarthy, care spumega împotriva comuniștilor strecurați, după părerea lui, în toate instituțiile statului, în teatru și cinematografie. Atunci nimeni nu umbla cu mănăși, atunci se întâmplau tot felul de nenorociri în lupta pentru afirmarea celor două sisteme. Atunci, în SUA, mari artiști, mari oameni de știință erau declarați dușmani ai Americii, într-o vânătoare de vrăjitoare spre care tindem noi acum.

Celălalt exemplu este din Franța anilor '80, și ilustrează modul în care, pentru satisfacerea unor interese de mare putere, serviciul de informații a putut fi angrenat în acte ce pot fi clar considerate drept terorism de stat, dar și maniera în care factorul decizional care a ordonat misiunea respectivă a știut să-i protejeze pe executanții acesteia.

Dar, înainte de a vă lăsa să faceți singuri o comparație între exemplele prezentate în continuare și activitatea informativă a Securității române în aceleași perioade (anii '50-'70, respectiv 1985), cred că ar fi util să reproduc două referiri de dicționar, la teoriile senatorului american sus-amintit. Iată-le:

Termenul de *mccarthyism* „este folosit astăzi în legătură cu **acuzările demagogice, nesăbuite, lipsite de substanță, precum și cu atacurile publice la adresa caracterului sau a patriotismului oponenților politici**”.

Prăbușirea lui McCarthy a început în urma pledoariei publice a unui ziarist de mare talent, Edward Murrow. Printre altele, acesta declara: „**Trebuie să ne aducem mereu aminte că acuzațiile nu constituie probe și că o condamnare depinde de probe și de un proces corect. Nu o să mergem pe stradă temându-ne unul de celălalt. Nu o să ne lăsăm târâți de frică într-o epocă a iraționalității dacă**

săpăm adânc în istoria și în doctrina noastră și ne vom aminti că nu ne tragem din niște fricoși”.

Nu pot decât să fiu de acord cu cele declarate de ziaristul american acum șase decenii. Și aș mai adăuga ceva: Din istoria neamului nostru, așa cum am învățat-o eu, nici noi nu ne tragem din niște fricoși!

Paul Cernea

EXPERIENȚE MEDICALE PE OAMENI

În urmă cu vreo doi ani, canalul de televiziune *National Geographic* a difuzat, în cadrul emisiunii „*Secretele istoriei*”, un cutremurător film privind experiențele medicale pe oameni. Auzisem până acum doar despre nefericiții care, în timpul celui de-al doilea Război Mondial au fost supuși, în lagărele germane ale morții, la cele mai odioase încercări de către călăi care aveau diplomă universitară de medic. Iată însă că istoria poate produce oricând surprize. Și multe evenimente petrecute în perioada Războiului Rece constituie asemenea surprize.

Dezvăluirile făcute de *National Geographic* se referă la activități desfășurate în Marea Britanie și, de către CIA, pe teritoriul american și în Germania de Vest. De fapt asemenea dezvăluiri au o oarecare vechime. La ordinul Congresului SUA, William Colby, directorul CIA, a prezentat acțiunile pe care CIA le întreprinsese, abătându-se de la normele legale, în perioada 1950-1974. Raportul său de 693 de pagini a devenit cunoscut sub numele „*Bijuteriile de familie*” (*Family Jewels*) și a generat o furtună în Agenție, Colby fiind acuzat în șoaptă că spală rufele murdare în public și chiar că ar fi agent sovietic. După mai bine de trei decenii, la 25 iunie 2007, raportul lui Colby a fost desecretizat și pus la dispoziția publicului.

Unul dintre capitolele acestui raport se referă la Proiectul *MKUltra*, care viza controlul asupra minții, spălarea creierului, inducerea unor modificări comportamentale, desființarea personalității umane și subordonarea ei prin comenzi transmise de un coordonator.

Dar nu doar televiziunea a produs asemenea dezvăluiri. A apărut, în limba română, volumul semnat de Gordon Thomas intitulat „*Armele secrete ale CIA – Tortură, manipulare, arme chimice*”, volum care în mare parte se referă la aceleași experiențe făcute la comanda CIA pe ființe umane. Din acest volum vom extrage în continuare unele date. Și pentru a nu lăsa nici un dubiu asupra conținutului experimentelor efectuate în cadrul proiectelor CIA, precizăm că în multe cazuri erau folosiți „subiecți de unică folosință”, mai exact oameni care dacă nu mureau în timpul tratamentului erau uciși imediat după aceea.

Cine erau nefericiții care înainte de moarte trebuiau să treacă prin toate chinurile iadului sub ochii indiferenți ai unor medici care uitaseră că primul

principiu al meseriei lor este „Să nu faci rău” (*Primum non nocere*)? Erau deținuți încarcerați în Germania Occidentală pentru că fuseseră ofițeri SS sau Gestapo, erau norvegieni care îi susținuseră pe naziști (quislingi), erau fugari din Est adăpostiți în lagărele de refugiați. Aceștia din urmă puteau fi uciși pe motiv că erau „indivizi de loialitate îndoielnică sau bănuți a fi agenți dubli sovietici”.

A nu se crede cumva că, într-un act de așa-zisă dreptate înfăptuită sub Legea Talionului, doctorii americani veneau să răzbune crimele comise de medicii naziști sau japonezi. Nici pe departe. La Fort Detrick, statul Maryland, unde se creau și se testau cele mai temute arme bacteriologice și chimice „savanții americani erau asistați de oameni de știință japonezi” (...) care „în schimbul totalei imunități pentru crimele lor de război dezvăluiseră toate testele pentru armele biologice pe care le făcuseră pe prizonierii inamici în timpul celui de al doilea Război Mondial”.

De asemenea, în faza finală a războiului și imediat după acesta, în cadrul operațiunii *Paperclip*, au fost aduși în SUA peste șapte sute de cercetători naziști, inclusiv unii dintre aceia care făcuseră experiențe pe oameni în lagărele de concentrare. Așa se face că la Fort Detrick a lucrat și Kurt Blome, unul dintre conducătorii programului biologic nazist, acuzat în Procesul de la Nürnberg. În 1943 acesta omorâse mii de oameni în lagărele de concentrare, în experimente în timpul cărora le injectase ciurma, antraxul și alți microbi mortali. În 1951 la Fort Detrick el lucra „cu aceiași agenți biologici pe care îi folosise în lagărele de concentrare”.

Alături de indivizi precum Kurt Blome lucra și Frank Olson, director adjunct al Sectorului „Operații speciale” al CIA.

La începutul anilor '50, Frank Olson a făcut mai multe vizite în Germania, în cadrul operațiunii „*Artichoke*”, în care se experimenta folosirea drogurilor pentru interogatorii. În cadrul unei noi vizite în Germania, din august 1953, a fost martor la studierea efectelor unor medicamente în interogarea și torturarea unor deținuți sovietici și a unor persoane suspectate a fi agenți dubli. A fost profund impresionat și a mărturisit unui coleg că ar vrea să plece din sistem. Colegul a raportat starea de spirit a lui Olson. Lui Olson i s-a recomandat să meargă la New York pentru un consult medical, dar acolo a fost drogat și aruncat de la etajul 10, pe fereastra hotelului din Manhattan unde locuia.

În 1975, guvernul a admis că Olson a fost drogat cu LSD fără șirea lui și a oferit familiei 750.000 de dolari în cadrul unei înțelegeri în afara tribunalului.

Fiul lui Olson, Eric, consideră că tatăl lui a fost ucis pentru „a proteja” poporul american de cunoașterea faptului că propriul său guvern a preluat și a extins experimentele naziste privind controlul asupra minții umane, tortura psihologică și războiul chimic și că efectua aceste experiențe, asemenea

naziștilor, pe subiecți care nu aveau știință de tratamentul care li se aplica, pe deținuți sau pe oameni „dispensabili” până se ajungea în faza terminală.

Operațiunea „SATANIQUE”

Activitățile organizației *Greenpeace* sunt destul de bine cunoscute în lume. Organizația reunește un grup de activiști inimoși care și-au dedicat viața apărării Pământului împotriva agresiunii noastre, a oamenilor. *Greenpeace* luptă împotriva defrișărilor abuzive, împotriva uciderii necugetate a animalelor sălbatice, împotriva poluării, iar lista demersurilor sale vizând în ultimă analiză apărarea mediului, apărarea noastră, a oamenilor, ar putea continua.

Nu o singură dată însă activitatea *Greenpeace* a intrat în contradicție cu lăcomia unor companii care de dragul profitului vor să doboare copaci seculari pe sute de hectare, vor să ucidă balene, vor să omoare delfini sau pui de focă. Nu o singură dată a intrat în contradicție cu politica agresivă a unor state.

Un asemenea conflict a fost generat de ambițiile nucleare ale Franței care, în anii `80 pune la punct focurile nucleare pentru SLBM M4 (rachete balistice cu lansare de pe submarine). Experiențele franceze de pe atolul Moruroa din arhipelagul polinezian periclita flora și fauna pentru sute de ani de acum înainte. De aceea *Greenpeace* a hotărât să intervină, atrăgând atenția întregii lumi asupra nesăbuitelor planuri franceze. A achiziționat pentru aceasta un vas, botezat *Rainbow Warrior*, care urma să conducă în zona experiențelor nucleare o mică flotilă de iahturi.

O asemenea intenție era prea mult pentru președintele François Mitterrand, cel însetat de dreptate și preocupat patru ani mai târziu, în 1989, de pregătirea „evenimentelor spontane” care urmau să se declanșeze în decembrie în România. Așa se face că a ordonat împiedicarea prin orice mijloace a acțiunilor *Greenpeace* și a aprobat personal planul Operațiunii „*Satanique*”, care fusese elaborat în acest scop de către DGSE (*Direction Générale de la Sécurité Extérieure* – serviciul francez de spionaj) și care i-a fost prezentat de șeful instituției, amiralul Pierre Lacoste.

Planul prevedea scufundarea navei *Rainbow Warrior* aflată la ancoră în portul neozeelandez Auckland, lăsând mica flotilă de iahturi fără conducere, fără nava lor amiral. Amiralul Lacoste a trimis o echipă care mai întâi a studiat zona și apoi, la 10 iulie 1985, doi scafandri autonomi au minat nava. Prima explozie a produs o gaură în bordaj prin care putea intra un automobil. A urmat, după șapte minute, o a doua explozie, iar vasul s-a scufundat. Cu acest prilej a fost ucis Fernando Pereira, un fotograf olandez de 35 de ani, aflat pe navă.

Din nefericire pentru amiralul Lacoste, operațiunea a produs vâlvă și, la scurt timp, doi dintre agenții lui au fost arestați în Noua Zeelandă. Ei treceau drept turiști, soț și soție, intrați în țară cu pașapoarte elvețiene.

Au mai fost arestați trei subofițeri, care imediat după explozie părăsiseră Noua Zeelandă pe un iaht, dar a trebuit ca aceștia să fie eliberați pe motive de procedură. Submarinul francez *Rubis*, aflat în zonă, i-a luat la bord, după care a scufundat iahtul.

Cei doi „turiști elvețieni” arestați, Cpt. Dominique Prieur și Mr. Alain Mafart au fost judecați în Noua Zeelandă și condamnați la câte 10 ani închisoare pentru omor din imprudență și câte 7 ani pentru incendiere voluntară (cu executare simultană). Imediat Franța a exercitat presiuni asupra Noii Zeelande, blocând importurile de produse lactate din această țară, ceea ce reprezenta o adevărată catastrofă economică pentru micul stat din sudul Pacificului. Franța a obținut astfel un acord, conform căruia cei doi să își execute pedeapsa într-o închisoare militară franceză. După transfer, ei au făcut mai puțin de doi ani închisoare și au fost eliberați, întorcându-se la Paris (el la 14.12.1987, ea la 06.05.1988), unde au primit decorații și și-au reluat cariera.

Pentru a liniști spiritele, amiralul Pierre Lacoste și-a dat demisia, arătând că „nu persoana mea era implicată, ci funcția”. A demisionat, de asemenea, ministrul Apărării, Charles Hernu (DGSE era în subordinea Ministerului Apărării). În tot acest timp, Mitterrand clama public dorința lui fermă de „a se afla adevărul” și a dispus formarea unei comisii de anchetă. În doar câteva zile, fără a-l intervieva pe Lacoste, ai cărui oameni erau în mod limpede executanții atentatului, Comisia a decis că guvernul nu e implicat.

Intervenția brutală a Franței, cu caracter terorist, a fost dezavuată în toată lumea. Ea nu a fost uitată nici acum, dovadă fiind numeroasele articole, evocări, reportaje televizate prilejuite de împlinirea a 20 de ani de la eveniment. În presa din Franța, președintele Mitterrand a fost prezentat într-o caricatură ca un *frogman* care explică tinerilor: „Pe vremea aceea numai președinții aveau voie să execute acțiuni teroriste”.

Le Monde și *New York Times* scriau la 12 iulie 2005:

„Iată învățămintele la cea de a 20-a comemorare a scufundării navei *Rainbow Warrior*: Guvernele, chiar și cele din țările democratice, sunt capabile de crime, de acte de terorism împotriva unor ținte civile. Guvernele, chiar și cele din țările democratice, acoperă și neagă aceste crime. Liderii, chiar și liderii democrați, mint lumea, vor minți lumea și vor nega rolul lor în acte de sălbăticie teroristă”.

CULPABILIZARE ȘI DISCRIMINARE MĂRTURII PENTRU ISTORIE

„Este extrem de periculos să ai dreptate în privințe în care autoritățile se înșală” (Voltaire)

Cu patru ani în urmă, într-un interviu, poetul și politicianul Adrian Păunescu îl întreba pe domnul Virgil Măgureanu, fost director al Serviciului Român de Informații: „Dacă un fost ofițer sovietic de securitate poate conduce Rusia, de ce Securitatea română este acuzată global și primitiv? E productiv?”

Domnul Virgil Măgureanu a răspuns: „Rușii au respect față de instituțiile puterii, iar în legătură cu fosta Securitate era necesară o analiză nuanțată cu privire la oamenii săi, nu băgați toți în aceeași oală. Este nevoie de o atmosferă de normalitate, lipsită de prejudecăți”.

În lucrarea sa *„Istoria loviturilor de stat în România – Revoluția din decembrie, o tragedie românească”*, Alex Mihai Stoenescu consemnează: „Dacă s-ar renunța la acuzațiile nefondate de crime, abuzuri grosolane, la isteria anti-securitate, și faptele ar fi cercetate cu profesionalism, s-ar putea identifica mai corect, cu argumente solide rostul ei în regimul dictatorial”.

Serviciile de informații ale României ante-decembriste au produs securitate pe fondul unei multitudini de riscuri și pericole externe. Ele și-au adus contribuția, constituțional, la protejarea valorilor supreme de suveranitate, independență și integritate, în apriga înfruntare pe frontul secret cu agresiunile la care era supusă țara de către servicii adverse.

Serviciile de spionaj nu au momente de respiro, fie pe timp de pace, fie în război. Permanența în acțiunile lor o constituie penetrarea și controlul informativ al unor locuri și medii în care se concentrează secrete din sfera apărării, politici, economiei, unde se plănuiesc și se organizează manipulări, comploturi, lovituri de stat etc.

De aceea, socotesc că introducerea contraspionajului național în malaxorul anticomunist se constituie într-o imensă și păguboasă eroare strategică. Culpabilizarea globală, diversionistă, circumscrie pe fond vinovăția inventată, delictul de a-ți fi apărat țara, deși apărarea țării era și este o obligație constituțională. În volumul citat anterior, (Alex Mihai Stoenescu, *„Istoria loviturilor de stat în România – Revoluția din decembrie, o tragedie*

românească”, 2005), la pag. 49 se menționează: „Campania de identificare a Securității ca teroristă a fost lansată și susținută de puterea nou-instalată”.

Atacul violent asupra mijloacelor activității informativ-operative, general valabile în orice sistem de apărare, mijloace care sunt folosite și în prezent oriunde în lume, reflectă în mod vădit discriminarea.

Mobiluri și consecințe ale distrugerii serviciilor de apărare informativă a României

Una dintre cele patru direcții strategice ale războiului mascat împotriva României, asumate în august 1989 de Victor Atanasie Stănculescu prin convenția sa cu reprezentanții de vârf ai KGB și AVO, o reprezenta “dispariția Securității”. În acest scop, începând din 22 decembrie, a fost declanșată o puternică diversiune de acuzare a Securității ca „teroristă”, instituția fiind învinuită de masacrarea manifestanților, de atacuri violente, de 64.000 de morți, otrăviri și altele. În haosul creat, cei interesați au sperat ca, printr-un fals aberant, să justifice lovitura militară de stat, să deturneze autoratul și vina pentru asasinat, pentru însângerarea blestemată a istoriei naționale. Sub sloganul „Moarte securiștilor” s-au produs fapte abominabile, programate și executate în decembrie 1989, printre care: asasinarea echipajelor USLA în fața Ministerului Apărării, masacrarea elevilor de la Centrul de pregătire Câmpina la aeroportul Otopeni, torturarea și uciderea unor ofițeri și subofițeri în mai multe județe.

Efectul imediat urmărit prin asemenea crime era acela de a induce în public convingerea că Securitatea este vinovată. Aceste grave provocări teroriste, la care Securitatea nu a răspuns, ținteau în perspectivă declanșarea unui război civil pustiitor. Folosindu-se de puterea decizională pe care o obținuseră, vârfurile agenturii străine au pulverizat în mod programat organismele de apărare informativă a României, ceea ce reprezintă în fapt o crimă imprescriptibilă. Pentru consolidarea acuzațiilor că „Securitatea este teroristă”, s-a extins sarabanda arestărilor, a proceselor, a condamnărilor la mii de ani de pușcărie, fără temeiuri juridice.

O premieră mondială a reprezentat-o condamnarea unui număr însemnat de ofițeri care, în 1983, în acțiunea „Autobuzul”, anihilaseră un grup terorist înarmat care trecuse la uciderea de ostatici.

Continuarea până în prezent a atacurilor inchizitoriale împotriva Securității reprezintă dovada sedimentării, cimentării, credibilizării minciunii

pe care noua putere a lansat-o în urmă cu 21 de ani. Astfel că adevărul, confirmat de investigațiile Comisiei senatoriale de cercetare a evenimentelor din decembrie 1989, de către Procuratură, ca și de cercetările istorice serioase, a căror concluzie unică este aceea că „Securitatea nu a participat la represiune”, nu a diminuat elanul nedemn al propagării născocirilor. Acuzațiile din interior, stimulate și de interese externe, au trecut cu repeziciune de la lozinci precum „Securiști-teroriști”, „Moarte securiștilor” – acestea fiind demontate ca falsuri, dar, din păcate, după ce produsese rău efecte criminale – la noul registru al ștampilelor de genul: „Temuta Securitate”, „Torționari”, „Odioși”, pentru ofițeri, respectiv „Turnători”, „Delatori” și alte asemenea, pentru rețeaua informativă.

Aceste acuze au fost și sunt mai agresive și mai demolatoare decât în orice altă țară, prin ostracizarea globală a apărării informative a României.

Juridic și moral, acuzația publică de crime cere nominalizarea autorilor, bazată pe hotărâri judecătorești definitive și irevocabile. Altfel, acuzațiile întrunesc laturi constitutive ale delictelor de calomnie și discriminare. Un organism constituțional de apărare națională nu poate fi alcătuit din criminali. Dacă în corpul lor au fost strecurate elemente trădătoare, criminale, acestea trebuie demascate și condamnate pentru faptele lor.

Întregul eșafodaj al distrugerii, apoi al culpabilizării și discriminării, a înlăturat violent și periculos orice formă legitimă de apărare a valorilor naționale după lovitura de stat. Numai sistemul informativ de apărare națională avea capacitatea să observe și să propună remedii care să împiedice prăbușirile sub masca derutantă și diabolică a tranziției și reformei, să prevină jaful declanșat asupra bazei economico-sociale a țării. Gravitatea și duritatea acuzațiilor prin care se măsluia adevărul, vrem sau nu vrem, avea semnificative efecte de vulnerabilizare, de timorare, de descurajare, asupra noilor instituții de apărare a statului, unele învinuite mai târziu de ineficiență.

Realități istorice cu privire la apărarea informativă a țării

O sumară proiecție istorică asupra ciclurilor represiunii în România (istoria se repetă) pune în evidență, constant, iraționalitatea politicului care permanentizează ura și vendeta, prin blamul pe care învingătorii îl aruncă asupra trecutului, ca și stimularea fermentelor nedreptății sociale, fapt care generează fatalmente coliziuni la nivel de grup, cu victime de ambele părți.

Regimurile aflate la cârma țării până în 1945 i-au persecutat prin sistemul penitenciar, al lagărelor și deportărilor, pe opozanții politici din

clasele dominate, pe antifasciști și pe alții, acțiunile lor conducând, în unele momente dramatice, la însângerarea istoriei naționale.

Începând cu anul 1948, structurile puterii, îndeosebi instituțiile de forță ale statului, erau conduse de și împănate cu agenți kominterniști. De exemplu, în 1952, Direcția de cercetări penale, unde înfruntarea era nemijlocită, era încadrată cu 45 de ofițeri, din care doar trei erau români, restul alogeni. În structurile noii puteri funcționau consilieri sovietici care, cel puțin în problemele de siguranță națională, își impuneau net rolul decizional.

Cele două zig-zaguri istorice, 1945 și 1989 (Yalta și Malta), au același mobil determinant: retrasarea sferelor de influență de către marile puteri. În ambele momente, preponderența agenturii străinătății, implantată în punctele decizionale de către învingători, a asigurat în prima fază parcursul dorit, inclusiv sub raportul represiunii, al negării globale a trecutului, uzitându-se masiv tehnologia de uzurpare a opțiunii, prin voința unui anumit grup de persoane, proclamată ulterior ca dorință a majorității populației.

Represiunea stalinistă a cunoscut o descreștere accentuată după scoaterea din țară a trupelor de ocupație (1958). Una dintre urmările majore a fost eliberarea din închisori a deținuților politici, iar Declarația de independență din aprilie 1964 a abolit hegemonismul sovietic.

Au urmat, la nivel de țară, dezbateri largi de demascare și înfierare publică a abuzurilor staliniste, între care și cel al condamnării la moarte a lui Lucrețiu Pătrășcanu. Au fost înlăturate elementele kominterniste din vârfurile puterii și dekaghebizate eşaloanele inferioare, acțiuni desfășurate fără violență și fără efecte juridice. Pleiada Pintilie, Nikolski, Drăghici și alții au ieșit succesiv din scenă pe ușa din dos a istoriei, mereu deschisă.

Restrângerea ariei represiunii s-a ilustrat prin trecerea accentului asupra activităților de prevenire a unor acte cu impact asupra siguranței naționale. Totodată, au fost restricționate, prin reglementări stricte, arestările, dar și domeniul urmăririi.

Erau supuse supravegherii persoane cu apartenență la servicii de informații adverse, la organizații teroriste, cele care afectau ordinea constituțională (vezi reglementarea ONU) și nu întreaga populație.

Din perspectiva caracterului represiv, din punct de vedere juridic, faptele anti-statale se înscriau în prevederile unor legi, astfel că, eventuale abuzuri trebuie identificate prin raportare la legile de atunci.

Toate actele Securității în domeniul penal se desfășurau sub îndrumarea, controlul și avizul Procuraturii Militare, iar finalitatea era atributul instanțelor de judecată.

Legitimitatea apărării naționale prin serviciile de informații

Cele două Constituții (din 1948 și 1965) consemnau, în spațiul apărării naționale, valorile de suveranitate, independență și integritate pe direcția anihilării actelor de spionaj, trădare, terorism, comploturi anticonstituționale și altele. Rânduielile de după 1989 au debutat virulent prin negarea, anularea și acuzarea în general a apărării și în special a celei exercitate prin sistemul informativ, care în orice țară, indiferent de regimul social-politic al acesteia, reprezintă un drept natural, constituțional, inalienabil, reglementat prin norme juridice specifice.

Nicolae Titulescu spunea că „Orice națiune are dreptul să se organizeze așa cum vrea, luându-și măsurile necesare pentru a-și apăra propria doctrină socială și a stabili politica pe baza comunității de interese, **independent de considerații ideologice**”.

Organismul de securitate națională, înființat la 30 august 1948, care în aprilie 1951 a înglobat și compartimentele informative: spionaj, contraspionaj și contrasabotaj (nu la 6 martie 1945, cum denaturează realitatea O.U.G. nr. 24/2008) acționa pe principiile organizării militare. Ofițerii de Securitate se aflau sub suveranitatea legii supreme, sub drapel național și legați prin jurământul de credință să apere interesul național, asemenea întregului sistem militar de apărare a țării.

Pentru legitimarea apărării, ONU a elaborat, în decembrie 1979, Codul de conduită al persoanelor răspunzătoare de aplicarea legii, care stabilește că statele au o pluralitate de valori care trebuie să fie protejate, scop în care asigură securitatea națională, stabilitatea politică, economică și socială, echilibrul general. România, membră a ONU, nu a fost niciodată obiect de rezoluție acuzatoare pentru definirea în legea supremă din 1948 și 1965 a statului ca fiind democrat popular, întemeiat pe puterea oamenilor muncii, ori că ar avea regim comunist, și nici cu privire la faptul că apărarea patriei era înscrisă ca o datorie sfântă a fiecărui cetățean.

Serviciile de informații ale României, cu bune și rele, au acționat constant în domeniul apărării valorilor supreme ale țării. „*Istoria loviturilor de stat în România*” consemnează că „securitatea națională a României a anihilat

structuri de spionaj ale CIA și KGB” și că **informațiile către conducerea statului aveau un caracter patriotic și preventiv.**

Securitatea, conform obligațiilor de serviciu, a obținut din timp și informații despre viitorii protagoniști ai asasinatelor din decembrie 1989, chiar despre contactele complotiste cu străinătatea, și i-a informat legal pe cei în drept. Aceștia, excluzând aplicarea legii penale, mai le ziceau câte una, îi mai mutau de colo-colo, nu prea jos și cam atât. Cazurile Militaru, Șerb, Brucan etc. sunt de notorietate, dar mai sunt și alte nume sonore pe care încă nu le facem publice.

Prin ansamblul activităților de apărare informativă a interesului național, prin poziția lor patriotică din decembrie 1989, ofițerii de informații ai României și-au probat esențial fidelitatea față de țară și popor. Ei nu au fost, nu sunt și nu vor fi niciodată adversari ai interesului național, ai patriei și poporului român.

General Victor Neculoiu

„MITURI” MINCINOASE (II)

În cei peste 20 de ani de la evenimentele din decembrie 1989, istoricii și analiștii care s-au preocupat temeinic de analiza acestora au demantelat diversiunea „securiști-teroriști” și au nuanțat poziția și atitudinea cadrelor Departamentului Securității Statului (DSS) înainte de declanșarea și în timpul derulării lor. În acest context, cred că este absolut necesar să se facă o reevaluare și a altor percepții deformate induse în societatea românească, intenționat sau din ignoranță, la adresa Serviciului național de informații din perioada regimului Ceaușescu. În cele ce urmează vom face referiri la atât de mediatizata agență de informații a Securității, cât și la atât de des clamata interceptare a convorbirilor telefonice.

Rețeaua informativă creată de Securitate în rândul populației nu a fost atât de numeroasă precum s-a invocat

Rețeaua informativă a Securității era formată din 4 categorii de persoane, respectiv informatori (furnizau informații sistematic, în baza unui instructaj complex, îndeosebi în acțiuni informative), colaboratori (folosiți exclusiv în supravegherea generală în locuri sau medii considerate vulnerabile sau unde se puteau săvârși fapte sau activități împotriva valorilor protejate), rezidenți (persoane folosite la intermedierea legăturii cu unii informatori și colaboratori) și gazde case de întâlniri (persoane ce puneau la dispoziția Securității un spațiu pentru realizarea în secret a întâlnirilor cu informatorii și colaboratorii). Din anul 1967, în baza unei hotărâri a Comitetului Executiv al PCR, membrii de partid nu mai puteau fi folosiți în munca de informații decât cu aprobarea organului de partid, pentru o perioadă strict determinată și nu li se mai întocmeau dosare personale. Când se fac referiri la rețeaua informativă se au în vedere doar informatorii, colaboratorii și sursele PCR cu aprobare, doar aceștia furnizând efectiv informații.

Pentru a se accentua percepția că Securitatea realiza un control informativ general al populației, o supraveghere a fiecărui individ – în sine o aberație, așa ceva nefiind practic posibil–s-a ajuns să se invoce că rețeaua informativă a Securității ajunsese înainte de decembrie 1989 la cifre astronomice, sute de mii, chiar milioane!

În mod evident, rețeaua informativă a Securității nu a avut nici pe departe amplitudinea numerică clamată. În susținerea acestei afirmații vin unele documente publicate după 1990. Un prim reper îl conferă studiul „*Principalii indicatori operativi ai activității de securitate*”, publicat de SRI în

Cartea Albă a Securității, vol. IV, București - 1996, p. 85-86, din care rezultă că în 1967 numărul persoanelor din rețeaua informativă (informatori, colaboratori, rezidenți și gazde case de întâlniri) se ridica la 118.952. În contextul implementării noii concepții de muncă, adoptată de nou înființatul Consiliu al Securității Statului, care pune în prim plan prevenirea, în anul 1968 s-a realizat un sever proces de analiză și selecție, inclusiv asupra rețelei informative. Cu acest prilej s-a renunțat la colaborarea cu 33.910 persoane, care erau considerate nefolositoare în noul context.

Reducerea numărului rețelei informative a continuat și în 1969, ajungând la sfârșitul aceluși an la 83.410 persoane, care erau dispuse 85% în mediul urban și 15% în localități rurale. În anul 1970, rețeaua informativă a crescut la 89.591 persoane, iar în 1971 a ajuns la 100.187, nivel menținut și în anul 1972.

În ce privește structura rețelei informative în perioada 1967-1972, numărul colaboratorilor a crescut de la 14.849 în 1967, la 59.553 în 1971, după care, în anul 1972, a scăzut la 54.046. Deci, în anul 1967, numărul informatorilor era de aproape 6 ori mai mare decât cel al colaboratorilor, iar în 1971 proporția s-a inversat, numărul informatorilor fiind de 2 ori mai mic decât al colaboratorilor.

La sfârșitul anului 1972, structura rețelei informative pe profiluri de muncă era următoarea: Informații Interne – 21.814 colaboratori și 1.206 informatori; Contrainformații Economice – 16.200 colaboratori și 1.079 informatori; Contraspionaj – 3.944 colaboratori și 6.133 informatori.

Despre rețeaua informativă din problematicile Artă-Cultură, Presă, Radioteleviziune, Poligrafie, Sănătate și Justiție există date concrete în *Raportul privind controlul activității desfășurate de Serviciul V din Direcția I între 01.01.1986 și 30.06.1987*, publicat de CNSAS în lucrarea „SECURITATEA – Structuri /cadre, obiective și metode, vol. 2, Ed. Enciclopedică - 2006, p. 715, din care rezultă că, în anul 1987, aceasta era formată din 6.339 persoane, dintre care 3.029 informatori, 1.233 colaboratori și 1.540 surse PCR cu aprobare, ceea ce însemna o medie pe județ de circa 100 informatori/colaboratori/surse, pentru toate obiectivele, locurile și mediile de interes din domeniile respective.

La structurile informative teritoriale, ofițerii cu atribuții exclusiv de execuție, aveau în legătură cca. 30 de surse de informare (informatori, colaboratori și surse PCR cu aprobare), cifră considerată maximală pentru o activitate eficientă de contactare, dirijare și instruire a acestora.

La nivelul colectivului de la Direcția I, numărul de surse umane de informare în legătură era mai mic, deoarece unitățile centrale aveau în primul rând sarcini de coordonare, îndrumare și control a activității specifice de la unitățile teritoriale. Din raportul menționat mai sus rezultă explicit că cei 11

ofițeri care compuneau Serviciul V aveau în legătură nemijlocit 17 informatori, 7 colaboratori și 132 surse PCR cu aprobare, în medie 14 surse pe ofițer.

În mod justificat, se poate pune întrebarea cum reușeau totuși ofițerii de securitate să cunoască situația operativă din domeniile de competență. În linii mari, aceștia luau cunoștință de aspectele de interes cu rezonanță publică nu atât de la sursele calificate de informare, cât de la relațiile oficiale și personale din obiectivele, locurile și mediile date în responsabilitate. Complementar, câteva mijloace tehnice de ascultare, folosite în cazul unor persoane ori în locuri unde se vehiculau multe date de interes, reprezentau o sursă consistentă de informații. În plus, nu trebuie omis fluxul de sesizări și reclamații care veneau pe diferite canale de la populație.

În ce privește dispozitivul informativ folosit în domeniile de Artă și Cultură, pe care îl evaluam periodic în virtutea atribuțiilor de serviciu ce le aveam înainte de decembrie 1989, acesta nu era numeros, după cum am mai scris, dar era bine amplasat în locurile și mediile specifice, asigurând, în bună măsură, cunoașterea preocupărilor (chiar și a intențiilor) care se încadrau pe tematica de informații.

Contrar celor presupuse sau chiar afirmate de persoane exterioare sistemului, sursele de informații nu erau recrutate din rândul persoanelor periferice, care de regulă aveau posibilități reduse pe lângă obiectivele urmărite sau în zonele de interes. Din contră, ne îndreptam atenția îndeosebi spre persoane reprezentative, cu mobilitate în mediile respective și calități pentru activitatea informativă. Evident, exemplificările la acest capitol nu sunt posibile, un ofițer de informații fiind legat pe viață de jurământul depus și de legile nescrise ale profesiei să nu divulge identitatea surselor de informare. Sunt însă semnificative în ce privește statutul intelectual și profesional al multor colaboratori ai Serviciului Național de Informații în anii '70 și '80, cazurile de deconspirare sau autodeconspirare produse până acum, cum sunt cele ale lui Alexandru Paleologu, Dan Amedeo Lăzărescu, Dan Zamfirescu, Ion Caraion, Adrian Marino etc.

Resorturile intime care determinau oameni de asemenea factură să colaboreze cu Securitatea țineau de faptul că această instituție era percepută de mulți ca fiind singura care putea influența în bine pornirile anticulturale ale unor exponenți ai clasei politice, inclusiv ale președintelui țării și ale soției acestuia, precum și de speranța că, prin informațiile pe care le furnizau, își puteau aduce o contribuție la mai buna înțelegere de către factorii de decizie a mecanismelor complexe ale apărării și promovării valorilor culturii naționale. **Numărul total al surselor umane de informare active a fost, în cei mai mulți ani înainte de 1989, sub 100000.**

Situația numerică a surselor umane de informații era asemănătoare și în celelalte problematici din competența Informațiilor Interne.

În evaluarea numerică a rețelei informative din perioada anilor '70 - '80 trebuie să ținem cont de faptul că aproape 90% din necesarul de informații era obținut din surse umane. Folosirea surselor tehnice era redusă, din considerente la care vom face referiri mai jos. Filajul era și este un mijloc foarte scump, fiind folosit mai mult pe linie de Contraspionaj și Antiterorism, iar mass-media nu reprezenta încă o sursă de informații în condițiile cenzurii/autocenzurii practicate în epocă.

În concluzie, împresurarea societății românești înainte de 1990 cu informatori ai Securității nu era nici pe departe așa de mare cât s-a indus, ocultarea exagerată a numărului acestora fiind facilitată de teama față de Securitate insinuată în subconștientul multor persoane.

Folosirea interceptării convorbirilor telefonice și a mijloacelor tehnice de ascultare ambientală de către Securitate nu a avut nici pe departe dimensiunea invocată

Unii dintre cei care și-au studiat la CNSAS propriile dosare de securitate, în care au găsit și unele înregistrări tehnice, au declarat, deseori cu emfază, că le-au fost ascultate telefoanele permanent, ani în șir.

Destui invocă acest lucru fără să fi identificat în dosarele de securitate materiale care să dovedească efectiv folosirea mijloacelor tehnice de ascultare în cazul lor, ca și a interceptării corespondenței. Respectivii se raportează exclusiv la mențiunile privind propuneri de folosire a acestora din planurile de măsuri întocmite în dosarele de urmărire informativă, forma de lucru organizată care se folosea în cazul persoanelor ce desfășurau activități contrare securității statului. Cu riscul de a-i dezamăgi pe mulți, includerea în planurile de măsuri a unor prevederi privind folosirea mijloacelor tehnice de ascultare fixe sau mobile ori pentru controlul secret al corespondenței ținea pentru unii ofițeri mai mult de rutină și de dorința de a induce o consistență mai mare instrumentului de planificare a activității în acțiunile informative. Realitatea demonstra că asemenea măsuri nu se realizau de multe ori, fiind preluate, formal, din plan în plan.

Este arhicunoscut că unul din mijloacele întrebuințate de toate serviciile de informații din lume, de când au apărut ele în istoria umanității, se referă la interceptarea comunicațiilor interumane. Fiecare serviciu de informații se străduiește să-și creeze și să utilizeze acele mijloace care să-i faciliteze accesul la informație cât mai rapid, în condiții de calitate și la parametri superiori. Totul depinde de cât de inventiv se dovedește fiecare, competiția și concurența nu iartă pe nimeni, indiferent de sistemul politic în care își desfășoară

activitatea. La toate acestea se mai adaugă, evident, și posibilitățile materiale, adică resursele de care fiecare dispune. Aici, soarta îi separă, din nefericire, definitiv pe cei mari și puternici de cei mici și cu interese strategice limitate.

Mijloacele tehnice, denumite în limbaj profesional Tehnica Operativă (TO), au fost folosite de către Securitate în culegerea și verificarea informațiilor în măsura în care a avut acces la tehnologii noi. Resursele financiare și rigorile de ordin profesional în folosirea acestor mijloace au făcut să se apeleze la ele doar în mod excepțional, sursele umane rămânând permanent „arma de bază” în munca informativă. Interceptarea convorbirilor telefonice era limitată de capacitatea tehnică a instalațiilor folosite (așa numita “Centrală”) și de numărul de cadre necesare pentru extragerea informațiilor utile de pe suportul electromagnetic. În consecință, fiecare unitate dispunea de un anumit număr de posturi ICT (interceptarea convorbirilor telefonice). Concret, în deceniul nouă, colectivul de artă și cultură din Direcția I-a avea repartizate 3-4 asemenea posturi, pe care le muta de la un obiectiv la altul, de regulă pe perioade scurte de timp.

Folosirea mijloacelor tehnice, fixe sau mobile, pentru interceptarea discuțiilor ambientale nu era limitată, întrucât nu depindea de capacitatea “Centralei tehnice”, însă apelarea la ele implica serioase rigori profesionale. Introducerea și scoaterea lor nu erau operațiuni tocmai facile, iar deconspirarea mijloacelor de ascultare era considerată eveniment deosebit, soldându-se cu serioase sancțiuni.

O bună parte din posibilitățile de interceptare a convorbirilor telefonice, îndeosebi pe linie de Contraspionaj și Antiterorism, erau blocate în anumite locuri unde se impunea un control tehnic permanent perioade mari de timp. Restul, erau folosite pe termen scurt, pentru controlul unor momente operative.

Utilizarea mijloacelor tehnice în munca de informații era și este prea scumpă pentru ca acestea să fie folosite în vederea obținerii unor informații de primă sesizare. De aceea, se apela la ele doar pentru verificarea și documentarea informațiilor privind comiterea unor acțiuni cu relevanță pentru securitatea națională. Unii dintre opozanții regimului Ceaușescu care regăsesc în dosarele lor de securitate și materiale provenite din mijloace TO trebuie să înțeleagă faptul că acestea au fost folosite nu pentru a se stabili opoziția lor, de cele mai multe ori publică, ci în scopul clarificării naturii relațiilor lor cu diplomați sau alți străini, care erau cadre sau agenți de spionaj.

Având în vedere că ponderea informațiilor obținute din surse tehnice înainte de decembrie 1989, de unitățile informative cu competențe în interior, în portofoliul total de informații culese și prelucrate era de sub 10 la sută, rezultă că **mijloacele TO nu au fost folosite în mod extensiv**. Aceasta nu

pentru că nu ar fi fost nevoie și nu s-ar fi dorit, ci din rațiuni ținând de costuri și accesul la tehnologiile avansate, la care m-am referit deja.

Astăzi, în condițiile în care interceptarea convorbirilor telefonice este strict reglementată și supusă autorizării judecătorilor, sunt interceptate mult mai multe telefoane în România. Pe lângă serviciile secrete, au acces la acest mijloc, pe care îl folosesc din plin, și organele de cercetare penală (DNA și DIICOT), ca să nu mai vorbim de interceptările făcute de persoane private.

Astfel dintr-o afirmație făcută de Daniel Morar, șeful DNA, consemnată într-o cablogramă din mai 2007, (dezvăluită de „Wikileaks”, *apud* „Jurnalul Național” din 14 aprilie 2011), în anul 2006 au fost emise 3.800 de autorizații de interceptare.

Conform declarației procurorului general al Parchetului General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Paula Codruța Kövesi, făcută într-o emisiune a postului Realitatea TV la 28 octombrie 2010, Parchetul General a cerut și primit în 2009 și prima jumătate a lui 2010 peste 4.500 de interceptări ale convorbirilor telefonice. În ce privește numărul de mandate solicitate și obținute, în acest scop, de la judecători de serviciile secrete nu se fac raportări publice. Pentru a se putea configura amploarea reală a numărului de telefoane interceptate, trebuie ținut cont de faptul că, în baza unui mandat, care este pe numele unei persoane, pot fi interceptate toate numerele de telefon fixe și mobile, de la domiciliu, reședință, loc de muncă, ale celui în cauză, dar și alte posturi telefonice care ar putea avea relevanță în caz.

În ce privește faptul că, înainte de decembrie 1989, DSS apela în scopuri operative la interceptarea convorbirilor telefonice fără autorizarea judecătorului, menționez că în România și în multe alte țări, inclusiv cu regimuri democratice, nu existau încă reglementări legale în acest sens. Preocupările pentru protejarea drepturilor și libertăților cetățenești față de eventualele abuzuri ale serviciilor secrete au apărut mai întâi în S.U.A. și abia în anii '80 s-au extins în alte țări. Mai mult, tot în SUA, pentru a se verifica corectitudinea serviciilor de informații în respectarea drepturilor și libertăților cetățenești, s-a născut și s-a instituționalizat ideea controlului parlamentar. Abia după 1990, un astfel de sistem de control a fost generalizat la instituțiile comunităților de informații ale statelor democratice. Prin urmare, e un nonsens istoric și juridic să criticăm și, mai rău, să încriminăm folosirea interceptării convorbirilor telefonice fără mandat înainte de 1990, în condițiile în care acest lucru nu era reglementat încă de legislația internă, dar nici în țări cu regimuri democratice consolidate

Pe de altă parte, statuarea mijloacelor juridice pentru protecția drepturilor și libertăților individuale nu este o sarcină a serviciilor de informații, ci a clasei politice.

Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu
(urmare în numărul viitor)

NOTE DE REPORTER

În după-amiaza zilei de 17 martie a.c., la Librăria Mihail Sadoveanu a avut loc lansarea unei cărți intitulată **„Mămăliga” a explodat. Decembrie 1989**. Autor, nimeni altul decât regizorul Sergiu Nicolaescu, cel care a condus, șase ani de-a rândul, Comisia senatorială pentru cercetarea evenimentelor din decembrie 1989. Dânsul a reușit ca în această carte – o sinteză de aproape o sută de pagini, bine sistematizată – să reunească principalele concluzii pe care le-a desprins din îndelungata cercetare a unor evenimente tulburi.

Despre carte, dacă vom avea posibilitatea, vom scrie mai târziu. Impresile primei lecturi trebuie lăsate să se sedimenteze, să se aleagă, să fermenteze. Ca reporter prezent la eveniment, altele au fost aspectele care mi s-au părut mai interesante.

Prezidiul, așezat frumos la o masă acoperită cu tradiționala pânză de serviciu, îi reunea pe acad. Dan Berindei (care a făcut prezentarea cărții și a autorului), pe prof. Ion Calafeteanu, directorul Institutului Revoluției Române din Decembrie (care a editat cartea). Alături de aceștia putea fi văzută celula de conducere a evenimentelor prezentate în carte: Ion Iliescu, Gelu Voican Voiculescu, Sergiu Nicolaescu, Cazimir Ionescu. Lipsea, din motive personale, Silviu Brucan. Dar de ce lipseau Dumitru Mazilu și Petre Roman nu este clar.

După prezentarea cărții și cuvântul autorului, au urmat două intervenții ale invitaților.

Domnul Ion Iliescu a repetat binecunoscuta sa prelegere despre ce înseamnă o revoluție și cât de inculți sunt cei care neagă existența unui asemenea eveniment în România în decembrie 1989. Nimic nou în aceste susțineri ale sale.

Mai degrabă pare să merite a fi subliniat cel de-al doilea aspect abordat. Reamintind că dânsul personal a creat Institutul revoluției române, domnul Ion Iliescu a evidențiat rolul acestuia în a aduna materiale referitoare la revoluție, materiale „care să fie mai târziu la îndemâna istoricilor”. Iată cu câtă grijă își construiește domnul Ion Iliescu imaginea postumă. Pentru că ce tot scriu de 20 de ani participanții la evenimente, ce și cum scriu cei aflați sub tutela Institutului este limpede pentru toată lumea.

Al doilea vorbitor din partea invitaților a fost Gheorghe Dincă, cel rămas în folclorul evenimentelor din Piața Universității sub porecla „Dincă Gogoșarul”. Intervenția sa a produs jena colegilor săi din prezidiul reuniunii și zâmbete îngăduitoare în mica sală a Librăriei. Am folosit sintagma „colegii din

prezidiu” pentru că de mai multe ori Dincă l-a invocat pe domnul Ion Iliescu nominal pentru a-i certifica afirmațiile și, în al doilea rând, pentru că Dincă îi considera pe aceștia copărtași la cele petrecute: „Revoluția noi am făcut-o!”, spunea el vehement, adresându-se prezidiului. Și pentru a așeza așa după cum crede el raporturile reciproce, pentru a înclina balanța în favoarea sa, a mai precizat că răsturnarea fostului regim este acțiunea „ălor amărâți, a muncitorilor”, nu „a șmecherilor, a intelectualilor veniți după aia”. La auzul acestor cuvinte, pe fața domnului Ion Iliescu nu s-a clintit un mușchi. Cu capul ușor înclinat într-o parte, dânsul a continuat să privească în colțul tavanului.

Demnă de remarcat este ideea susținută de Gheorghe Dincă privind situația economică a țării în momentul de față. Rezumând perorația sa, rezultă că „noi – adică el și grupul din prezidiu – am făcut cea mai mare greșală: am preluat puterea, dar după aia am dat-o securiștilor. Securiștii dețin astăzi 85% din economia țării, dar sunt atât de lacomi încât nu dau nimic și la amărâți”.

Nu cunoaștem sursa informațiilor economice ale domnului Dincă, însă trebuie s-o spunem, nu fără o umbră de regret, că nu am văzut până în prezent nici un top al marilor averi românești (licite sau ilicite) în care să figureze veterani ai serviciilor de informații. Trebuie, de asemenea, să spunem că nu acești veterani au decis trecerea sub control străin a finanțelor țării și a sectoarelor de interes strategic ale economiei românești, și nici îndatorarea țării pe câteva generații.

Domnul Gheorghe Dincă este unul dintre stipendiații la care domnul Ion Iliescu făcea apel pentru scrierea istoriei! Și probabil că acesta este tonul în care o scrie.

Paul Carpen

*În spionaj, adevărul trebuie însoțit,
întotdeauna, de o puternică gardă pretoriană
de minciuni.*

Winston Churchill

COMBINEZOANELE NEGRE – O ENIGMĂ ?

În luna iunie 1991, înainte de a începe ședința Curții Supreme de Justiție – Secția Militară, unde se judeca procesul “lotului Timișoara”, am fost atenționat de dl. col. Filip Teodorescu și de dna. avocat Paula Iacob cu privire la faptul că, în timpul audierii mele ca ***martor al apărării***, voi fi „atacat” puternic de către președintele completului, colonel Cornel Bădoiu. Cei doi mi-au transmis îndemnul să nu-mi fie frică să-l înfrunt pe Bădoiu, chiar dacă, după cum spunea dna. Paula Iacob, judecătorul Cornel Bădoiu “... *mă va desființa. Să-l înfrunt fără teamă!*”.

La ora 17⁰⁰, când am fost chemat în sală, după identificarea mea de către judecător, s-a produs primul „atac”, constând în încercarea de transformare a mea în “***martor al acuzării***”. Ca urmare a obiecțiilor pe care le-am formulat, judecătorul Cornel Bădoiu nu și-a mai putut realiza intențiile. După ce am răspuns la cele cinci întrebări formulate de Gheorghe Atudoroaie, aflat în boxa acuzaților, m-a concediat urgent. Nemulțumit că încercarea sa de a mă manipula nu a reușit, judecătorul Cornel Bădoiu s-a enervat și a uitat că avea în față un microfon în stare de funcționare, deoarece procesul se transmitea direct la Radio Timișoara. Acasă la mine, fiul meu a înregistrat tot ce a transmis postul de radio Timișoara, inclusiv ***afirmația în surdină a judecătorului Cornel Bădoiu „Mariane, Mariane ... mi-ai încurcat borcanele!”***.

Greșeala de la radio și atitudinea din sala de judecată a judecătorului Cornel Bădoiu mi-au ridicat o serie de întrebări, cea mai mare fiind referitoare la ***Ce știu eu așa de important și nu trebuie să spun?*** Eu eram un simplu locotenent major, fără o funcție importantă. Prezența mea la judecată o privisem ca pe o întâmplare, cineva gândind că pot să fiu un sprijin pentru cei aflați pe nedrept în postura de acuzați. De aceea eram hotărât să spun cât mai corect, fără subiectivism și patimă, tot ceea ce știam.

În 1994, într-o discuție banală cu privire la evoluția procesului, colonelul Gheorghe Atudoroaie a afirmat: “ ... ***știi tu ce a zis judecătorul Cornel Bădoiu despre tine? ... Nu știa cum să te scoată afară mai repede, din sala de judecată. Erai singurul care îi puteai întoarce procesul pe dos. Nu puteai fi convertit***”.

Întrebarea respectivă („Ce știu eu așa de important și nu trebuia să spun?”) îmi revenea mereu în minte, amplificată de tot ce mi se întâmpla în cadrul SRI, unde îmi continuam activitatea de ofițer de informații.

În anul 1998 am susținut lucrarea de licență la facultatea de drept cu titlul ***Problematica psihozelor de masă și consecințe criminologice***. În partea

specială am abordat „*Reacția psihologică a mulțimilor și mass-media în cadrul evenimentelor din decembrie 1989 din România*”. Profunda psihoză creată de emisiunile televiziunilor referitoare la masacrul de la Timișoara, psihoză care a guvernat anii '90 în care s-au derulat ostracizări, acte abominabile, procese, manipulări. În argumentație am prezentat punctele de vedere ale unor valoroase competențe mondiale în domeniul medicinei legale.

În *Referatul lucrării*, prof. dr. Milan Leonard Dressler, medic primar de medicină legală, licențiat în științe juridice, director al Laboratorului de medicină legală Timișoara, apreciază: “*Consider că această lucrare aduce un aport important și înnoitor pentru cercetarea criminologică românească. Constituie un capitol de criminologie de valoare inestimabilă pentru înțelegerea unor fenomene antisociale într-un stat democratic și de drept. Motivată de cele arătate în prezentul referat consider că ne aflăm în fața unui studiu de excepție, care constituie un subiect de referință pentru literatura juridică, sociologică și psihiatrico-judiciară. Recomand autorului publicarea acestei lucrări în Editura Academiei*”.

Timpul a mai cernut din marea manipulare din decembrie 1989 și cea mai mare manipulare ce a urmat din 1990. În februarie 2006 am fost invitat la întreprinderea „Electrobanat” de către Asociația de revoluționari “Victoria”, primul eșantion autentic de demonstrații, constituit în 19 decembrie 1989, care a manifestat în curtea întreprinderii, unde mă aflam.

În cadrul manifestării s-a apreciat pozitiv prestația pe care am avut-o, datorită căreia din acest nucleu nu s-au înregistrat morți și răniți în iureșul ce a avut loc. Au fost comemorate momentele importante, bineînțeles fiind necesară și clarificarea netă a prestației securistului Marian Ștef, apreciată ca deosebit de valabilă pentru această “Revoluție”.

În procesul verbal redactat cu această ocazie s-a reținut, printre altele, ***că am depus toate diligențele pentru capturarea, în data de 19 februarie 1989, a unui grup de 10-12 persoane în combinezoane negre ce acționau violent (armat) în proximitatea întreprinderii „Electrobanat” și au băgat groaza în rândul celor 2500-3000 de angajați aflați în curtea întreprinderii, urmare a amenințărilor cu focul de arme. „Combinezoanele negre erau în legătură cu militarii de pe TAB-ul existent în zona porții 2 a întreprinderii. Umblau cu canistre cu benzină, incendiind un tractor aflat pe podul de peste Bega*”.**

Se întrezărea un prim aspect al răspunsului pe care îl căutam de atâta timp și pe care nu trebuia să-l spun în 1991. Acum am înțeles cu precizie de ce am încurcat „borcanele” judecătorului Cornel Bădoiu. Dacă se discuta de “**combinezoanele negre**” în 1991, nu era bine. La proces trebuia să fiu discreditat fundamental prin transformarea mea în martor al acuzării. Dacă tentativa reușea și judecătorul Cornel Bădoiu își făcea jocul și dovedea în văzul

și auzul lumii că sunt o legumă, orice afirmație pe care aş fi făcut-o cu privire la **„combinezoanele negre”** ar fi fost lovită de nulitate.

Dar răspunsul definitiv și indubitabil la întrebarea „Ce știu eu așa de important și nu trebuia să spun?”, a venit în decembrie 2010, când, într-un interviu la TV, generalul **Victor Atanasie Stănculescu a recunoscut fără echivoc prezența militarilor sovietici și a „combinezoanelor negre” care au acționat în Timișoara, la „Electrobanat” și nu numai.**

Răspunsul este mai mult decât elocvent, chiar dacă a venit după 21 de ani. Cu atât mai mult cu cât acest general și tot conclavul „noii puteri” de la București știau acest lucru din 1989. Cred că nu este greu de stabilit că înaintea lui decembrie 1989, cei ce aveau să fie exponenții „noii puteri” știau de viitoarele „fapte eroice” ale combinezoanelor negre și ale ajutoarelor sovietice. Evident, comportamentul „puterii” la acel timp, dar mai ales după 1990 a fost de natură să acopere aceste realități.

Am lecturat, cu multă atenție, numărul 5 al revistei „Vitrării”. Mărturiile prezentate acolo de către colegii de la Sibiu, cei care au beneficiat din plin de tratamentul oferit de bravul lt. colonel Aurel Dragomir, punctează un aspect foarte interesant.

Anumite repere de timp, referitor la ordinele date, transmise și primite, evidențiază că acestea s-au comunicat și la Timișoara. În același timp, la aceleași date. Alături de toți colegii mei din structura aparatului informativ al Securității, am „beneficiat” de acele ordine. Tratamentele care ni s-au aplicat au diferit puțin. Norocul nostru a fost că militarii din zonă nu știau să tragă cu tunul.

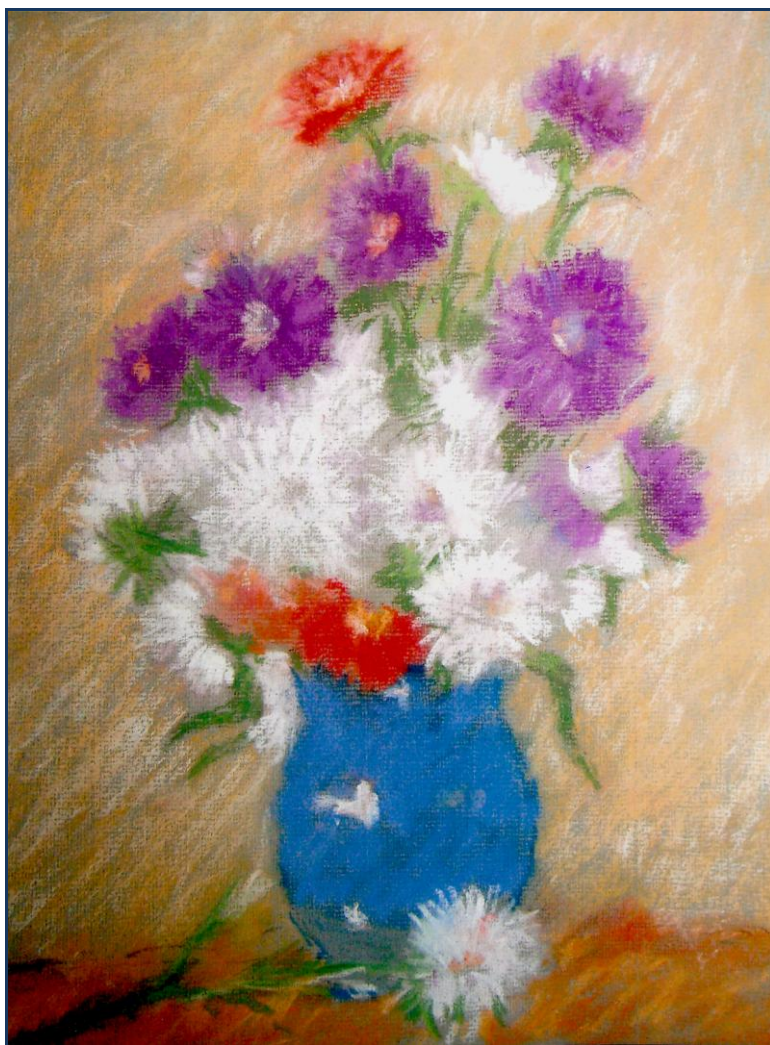
Cred că o reconstituire a acelor momente importante va conduce sigur la persoana care a conceput, acceptat și dirijat regia și spectacolul. Bineînțeles și la susținătorii săi.

La Timișoara mai pot fi aflate adevărate probe materiale, care să stea la baza unui proces autentic asupra evenimentelor din decembrie 1989. Proces care va putea avea loc atunci când Justiția va ști ce vrea și va fi o instituție independentă.

Doresc să se rețină că am fost unul dintre ofițerii care au lucrat informativ în compartimentul de contrainformații economice. Contribuția noastră s-a concretizat în economisirea de valută foarte atât de necesară țării. Nu am fost nici terorist, nici ceaușist, nici ... Am fost ofițer de informații și am căutat să nu-mi fie niciodată rușine de modul cum am lucrat. Nu îmi este rușine de ce am făcut. Nici până atunci și nici după 1989.

De ceva vreme, sunt curtat de „Memorialul durerii” și de Asociația de revoluționari „Victoria”, în vederea clarificării unor momente din decembrie 1989. Deși unii pretind că au intenția de a analiza Securitatea ca instituție în mediul social respectiv într-o manieră obiectivă, s-a dovedit că orice încercare mai concretă de a proba exact „ce a făcut Securitatea” în acele vremi, se lovește de adversitatea unor organizații, apărute precum ciupercile după ploaie, care adulmecă pericolul de a-și pierde multele privilegii materiale dobândite. Este vorba, categoric, în cazul multora, de privilegii nemeritate, obținute prin fraudă.

Colonel (r) Marian Ștef

NAȚIUNE, PATRIE, STAT

Omenirea a intrat în secolul al XXI-lea, dar nu toți oamenii știu ce sunt națiunile, deși acestea constituie baza organizării sociale. Deși națiunile s-au născut în timpuri imemorabile și au devenit principala modalitate de manifestare a procesualității sociale, există ideologi care susțin că națiunile au devenit anacronice. Aceștia nu vor să înțeleagă faptul că națiunile nu sunt construcții abstracte, ci *existențe sociale*, aflate însă într-un permanent proces de organizare și reorganizare, deci, de *devenire întru sine*.

În mod corect putem aprecia că națiunile sunt *organizări sociale derivate din etno-organizări și expresii ale unor deveniri istorice printr-un complex proces de socializare a oamenilor*.

*

Lumea oamenilor este constituită, în esență, din organizări sociale, având ca suport integrator originea comună, comunitatea de viață pe un teritoriu, limba și obiceiurile, tradițiile transmise prin succesiune de generații. Acestea au întreținut modalitățile de satisfacere a necesităților sociale, perenitatea simbolurilor și a normelor comune, precum și „conștiința de sine” a comunităților din care au derivat națiunile.

Națiunile (**natio**) sunt expresia socială a genezei (*natus = nașterea*) din strămoși comuni; succesiunea de generații în același teritoriu comun a întreținut **seminția**. Termenul **natio** cu înțelesul de „seminție”, precum și echivalentul său **ethnos** au aceeași semnificație. Indiferent de modalitățile în care s-au construit toate celelalte forme de organizare socială, **natio (seminția)** a constituit suportul și simbolul la care s-a raportat și se raportează omul.

Națiunile au fost, *ab initio*, organizări sociale cu fundament etno-spiritual, în care oamenii au legat organic pământul (*patria*) de spiritul devenirii lor, primind *conștiință de sine* și identitate. Națiunile au constituit, astfel, modalitățile prin care **etnicul fondator** a construit și reconstruit „socialul” în jurul celor trei mari categorii de necesități (resurse, comunitate și protecție), din care au derivat toate celelalte necesități sociale. Aceste procese sociale, expresie a „trebuințelor” de ființare și de satisfacție, individualizate prin comunicare verbală, întipărite în memoria colectivă prin comunicarea scrisă, au întreținut organizațiile în interiorul cărora oamenii au fost capabili să-și satisfacă necesitățile de bază. În interiorul acestora, oamenii se manifestă în calitate de cetățeni, îndeplinesc anumite roluri. Ei se pun *în slujba*

comunității, dar își asumă și responsabilitatea de a asigura libertatea socială, ordinea socială și securitatea socială.

NOTĂ: Istoria confirmă că națiunile, de la apariția lor, au fost nevoite să fie mereu în stare de veghe împotriva construcțiilor mecanice supranaționale, transnaționale ori infranaționale (*imperii, regate, cetăți, regimuri aristocratice, puteri coloniale, tiranii, dictaturi, anarhii etc.*). Toate acestea au încercat, deseori în istorie, să despartă națiunile de substratul lor etnic și să slăbească *puterea poporului (democrația)*.

Națiunile au putut fi supuse, dar numai temporar, pentru că ele au renăscut mereu din cenușa imperiilor, indiferent dacă acestea au fost *laice* sau *spirituale, brune* sau *roșii*, cu *față hidoasă* sau cu *față umană*. Renașterea națiunilor a necesitat o luptă acerbă împotriva imperiilor, împinse de ideologi să supună națiuni și să acapareze *patria* acestora. Numai în urma victoriei asupra imperiilor, în epoca modernă, a putut fi instaurată *democrația*, ca putere a poporului. Istoria recentă a destrămării Imperiului sovietic demonstrează că națiunile nu pot fi desfăcute de substratul etnic, de trăsăturile ereditare, de însușirile fizice și psihice proprii. Imperiile au apărut, au strălucit și au apus, precum cometele, dar națiunile au rămas. Națiunile au rezistat tuturor presiunilor și agresiunilor și au avut forța de a renaște, ca organizări sociale, pe fundamentul eternului *etnic fondator*. Încă de la geneza lor, națiunile au mobilizat *poporul* pentru a rezista presiunilor construcțiilor mecanice, imperiile, iar acesta a întreținut permanenta stare de veghe a națiunilor.

I. Elemente de definire a națiunilor

- Nu putem înțelege „națiunile” decât dacă le raportăm la *geneză* și la *patrie*. Națiunile sunt creații ale omului ca *fînță socială*, prin acțiuni generate de nevoia de sociabilitate și de producere a valorilor sociale. Mediul de geneză al națiunilor este *societatea ancestrală*, care a exprimat „starea” în care oamenii au întreținut relații de asociere generatoare de *conștiință socială*. *Societatea ancestrală* a constituit mediul în care *omul* – consecința și expresia socializării – s-a redefinit pe sine prin învățare socială.

- Nevoia de asociere pentru satisfacerea necesităților sociale a generat *comunitatea*, ca organizare socială în curs de devenire. *Comunitățile* au generat procesele sociale necesare integrării oamenilor într-un mediu social întemeiat pe datini și trăiri comune, caracterizat prin relații nemijlocite, de cunoaștere reciprocă între membrii acestora și fundamentat pe *solidaritatea organică* a oamenilor, adică pe *voința tuturor*. *Comunitățile* sunt *unitățile morfologice ale umanității*, care au permis satisfacerea necesităților explicite ale oamenilor și

au impus responsabilitatea oamenilor cu competențe sociale, socializarea și controlul social.

- Nucleul identitar al organizării sociale este organizarea primară cu fundament etnic. Aceasta a oferit comunităților capacitatea de a se defini, de a-și asuma identitate proprie în funcție de geneză și de a se reîntregi și organiza în funcție de spațiu. Comunitățile au devenit *conștiente de sine* în momentul în care au fost capabile să-și descopere, prin cunoaștere, geneza, adică descendența dintr-un strămoș comun (*pater*) și să-și amenajeze spațiul de viațuire (*patria*). Modelul ancestral de organizare a fost dat de grupul social primordial - *familia* - care a alcătuit primul nucleu al lumii obiective, din care s-a dezvoltat *organizarea socială*.

- Organizările sociale primare explicite au fost *gințile* (lat. *gens*), create din nevoia de afirmare și de definire a identității proprii în raport cu alte organizări sociale primare aflate în căutare de identitate și de *patrie*. Ele au avut identitate asumată în interior și recunoscută în afară, prin memoria istorică și prin documente sociale. *Ginta* a fost comunitatea conștientă *întru sine* și *pentru sine*, care, prin raportarea la geneză, a încercat să-și definească și să-și delimiteze spațiul de viațuire, ca *spațiu al ei*. În interiorul ginților s-au constituit *organizațiile cu funcții gestionare și integratoare*, care, în memoria socială au primit identitate, sub numele generic de *triburi* (lat. *tribus*). Istoriografia a numit aceste forme de organizare cu sintagma „*comunități gentilico-tribale*”.

- Apărarea „*dreptului ginților*” la identitate și la „*patrie*” a determinat oamenii să construiască forma de organizare socială prin care să-și gestioneze necesitățile sociale. Aceasta a fost *națiunea*, adică *societatea spirituală, conștientă de sine*, construită de oameni ca *ființe sociale*, exclusiv din necesități sociale. Națiunea a păstrat și conservat fundamentul etno-spiritual, ca simbol al identității. Prin construirea națiunii, oamenii conștienți de *geneză* și de necesitatea existenței și apărării spațiului propriu de viațuire, au legat pământul (*patria*) de spiritul devenirii lor, primind *conștiință de sine* și identitate.

- Pentru apărare împotriva imperiilor și feudelor, națiunile au creat *corpus-ul* social – *poporul* (lat. *populus*) – care a preluat misiunea comunităților ancestrale de producere de resurse, precum și misiunile explicite de apărare a spațiului de viațuire (*patria*). Prin *popor*, națiunile au refondat *conștiința de sine* și au recreat sentimentul de siguranță în cadrul *patriei* pentru toți cei care produceau resurse în folos propriu și în folosul națiunii.

- Deși națiunile sunt organizări sociale ancestrale, pentru definirea lor se poartă și astăzi o bătălie între „*social*” și „*politic*”. Ea este generată de cerbicia cu care națiunile se opun noilor construcții mecanice, se opun „centrelor de putere”, în spatele cărora se află ideologiile antinaționale. Ideologiile sunt generatoare de imagini false despre națiuni: ideologiile extremiste construiesc tipuri politice de „națiuni”; ideologiile voluntariste subordonează națiunile unui „centru de putere”; ideologiile antinaționale neagă dreptul națiunilor la existență; împotriva tuturor acestora se ridică ideologiile naționale, care apără dreptul națiunilor la existență.

- Națiunile sunt unități sociale în diversitate, *produsul unor deveniri istorice*. Ele s-au menținut, din vremuri ancestrale, ca *organizări sociale care îngemănează comunitățile spirituale, conștiente de sine, capabile să se raporteze la geneză prin succesiune de generații, să-și construiască și să-și apere patria*.

- Națiunile sunt organizări sociale *conștiente de sine*, aflate în stări *departe de echilibru*, capabile să se reproducă, în care *conștiința de sine* a conservat *geneza* în memoria colectivă și *patria* prin acțiune socială. Fiecare națiune este unică prin formă, spirituală, perenă prin ființare în cadrul aceleiași patrii, organică prin construcție și funcționalitate, necesară prin cultură și universală prin fondul creator de civilizație.

- Satisfacerea necesităților sociale și permanenta agresare din partea ideologiilor antinaționale și a *centrelor de putere* obligă națiunile să-și afirme *imaginea de sine*, deci să își păstreze memoria socială. Întrucât aceasta legitimează *ordinea socială*, gestionarea imaginilor sociale despre națiuni trebuie să preocupe în cel mai înalt grad. Cunoașterea națiunilor se realizează numai prin permanenta comunicare în interiorul națiunii, între națiuni și între națiuni și organizările socio-politice trans- și supranaționale. Procesarea socială a informațiilor și comunicarea exprimă *puterea în mișcare* a unei națiuni.

Nici o națiune nu poate fi definită în afara substratului etnic, a poporului și a patriei.

Concluzia nr. 1. *Națiunile sunt organizări sociale derivate din dreptul ginților pe suportul etnicului fondator, aflate în stări departe de echilibru, care au o identitate asumată și recunoscută și o patrie definită. Ele încorporează comunități organice, spirituale și conștiente de sine, care se raportează peren la geneză prin succesiune de generații și care sunt capabile să-și conserve patria.*

II. Elemente de caracterizare a națiunilor

- Națiunile – ca *organizări sociale cu funcții productive, de gestionare și integratoare* – sunt universale ca *fond* și echivalente ca *formă*. Ele *nu pot ființa decât în libertate*, întreținând nevoile sociale ale oamenilor, comunităților și organizațiilor în funcție de *capacitatea acestora de a procesa informațiile sociale* și de a le transforma în decizii gestionare și în strategii sociale.

Fiecare națiune este o matrice, o organizare socială unică, o unitate socială în diversitate, reprezentând *principala formă de ființare a organizărilor etnice*.

- *Necesitățile* sunt exprimate organic de funcțiile națiunilor, care generează procesorii de informații capabili să susțină procesele sociale organizante, precum și reproducerea în modalități care întrețin stările *departe de echilibru*.

- *Nevoia de resurse* exprimă necesitățile primare care asigură funcționalitatea, continuitatea și reproducerea națiunii. Resursele, clasificate în *resurse informaționale, resurse energetice și resurse umane*, generează și întrețin celelalte *necesități sociale* numai dacă oamenii cu competențe profesionale și socializante sunt capabili să le transforme în *capital național* și în *avuție națională* prin organizațiile productive care întrețin *spații publice* profesionale și socializante și contribuie la *profesionalizarea și socializarea oamenilor*.

- *Nevoia de comunitate* este generată de *comuniunea cu semenii* și de procesele sociale specifice *conștiinței de sine* a națiunii. O națiune este cu atât mai stabilă, cu cât conține mai multe *rețele de simboluri* (matrici simbolice) care pot funcționa ca *interpretări-cadru* eficiente. Conștiința și identitatea națională constituie suportul pe care se clădește *naționalitatea* în expresia sa etnică, juridică și psihologică.

- *Nevoia de protecție* este consecința agresivității exprimată în comportamentul verbal sau acțional ofensiv al unor oameni sau grupuri socio-politice, orientat spre umilirea, minimalizarea sau chiar suprimarea fizică a celorlalți. Numai națiunile protejează oamenii și organizațiile împotriva agresivității, agresiunilor sociale și a insecurității mediului socio-politic sub presiunea căruia ființează.

- Premisele satisfacerii *trebuințelor nației* sunt munca și cultura – exprimate prin acțiunile sociale ale organizațiilor cu funcții explicite, respectiv prin activitățile creative individuale. Acestea generează valorile sociale și întrețin funcțiile națiunii, ca expresie a capacității de a procesa performant informațiile sociale și întrețin *starea socială*, caracterizată prin recunoașterea normelor sociale, socializarea și integrarea socială, control social și prevenirea manifestărilor deviante și ale încălcărilor ordinii sociale.

- *Procesorii de informații sociale* sunt acei oameni cu competențe profesionale și socializante care își asumă responsabilități sau cărora li se atribuie responsabilități sociale și au capacitate de decizie. Rațiunea funcțională a procesorilor de informații sociale este aceea de a *menține suveranitatea națiunii asupra resurselor*, de a *întreține raporturi simetrice cu alte națiuni*, de a *preveni agresiunile informaționale*, de a *constitui competențele sociale* (scientizarea deciziilor) și de a *norma comportamentul oamenilor*.

- Consecințele satisfacerii necesităților sociale sunt: *socializarea oamenilor pentru relații publice*, prin care se construiește discernământul social, loialitatea și responsabilitatea pentru situația (starea) națiunii, și *menținerea identității prin conservarea capacității de reproducere*. *Reproducerea națiunii înseamnă reproducerea capacității funcționale*, iar indicatorul social al capacității de reproducere este *identitatea națiunii* - expresia capacității de legitimare și consecința menținerii, în timp și spațiu, a coeziunii, omogenității, solidarității și unității între oamenii și organizațiile care asigură organicitatea națiunii.

NOTĂ: În general, pentru teoreticienii-ideologi din spațiul occidental, supuși presiunilor catolicismului și protestantismului, *națiunea* semnifică *o colectivitate de cetățeni ai unui stat*, indiferent de apartenența lor etnică sau culturală. În acest context, statul reprezintă sistemul de referință, fără de care, consideră ei, nu se poate vorbi de *națiune*.

Concluzia nr. 2. *Națiunile sunt organizări sociale generate de interacțiunile dintre oameni, care satisfac nevoile de resurse, comunitate și protecție, întrețin spațiul public și procesele sociale organizante, construiesc raporturi și relații de comunicare bazate pe afectivitate pozitivă, încredere, sinceritate și susținere reciprocă, mențin identitatea și conservă capacitatea de reproducere.*

III. Elemente de identificare a ființării și afirmării națiunilor

1. Perenitatea națiunilor

Este expresia capacității oamenilor *conștienți de sine* de a întreține conexiunile organice între etno-spiritualitatea generatoare de comunitate, identitate, socializare și suveranitate și „patria” (țara) construită prin acțiuni sociale ca spațiu al libertății sociale și conservată prin puterea poporului.

Europa, de la Atlantic la Urali și de la Oceanul Înghețat la Mediterana, este o constelație de națiuni care și-au construit identitatea pe suportul ***etnicului fondator***, *conștient de sine*. Fiecare națiune, ca succesiune continuă de generații în aceeași *patrie*, întreține și dezvoltă procesele sociale care mențin oamenii în stare de ființă socială.

Pe suportul *etnicului fondator* s-a dezvoltat organic **conștiința comunității**, individualizată sub forma conștiinței originii, conștiința limbii și conștiința comunității de destin. Conștiința comunității de origine a întreținut obiceiurile, tradițiile, credințele etno-organizărilor care s-au raportat fără întrerupere la strămoși comuni. Aceștia au devenit *simboluri naționale* la care s-au raportat cu vigoare **elitele sociale** ale națiunilor. Capacitatea etnicului de a transcede epocile istorice și de a genera valori sociale, neîntrerupt, în aceeași *patrie*, a transformat conștiința comunității de origine în conștiința comunității de limbă. *Limba* a întreținut coeziunea fiecărei națiuni, întrucât cuvântul a fost și este nu numai mijlocul de comunicare între oameni, ci și instrumentul eficace de exprimare a gândirii și creației. Prin limba conservată și îmbogățită de *etnicul fondator*, națiunile au dobândit conștiința unității culturale și conștiința comunității de **destin**.

2. Funcționalitatea națiunilor

O națiune este funcțională dacă devine capabilă, prin puterea poporului (democrația), să-și satisfacă necesitățile de resurse, comunitate și protecție și dacă oamenii acceptă să se manifeste în calitate de cetățeni, respectiv își asumă responsabilități pentru întreținerea *libertății sociale*, *asigurarea ordinii sociale* și a *securității sociale* și își atribuie roluri astfel încât organizațiile să gestioneze *etno-spiritualitatea și patria* în stare de securitate.

Prin *puterea poporului* (democrația) sunt generate și întreținute *organizațiile specializate* pentru a satisface necesitățile de gestionare publică a relațiilor dintre oameni, dintre ei și organizații și dintre organizații. În această categorie intră toate organizațiile publice capabile să producă norme sociale, administrații publice și motivații sociale. Funcționalitatea acestora depinde de capacitatea poporului de a selecta elementele conducătoare și de a conferi anumitor oameni *status-uri* și roluri sociale.

3. Viabilitatea statului creat de națiuni (statul național)

Statul național reprezintă modalitatea de exprimare politico-juridică și administrativă a *puterii poporului* (democrația), exercitată *în numele națiunii* în scopul gestionării acesteia în *stare de securitate* prin întreținerea necesităților sociale, asigurarea securității sociale, prevenirea dependenței față de ideologii și vindecarea crizelor statului *administrator al puterii* și ale *statului-partid*. Națiunea este suverană asupra propriilor resurse dacă statul pe care-l construiește este suveran.

IV. Ce se întâmplă cu națiunile și de ce se întâmplă?

1. Cine și cum evaluează “starea națiunii”?

Starea națiunii reflectă situația funcțiilor națiunii (productivă, integratoare și gestionară) într-un anumit context geopolitic, precum și capacitatea ei de reproducere în plan biologic și social în situații critice. Aceasta este dependentă, în mare măsură, de capacitatea poporului de a elabora **strategii** cu ajutorul cărora să asigure reproducerea națiunii în orice situație geopolitică, indiferent de inițiativele geostrategice ale *centrelor de putere* transnațională sau supranațională.

Situația unei națiuni nu poate fi evaluată de către ideologi, grupuri sau partide politice prin profesioniști ai politicii, care au în vedere *starea de drept*, ci prin investigarea sociologică care identifică *situația de fapt* și o evaluează în raport cu necesitățile ființei umane, ca ființă socială.

2. În ce stări se pot afla astăzi națiunile?

2.1. Starea de securitate a națiunii

Starea de securitate este expresia puterii poporului, construită pe *dreptul ginților* și pe capacitatea de a menține națiunea în *stări de echilibru* necesare pentru *asigurarea continuității* în timp, pentru *conservarea spațiului de viață*, pentru conservarea conștiinței și identității naționale și pentru întreținerea capacităților de reproducere în cadrul *patriei*.

Starea de securitate a națiunii este dependentă de modalitățile și posibilitățile de conservare a identității naționale, a conștiinței naționale, a spațiului național și de gestionare a valorilor, intereselor și necesităților sociale. Orice națiune ajunge la *starea de securitate* printr-un complex de procese sociale organizante, evolutive, în care se implică oamenii cu competențe profesionale și socializante și organizațiile cu funcții explicite, prin acțiuni sociale ce depășesc orice abordare de tip ideologic. Definitorii pentru a răspunde la întrebarea: *Când se află o națiune în stare de securitate?* sunt continuitatea, identitatea și capacitatea de reproducere performantă, care se condiționează și se influențează reciproc.

2.2. Starea de insecuritate a națiunii

Insecuritatea este o stare emoțională care decurge din conștientizarea riscurilor, amenințărilor, pericolelor ori agresiunilor potențiale la adresa națiunii, generate de *situațiile sociale patologice* sau de *crizele sistemice* ori de *consecințele acestora*. Ea exprimă *discontinuitățile* produse prin guvernarea ideologică a națiunii, incapabilă să organizeze satisfacerea necesităților sociale și afectează *spiritul de comunitate*. În același timp, generează reducerea

funcționalității capacităților productive, ca urmare a gestionării ideologice a necesităților sociale și a subordonării poporului de către grupurile socio-politice care dețin puterea.

3. Care sunt situațiile care afectează ființarea națiunilor?

3.1. Situațiile critice

Situațiile critice constituie consecința și expresia stării de criză a guvernării ideologice violente sau ineficiente. Acestea au drept premisă înlăturarea *puterii poporului* – democrația – de către elitele politice violente sau ineficiente și transformarea națiunii în *societate politică* prin instituirea dictaturii sau instaurarea anarhiei. Ele generează insecuritate pentru toți oamenii lipsiți de resurse și înlăturați de la actul de decizie, aducând comunitățile și organizațiile în situații critice, marcate de violență socio-politică, numită de ideologi *stare de criză* a națiunii.

O națiune ajunge în situații critice, numite de către ideologi *crize ale națiunii*, în momentul în care acțiunile conjugate ale *situațiilor sociale patologice* și *crizelor sistemice* agresează *geneza*, în asemenea modalități încât poporul își pierde *încrederea în sine*. Incapacitatea de a contracara asemenea agresioni produce dezechilibre și discontinuități ale acelor procese sociale care asigură *starea de securitate* a națiunii. În astfel de situații, națiunea se simte agresată, iar poporul caută alte simboluri la care să se raporteze. Presiunile și acțiunile socio-politice violente generează procese sociale dezorganizante pe plan integrator, evidențiate, în primul rând, în planul culturii naționale.

3.2. Criza politico-militară sau distrugerea democrației

Criza politico-militară exprimă *situația-limită* în care se poate afla organizarea socială. Neputința puterii politice de a soluționa problemele societății împinge la o guvernare violentă sau ineficientă, capabilă să recurgă la măsuri de *forță* prin implicarea organizației militare transformată în *instrument de putere*.

Criza „*politico-militară*” relevă, așadar, consecința deciziei unei puteri politice violente sau ineficiente de a justifica ideologic o situație conflictuală gravă între deținătorii de resurse și cei lipsiți de resurse și situați în afara actului decizional, marcată de reconstruirea violentă a raporturilor de putere între indivizi, grupuri socio-politice, *centre de putere*, state *de dominație* aflate în confruntare pentru acumulare de resurse de putere. Ea definește modalități variate de *represiune a trebuințelor de resurse*, de *comunitate* și de *protecție* a oamenilor în interiorul organizațiilor sau de reprimare a *dreptului ginților* de către ideologiile antinaționale, transnaționale sau supranaționale. În orice variantă, *criza politico-militară* reprezintă cel mai mare pericol pentru o națiune și pentru statul național, întrucât îi agresează *spiritul* (*geneza*) și *patria*,

produce o stare de insecuritate generalizată și distruge *democrația*, ca putere sa poporului de a gestiona națiunea în *stare de securitate*.

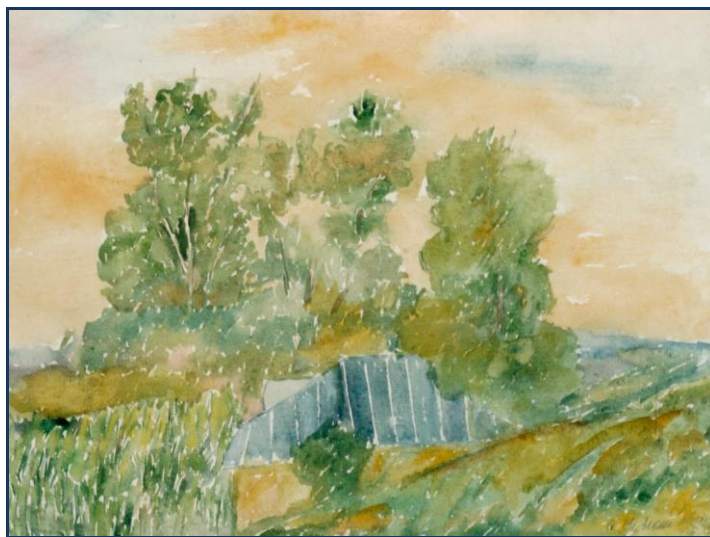
4. Cum apărăm națiunile în fața agresiunilor? Strategiile de securitate

Securitatea națiunii nu poate fi construită și întreținută prin abordări de tip sistemic, doctrinar, ca securitatea statelor, ci prin abordări de tip strategic, întrucât exprimă o *stare de fapt* rezultată din capacitatea de menținere a proceselor sociale organizante. Ea este fundamentată pe conexiunile organice dintre *ordinea socială* (construită de națiuni și exprimată în normarea socială, ca *stare de legalitate*), *echilibrul socio-politic* (necesar pentru a preveni crizele sociale și situațiile-limită), *ordinea de drept* (construită prin statul național) și *apărarea națiunii* (prin organizațiile cu funcții de apărare) în fața amenințărilor și agresiunilor (pericolelor) de orice natură.

Securitatea națiunii se exprimă atât prin *sentimentul* siguranței în fața oricărei amenințări sau agresiuni (pericol), cât și prin *certitudinea* că valorile și interesele națiunii nu sunt amenințate sau agresate.

Strategiile de securitate a națiunii sunt expresia puterii poporului (democrația) de a construi cadrul politico-juridic și administrativ necesar pentru a preveni producerea și escaladarea violenței politice, instalarea guvernării violente sau ineficiente, pentru fundamentarea corectă a răspunderii organizațiilor militare în gestionarea *situațiilor-limită* și sancționarea publică a elitelor politice și militare generatoare de situații sociale critice generalizate (*crize sociale*).

Dr. Aurel V. David

CONSTITUIREA REȚELELOR DE CRIMĂ ORGANIZATĂ DIN ROMÂNIA DUPĂ DECEMBRIE 1989

I. INFLUENȚA ȘI CONTRIBUȚIA DECIZIEI POLITICE LA CONSTITUIREA REȚELELOR DE CRIMĂ ORGANIZATĂ

Orice analiză asupra dezvoltării crimei organizate în România după evenimentele din decembrie 1989 trebuie să pornească de la premisa că, odată cu dispariția regimului politic comunist, s-a prăbușit și statul. Acest fenomen brusc, înregistrat în numai câteva ore ale zilei de 22 decembrie 1989, a fost favorizat de două aspecte: unul juridic și unul social.

1. Puterea politică a dispărut, trăgând după ea și puterea de stat ca urmare a faptului că, în sistemul politic instalat în 1948, cele două elemente se suprapuneau până la identificare. Potrivit Art.3 din Constituția Republicii Socialiste România (1965/1986): „În Republica Socialistă România, forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român”. Potrivit Art. 13, „în Republica Socialistă România, întreaga activitate de stat are drept scop dezvoltarea orânduirii și înflorirea națiunii socialiste...”. Tot la Art. 13 se precizează că „statul socialist organizează, planifică și conduce economia națională”.
2. Prăbușirea statului s-a manifestat prin două fenomene esențiale: (a) prăbușirea autorității de stat, care se definește prin relația dintre cetățeni și instituțiile statului; (b) blocajul instituțiilor statului și suspendarea tuturor efectelor legii, inclusiv ale Constituției.

Potrivit doctrinei Dreptului Constituțional, în decembrie 1989 s-a produs o suspendare a **legitimității juridice**, pe care fostul stat o deținea pe deplin, și o înlocuire a acesteia cu **legitimitatea populară**, cum o numesc juriștii, sau legitimitate revoluționară, cum o numesc istoricii pe baza cazuisticii universale (Revoluția Americană, Revoluția Franceză, Revoluția de la 1830, Revoluția de la 1848, Revoluția din Octombrie 1917, Revoluția Cubaneză 1960-1961, Revoluția islamică din Iran 1979). Principala trăsătură juridică a perioadei de legitimitate populară/revoluționară (22 decembrie 1989 – 20 mai 1990) este că o nouă putere instalată la conducerea statului poate să emită decrete-lege și decrete care stabilesc noua organizare a statului și un nou tip de autoritate, de relație între societate și stat.

Unele acte normative emise de puterea provizorie au favorizat apariția fenomenului de crimă organizată, în condiții pe care le expunem mai jos.

Noua putere instalată în decembrie 1989 la conducerea statului (CFSN) s-a confruntat cu câteva probleme de fond ale legitimității:

1. Grupul instalat la conducerea statului în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 nu avea sorginte revoluționară, ci fusese recunoscut drept succesor al puterii politice ca efect al loviturii militare din dimineața aceleiași zile, beneficiind apoi de sprijinul tuturor ministerelor de forță (MApN, MAI, Justiție);
2. Grupul instalat la conducerea statului, care purta denumirea generică de „Consiliul Frontului Salvării Naționale”, compus din personalități diverse, nu conducea efectiv statul, întrunindu-se o singură dată, la 27 decembrie 1989, și luând decizii numai în privința organizării proprii și a desemnării unui prim-ministru.
3. Statul a fost condus între 27 decembrie 1989 și 9 februarie 1990, când ia ființă Consiliul Provizoriu de Uniune Națională (CPUN), de un Birou Executiv format din 11 persoane, dar din care numai trei luau deciziile și emiteau acte normative; acestea au fost publicate în Monitorul Oficial;
4. Începând din seara zilei de 12 ianuarie 1989, legitimitatea populară/revoluționară a grupului de conducere din Biroul Executiv este contestată public prin manifestații de masă;
5. CFSN avea un caracter provizoriu, ca un grup de conducere având misiunea principală de a organiza alegeri libere, după modelul democratic; începând din 23 ianuarie 1990, acest grup se destramă, pe fondul constituirii unui partid politic (FSN), care rămâne la conducerea statului, fără a se supune regulilor aplicate celorlalte partide.
6. Pentru a-și asigura controlul asupra formei provizorii de instituție legislativă (CPUN), Biroul Executiv îl constituie abuziv din 50% membri ai propriului partid și 50% membri ai celorlalte partide și organizații neguvernamentale.

Lipsa legitimității juridice, precum și contestarea legitimității populare/revoluționare au determinat grupul de conducere să ia o serie de decizii și să emită acte normative care să asigure **constituirea unei mase de sprijin politic**, sprijin care să vină din partea reprezentanților FSN din toate județele țării, a unor partide politice nou înființate, precum și din partea unor organizații profesionale.

Încă din 5 ianuarie 1990, organizațiile FSN din teritoriu au solicitat în regim de urgență transmiterea de fonduri substanțiale pentru rezolvarea problemelor sociale ale județelor, dar și pentru asigurarea supraviețuirii acelor grupuri locale la conducerea județelor. Începând din a doua săptămână a lunii ianuarie, aceste sume încep să curgă spre județe, fără nici un control de stat asupra repartiției. Sub pretextul îmbunătățirii condițiilor de trai ale locuitorilor

județelor, dar și în contextul în care problemele fundamentale de aprovizionare cu energie electrică, termică și combustibil erau în realitate rezolvate tot din sistemul centralizat al statului, sumele trimise la județe au fost întrebuințate în marea lor majoritate pentru interese personale și de grup ale conducătorilor locali (înființarea de partide, de organizații civice, de ziare și de mici afaceri comerciale).

Precizăm aici că între 27 decembrie 1989 și 19 iunie 1990, Guvernul României nu a avut caracter Executiv, ci executoriu, Guvernul fiind subordonat Biroului Executiv al CFSN (FSN) care sancționa toate actele superioare Hotărârilor de Guvern.

În București au intervenit direct la șeful provizoriu al CFSN (FSN) aproape toate organizațiile profesionale și reprezentanții fostelor ministere. Pentru a-și asigura sprijinul politic, liderii politici – în principal Ion Iliescu și Dumitru Mazilu – au promovat o serie de acte normative care au favorizat scurgerea de fonduri însemnate spre destinații necontrolate, precum și dezvoltarea criminalității economice.

Vom da câteva exemple:

1. La 30 decembrie 1989 era abrogat Decretul nr. 408/26 decembrie 1985 privind unele măsuri referitoare la apărarea secretului de stat și la modul de stabilire a relațiilor cu străinii. Dacă eliberarea contactului cu străinii era de înțeles atunci – de fapt, și imposibil de oprit –, anularea unor restricții privind apărarea secretului de stat este de neînțeles.
2. Prin Decretul-lege nr. 9 din 31 decembrie 1989 a fost abrogată legea cu privire la regimul juridic al terenurilor fără construcții din perimetrul constructibil al municipiilor și orașelor (intravilan)¹. Este legea care a dat drumul construcției de vile și blocuri particulare în București și în marile orașe, precum și de vile în mediu rural, de care au profitat, prin vânzare sau închiriere, persoane care, în foarte scurt timp, vor intra în categoria „îmbogățiților peste noapte”. Tot acolo a fost abrogat decretul privind regimul mijloacelor de plată străine (valuta).
3. La 12 ianuarie 1990 au fost abrogate mai multe prevederi ale Codului penal și ale Codului de procedură penală care se refereau la siguranța națională. Prin Decretul-lege nr.12, articolul 2, erau abrogate dispozițiile Codului penal privind *sabotajul* (art. 164), *trecerea frauduloasă a frontierei* (art. 245) și *divulgarea unor secrete privind interesele obștești* (art.251)², fapt ce a permis nu

¹ Monitorul Oficial, Anul I, Nr.9, duminică, 31 decembrie 1989, p. 2.

² Monitorul Oficial, Anul II, Nr.7, vineri, 12 ianuarie 1990, p. 2.

numai un flux de treceri frauduloase ale frontierei – în primul rând contrabanda – dar și o penetrare amplă a spionajului economic.

4. La 1 februarie 1990, prin Decret-lege, CFSN a stabilit cursul de schimb al leului la dolar de 21 de lei pentru un dolar SUA, deși valoarea reală era de 60 lei, iar până la sfârșitul anului va ajunge la 120 de lei. Diferența de curs a făcut câteva mari averi până la sfârșitul anului 1990.
5. La 5 februarie a fost emisă legea inițiativei private, fără instrumente de control financiar și fiscal.
6. A fost permisă apariția jocurilor piramidale, din care se extrăgeau bani atât pentru partide, cât și pentru unele activități de stat, în timp ce Banca Națională nu reacționa deoarece concentrarea unor fonduri atât de mari ajută la împiedicarea creșterii inflației. Statistica asupra numărului de păgubiți și asupra sumelor păgubite vorbește în primul rând despre mentalitatea a peste un milion de români:

<i>Gerald (1993-1994)</i>	<i>330.000 păgubiți – 20 milioane euro</i>
<i>FNI (2000)</i>	<i>300.000 păgubiți – 50 milioane euro</i>
<i>Caritas (1993-1994)</i>	<i>260.000 păgubiți – 80 milioane euro</i>
<i>FMOA și SAFI (1996)</i>	<i>100.000 păgubiți – 40 milioane euro</i>
<i>CEC-Dacia (1990)</i>	<i>32.000 păgubiți – 6 milioane euro</i>
<i>Mega-Caritas</i>	<i>12.500 păgubiți – 4 milioane euro</i>
<i>Mondoprosper</i>	<i>10.000 păgubiți – 1,8 milioane euro</i>
<i>MTS Leasing (2005)</i>	<i>700 păgubiți – 50 milioane euro³.</i>

II. EXPLOZIA CORUPȚIEI ȘI A CRIMEI ORGANIZATE

Se pot identifica 4 fenomene aparținând criminalității economice în primii ani de după evenimentele din decembrie 1989 din România: „fraudarea patrimoniului public”, „devalizarea băncilor”, „încălcarea legislației vamale”, „complicitatea autorităților”. Deși sunt cuprinse într-o listă cu aparență cronologică, ele au reprezentat de fapt fenomene simultane.

Fraudarea patrimoniului public. Conducători ai societăților comerciale cu capital de stat sau majoritar de stat au falimentat sau subevaluat premeditat obiective economice, în scopul preluării lor ulterioare. Sub lozinca privatizării și a trecerii la capitalism, patrimoniul public a fost diminuat în beneficiul unor persoane sau grupuri, care și-au însușit o parte din averea României la prețuri derizorii. Semnalăm aici că organizatorii acestei acțiuni au apelat în repetate rânduri la lumea interlopă pentru a-și vinde produsele.

³ *Săptămâna Financiară*, An I, nr. 25, luni, 22 august 2005, p. 5.

Comentariu: Ceea ce numim astăzi cu un termen adecvat „patrimoniul public” era în 1990 – indiferent și inalienabil față de măsurile legislative luate de către CFSN în decembrie 1989 – „proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție”, compusă din „proprietate de stat asupra bunurilor aparținând întregului popor”, și „proprietate cooperatistă asupra bunurilor aparținând fiecărei organizații cooperatiste”. Conform Constituției RSR din 1965, articolul 7, „Bogățiile de orice natură ale subsolului, minele, terenurile din fondul funciar de stat, pădurile, apele, izvoarele de energie naturală, fabricile și uzinele, băncile, întreprinderile agricole de stat, stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, căile de comunicație, mijloacele de transport și telecomunicații de stat, fondul de stat de clădiri și locuințe, baza materială a instituțiilor social-culturale de stat, aparțin întregului popor, sunt proprietate de stat”⁴. Prevederea articolului 8, de altfel foarte scurtă, completa imaginea economiei românești: „Comerțul exterior este monopol de stat”.

Pornind de la această situație concretă, Consiliul Frontului Salvării Naționale, ca forță care a preluat provizoriu întreaga putere în stat, poartă și întreaga răspundere pentru felul cum a fost gestionat statul. Din punct de vedere decizional, Biroul Executiv, avându-l în frunte pe Ion Iliescu, a fost acela care a condus România prin starea de provizorat politic și economic până la 20 mai 1990 și apoi, în condiții de legitimitate juridică, până în decembrie 1996. Altfel spus, ei au avut statul pe mână și întreaga decizie. Statul comunist român – această precizare trebuie repetată – era pe deplin recunoscut ca legitim, era subiect de Drept internațional, membru al ONU și al altor organizații internaționale, avea relații diplomatice și economice fără restricții cu peste 150 de state. Nu se pune în discuție legitimitatea sa juridică, prin urmare nici dreptul statului de a dispune, prin efectul suveranității, de proprietatea sa, deși pe scena politică românească postdecembristă s-au manifestat unii politicieni ridicoli, precum și juriști care și-au încălcat statutul profesiei, afirmând contrariul. Prin urmare, ceea ce se pune în discuție nu este dreptul de a dispune, ci **felul cum a fost gestionat acest patrimoniu**.

Situația nu numai că a fost favorizată, dar a și fost creată de măsurile luate de CFSN în economie. S-a vorbit și s-a scris foarte mult despre „firmele căpușă” și despre aranjamentele de familie ale conducătorilor de unități economice. Există o cauză originară a acestui fenomen. Firmele de comerț exterior cu capital de stat, de exemplu, erau obligate să schimbe dolarii obținuți din afacerile lor, jumătate la cursul liber și jumătate la cursul oficial, suma rezultată din diferența de curs ducându-se la buget. Statul fura de la propriile sale întreprinderi.

⁴ *Buletinul Oficial*, partea I, Nr. 65/29 octombrie 1986, p. 2.

Pentru a ocoli acest mecanism, firmele de stat vindeau marfa unor firme private de intermediere, care o vindeau aceluiași client, astfel că suma pe care o mai putea reține statul devenea extrem de mică. Fondul valutar al țării se diminuea astfel accelerat. Pe de altă parte, conducerile întreprinderilor de stat au început să-și înființeze ele micile firme de intermediere, așa numitele „firme căpușă” conduse de rude sau de asociați, prin care erau trecute mărfurile și produsele achiziționate, materia primă sau aparatură și utilaje destinate re tehnologizării, crescându-le prețul de câteva ori sau percepând comisioane pentru tranzacție. Aceste fenomene parazitare nu au apărut numai din dorința de a acumula cu orice preț, de a profita de „capitalismul sălbatic”, ci au fost determinate și de legislația restrictivă adoptată, în locul pieței libere, și de mecanismele puse în funcțiune pentru a permite marea corupție, sursă financiară mascată a partidului de guvernământ.

Devalizarea băncilor. În domeniul bancar, resursele statului român au fost grav prejudiciate prin acordarea de împrumuturi mari, fără respectarea procedurilor legale de aprobare a creditelor, ori prin suplimentarea nejustificată, pe baza relațiilor personale, a creditelor inițiale, în scopul acoperirii dobânzilor aferente nerestituirii acestora la termen. În multe cazuri, credite în lei au fost transformate în valută și depuse în bănci din străinătate. Cum garanțiile prezentate pentru obținerea creditelor fuseseră supraevaluate, pagubele uriașe aduse băncilor s-au dovedit a fi irecuperabile.

Comentariu: Problema centrală a acestui aspect este atribuirea (menținerea) calității de autoritate formală exclusivă Băncii Naționale, care, în fapt, a avizat apariția noilor bănci pe baza principiului dreptului de control, pe care însă nu l-a aplicat, de conveniență cu factorul politic. Mecanismul – așa cum se vede el la nivelul cetățeanului obișnuit – nu numai că a permis, dar a și sprijinit aplicarea programului politic „din umbră” al FSN. Ce este programul „din umbră”? Este ansamblul deciziilor politice oculte, neprezentate prin declarații publice și neconținute în programele economice și sociale oficiale. Ele își aveau originea în considerente de ordin politic – **stabilirea regimului democratic, liberal al proprietății private, deschiderea pieței financiare și economice, privatizarea rapidă. Acestea puteau produce, pe de o parte, apariția unei pături și apoi clase înstărite care nu își mai găseau reprezentarea și interesele în FSN, orientându-și puterea financiară și de influență către PNL sau celelalte partide de orientare liberală.** Pe de altă parte, reforma autentică permite pătrunderea masivă a capitalului străin pe piața românească, acesta ajungând în foarte scurt timp să o domine și, în consecință, să o influențeze tot în direcția contrară FSN, proiectat și constituit ca partid de masă.

În anul 1990, primul-ministru Petre Roman a primit din partea președintelui francez François Mitterrand și a cancelarului german Helmut Kohl mesajul de a deschide complet piața românească prin 5 legi obligatorii, astfel încât capitalul occidental să pătrundă deplin. Ion Iliescu s-a opus. Cehia și Ungaria au acceptat imediat, Polonia parțial (45%), Slovacia și România au refuzat, această atitudine diferențiată fiind cauza modului diferit și a etapizării primirii în Uniunea Europeană. Această situație este cea care a favorizat pătrunderea pe piața românească cu preponderență a afacerilor din lumea arabă și Turcia, în timp ce firmele occidentale intrau fără garanții de stat și prin corupție.

Un alt program a fost cel al fidelizării birocrăției de stat. Sub acoperirea ideii împiedicării corupției funcționarilor publici din ministerele de forță a fost lansat programul Bancorex al creditelor preferențiale. Anumiți înalți funcționari ai statului au primit sume foarte mari cu scopul de a le specula bancar: banii luați de la Bancorex erau depuși în alte bănci, cu dobânzi mai mari, nu circulau și erau folosiți tot în consum: locuințe, mașini, obiecte de valoare.

Încălcarea legislației vamale. Infracțiunile de frontieră, mai ales după ce a fost emis decretul de anulare a infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei, au permis introducerea în țară a mărfurilor provenite din străinătate, în cantități necontrolate și fără taxe.

Comentariu: Grănicerii au semnalat public situația de la frontiere printr-o serie de articole din presă. „*Că organele de grăniceri sunt, altfel spus, «legate de mâini și de picioare», vom înțelege mai bine din cele ce urmează. Comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, numărul trecerilor peste frontieră prin locuri nepermise, cu sau fără documente legale, a crescut aproape de nouă ori în lunile ianuarie-februarie a.c. în zona cea mai activă de la graniță (...) Călăuzirea străinilor la frontieră a devenit o profesie, care se practică fără nici un fel de jenă sau teamă. Călăuzele sunt de notorietate, acționează organizat, fără scrupule și după scenarii bine puse la punct. Două-trei Ro-Taxiuri se deplasează pe traseele ce duc la graniță și, constatând că acestea nu sunt controlate de poliție dau «semnalul verde» autobuzelor ori autocamioanelor încărcate cu străini. Bunăoară, în zona Timișoarei, autocamionul 21 TM 7521 face curse regulate pentru transportarea străinilor până în localitățile cele mai apropiate de frontieră. Acolo, clienții sunt așteptați de alte călăuze ale filierelor. Ioan Jukici din Timișoara a înlesnit trecerea ilegală a graniței la șapte grupuri, iar un oarecare Bodor din Sânicolau Mare la 117 persoane. În ciuda acestor fapte, amândoi sunt bine merți, cu teșchereaua doldora de bani. Ce contează pentru ei o amendă contravențională de la 1000 până la 5000 de lei, care, plătită pe loc, cu zâmbetul pe buze, ajunge la cel mult 500 de lei, în condițiile când câștigurile*

*lor sunt de valoarea miilor de dolari sau de mărci”*⁵. Toată această situație era efectul Decretului-lege nr. 12 din 12 ianuarie 1990 emis de CFSN, unde, la articolul 2, erau abrogate dispozițiile Codului penal privind *trecerea frauduloasă a frontierei*. În 1994, când BBC face primul reportaj pe Clisura Dunării, fenomenul se transformase într-un adevărat pod de vase pentru contrabanda cu produse petroliere, încălcând embargoul impus Iugoslaviei.

Complicitatea autorităților. Ideea generoasă a liberei inițiative a fost folosită ca imagine și justificare pentru întreținerea mediului economic instabil și neperformant în care se derula jefuirea statului în cadrul programului „din umbră” al FSN. Cunoaștem astăzi că, încă din 24 decembrie 1989, Securitatea a furnizat informații conducerii CFSN în legătură cu ceea ce se întâmpla la frontiere, cu pătrunderea fără nici un control a produselor de contrabandă și cu ceea ce era scos din țară. În 27 decembrie, ziua în care se întrunea pentru prima dată în plen CFSN, Securitatea („Consiliul Siguranței Naționale”) a prezentat informații despre situația din întreprinderile deținătoare de valori economice deosebite. Nu s-a luat nici o măsură. Mai târziu, SRI – așa cum a declarat însuși directorul său de atunci – și-a orientat activitatea în proporție de peste 80% spre culegerea de informații despre situația din economie și punerea acestora la dispoziția președintelui Ion Iliescu. Scuza inacțiunii a fost atunci că inițiativa legislativă a fost înmormântată în Parlament, dar în Parlament FSN avea o majoritate covârșitoare (66,31% din voturile pentru Adunarea Deputaților și 67,02% din voturile pentru Senat), la care se adăuga votul numeroșilor săi sateliți.

Protecția autorităților asupra afacerilor ilegale și oneroase pe seama statului și a banului public a excelat în zona comerțului exterior, unde au fost introduse licențe de export – unice în lume la sfârșitul secolului XX –, astfel încât marile afaceri nu se mai puteau realiza decât cu avizul Ministerului Comerțului și Turismului. Un exemplu: la sfârșitul lunii iulie 1991 a izbucnit „scandalul zahărului”, generat de importul de zahăr făcut prin firme-client și prin Banca Română de Comerț Exterior (Bancorex), la care clauza principală pentru câștigarea selecției de oferte era livrarea urgentă. S-a dovedit că firma care a câștigat selecția de oferte nu putea asigura condițiile din caietul de sarcini. Reacția ministrului Constatin Fota – asumarea răspunderii pentru corectitudinea afacerii⁶.

Potrivit datelor furnizate de Institutul de Studii Economice al Academiei Române și de Institutul de Statistică al României, țara noastră a înregistrat **„pierderile de 226,76 miliarde dolari ale producției naționale**

⁵ *Armata poporului*, Anul III, nr.17(72), 24-30 aprilie 1991, p. 7.

⁶ *Libertatea*, Anul 3, nr. 507, miercuri 21/joi 22 august 1991, p. 2.

între 1989 și 1999”⁷, ceea ce reprezintă o sumă mai mare decât pierderile României în Primul și în al Doilea Război Mondial, luate împreună!

III. CONSTITUIREA PRIMELOR STRUCTURI ALE CRIMEI ORGANIZATE

Pe fondul prăbușirii autorității statului, al suspendării existenței structurilor informative, al importurilor masive de produse alimentare, al redeschiderii importurilor tehnologice, fără ca acestea să ajungă la întreprinderi, ci fiind vândute imediat pe alte piețe (Asia), și în condițiile creșterii consumului general intern de 6 ori, se constituie în România primele structuri ale crimei organizate.

Facem aici precizarea că, în ciuda unei proiecții parțiale și limitative despre organizațiile neguvernamentale sau civice, cum li se mai spune, structurile crimei organizate fac parte și ele din societatea civilă, alături de sindicate și presă, și sunt implicate în conflictul stat-societate, care s-a accentuat în ultimii 20 de ani.

1. Structurile infracționale care s-au organizat cel mai repede au fost cele de **clan țigănesc**, care funcționau deja cu legături de familie și reguli interne specifice. Ele formau, încă dinainte de decembrie 1989, rețele de trafic și speculă specializate – aur, argint industrial, țigări, alcool, cafea, confecții (telali); principala activitate era de comercializare ilegală a acestor produse. Ele se aflau sub controlul Miliției și, în anumite domenii, al Securității. O altă constantă a activității infracționale era furtul mărunț.

După decembrie 1989, odată cu pierderea controlului MAI, aceste structuri și-au dezvoltat activitatea, trecând de la calitatea de mediatore (comercianți) la cea de traficare a mărfurilor. Au fost identificate și preluate vechile legături comerciale externe ale statului, stabilindu-se o relație directă și un sistem de plasare a mărfurilor pe piața românească: (a) cumpărarea unor mijloace de transport; (b) transportul mărfii fără acte pe teritoriul României; (c) plasarea mărfii în propria rețea de distribuție sau prin funcționari corupți ai statului (mită pentru a prelua marfa, procent pentru vânzare preferențială).

Ulterior, clanurile țigănești au adoptat două direcții noi de acțiune: (a) mutarea activității infracționale pe piețe străine; (b) specializări noi, cum sunt camăta, taxa de protecție, traficul de persoane, furtul de mașini de lux.

Este important că, dincolo de activitatea infracțională în sine, toate clanurile țigănești au procedat încă de la început, din primele luni ale anului 1990, la stabilirea unor legături de corupție cu lucrători ai Poliției locale și cu judecători, pentru a-și asigura (a) informarea din timp asupra unor măsuri de combatere; (b) blocarea anchetei și a sancțiunilor legale.

⁷ Nicolae Belli, *Tranziția mai grea decât un război. România 1990-2000*, Ed. Expert, București, 2001, p. 57.

2. Grupurile de afaceri de tip mafiot s-au organizat și ele destul de repede, încă din vara anului 1990. Primul centru de afaceri ilegale s-a constituit în județul Timiș, pe structura fostelor rețele de contrabandă cu Iugoslavia. Rețelele de tip mafiot (fără componenta de familie a organizațiilor originare din Italia) s-au constituit în jurul unor oameni de afaceri arabi, încadrați anterior în rețelele comerciale ale Securității, și care au trecut mai întâi la organizarea rețelei. Modelul de organizare cuprindea o serie de operațiuni succesive de constituire:

- a. **Ideea** – ea conținea definirea scopului final al acțiunii: o afacere, infiltrare în structurile statului inclusiv cu scop de spionaj, puterea politică; constituirea unui centru de comandă și control al operațiunilor (capii afacerii);
- b. **Constituirea brațului financiar** – găsirea mijloacelor financiare pentru finanțarea operațiunii: o bancă străină, fonduri oculte, fonduri obținute din operațiuni rapide („tunuri”) de pe teritoriul României;
- c. **Constituirea brațului operațional** – găsirea persoanelor care să acționeze pentru punerea în aplicare a operațiunii de organizare, de la cele mai mici acțiuni (găsirea de sedii, preluarea de rețele ale micului trafic, angajarea de avocați, operatori în electronică, cărăuși), până la operațiuni mai ample (culegerea de informații, legătura cu funcționari corupți, atragerea unor specialiști în operațiuni bancare, agenți de imagine care țineau legătura cu presa și cu autoritățile locale pentru a construi o imagine de onorabilitate, generozitate și capitalism occidental);
- d. **Constituirea brațului de mișcare** – înființarea unor firme de transport, angajarea de șoferi de încredere, asigurarea service-ului rapid și discret, amenajarea de depozite clandestine, preluarea sau construcția de moteluri (cantină+hotel) pentru transportatori, amenajarea de parcuri, deschiderea de unități comerciale (buticuri, magazine, chioșcuri), atât pentru acoperirea legală a activității, cât și pentru mișcarea produselor ilegale, obținerea de vize și pașapoarte valabile sau false.
- e. **Constituirea brațului de protecție** – angajarea de paznici și bodyguarzi, achiziționarea de echipament de protecție electronică, angajarea de ucigași sau stabilirea de legături (de regulă, externe) cu aceștia, organizarea unor trasee de retragere, case conspirative, debarasarea de cadavre.
- f. **Constituirea brațului acțional** – pătrunderea prin corupție în aparatul de stat și în structurile politice; pătrunderea pe ierarhia de stat (administrație centrală și locală) a vizat derularea afacerii pe seama cunoașterii, exploatării și devalizării valorilor statului în folos privat; de asemenea, pentru valorificarea mărfii de contrabandă pe teritoriul

României și obținerea de credite pentru refinanțarea operațiilor; un tip de penetrare s-a produs în Guvernul României, atât pentru emiterea unor acte normative (ordonanțe de urgență cu caracter limitat sau specializat), cât și pentru obținerea unor contracte și câștigarea unor privatizări; pătrunderea în structurile de partid a vizat mai întâi informarea asupra actelor normative propuse a fi legiferate, apoi controlul asupra deciziei parlamentare și inițiativei legislative.

- g. **Constituirea brațului de acoperire** - urcarea relației până la nivelurile superioare ale Procuraturii și Justiției, pentru a putea bloca sancțiunea legală; pătrunderea în anturajul liderilor politici ai statului, până la nivelul șefului de stat, fie prin angajați ai structurilor de protecție (cel mai des SPP), fie prin rude ale acestora; scopul brațului de acoperire este de a compromite factorii de decizie și de a le implica numele în cazul dezvăluirii publice a operațiunii ilegale, astfel încât chiar acestea să acționeze pentru mușamalizarea scandalului; o direcție a brațului de acoperire s-a manifestat și în presă, atât pentru a păstra tăcerea asupra afacerii, cât și pentru a ataca competitorii.
- h. **Folosirea canalelor crimei organizate pentru alte scopuri decât cele comerciale și de afaceri** – pe traseele stabilite s-au suprapus astfel interese politice și de spionaj străine, vizând atât culegerea de informații, cât și controlul unor segmente ale economiei; decizia de implicare în acest tip de operațiuni vine întotdeauna de la capii operațiunii (a), fie pentru că erau de la început în legătura unor centre de putere străine, fie pentru că au fost preluați de acestea după constituirea rețelei; de asemenea, în ultimul deceniu, rețele ale crimei organizate au avut ca misiune și colectarea de fonduri pentru finanțarea terorismului internațional.

Trebuie menționat că aici se prezintă modelul constituirii rețelelor de crimă organizată, astfel încât să se poată contura modelul operațiunii de cunoaștere a rețelelor în vederea anihilării lor, identificarea zonelor de penetrație și a persoanelor implicate în operațiuni ilegale de acest tip. Nu întâmplător cele opt brațe, tipice modelului internațional al unei rețele a crimei organizate, au fost numite „caracatiță”, de la termenul englezesc *octopus*. Așa cum se observă, ele se compun din două faze principale: **faza organizatorică** (aceasta se consumă odată cu definitivarea constituirii rețelei) și **faza operațională**.

În procesul de cunoaștere a acestor rețele se va observa că uneori ele nu conțin personal specializat pentru fiecare braț și că unii membri ai rețelei îndeplinesc mai multe sarcini corespunzătoare brațelor componente.

În munca de anihilare a acestor rețele se poate interveni încă din faza organizatorică, pentru a împiedica constituirea, iar cunoașterea modelului-tip

de organizare permite identificarea zonelor în care a acționat organizatoric deja grupul de conducere al rețelei, precum și țintele vizate.

Cunoașterea modelului-tip permite atât dezmembrarea rețelei, fie prin lovitura pe resurse – arestarea capilor, întreruperea finanțării – fie și/prin identificarea tuturor membrilor activi și secundari ai rețelei.

Oficializarea unui model-tip al rețelei de crimă organizată, adică stabilirea unui patent organizatoric și acțional recunoscut oficial ca tipic, permite promovarea legislației de combatere, prin specificitate, ușurează probatoriul și încadrarea infracțiunilor de acest gen în actele normative sancționatorii.

Dr. ist. Alex Mihai Stoenescu

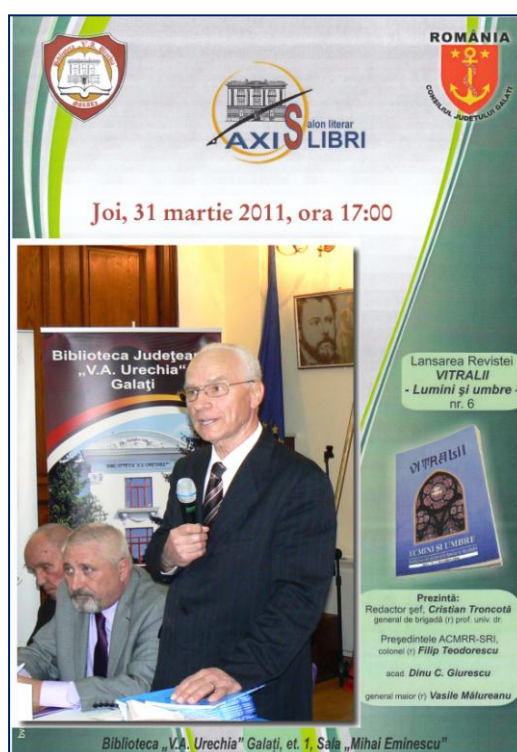
Nota redacției: Pornind de la acest excurs prin sistemul legislativ și actant post-decembrist – realizat cu rigoarea ce caracterizează demersul istoric al colegului nostru – îi invităm pe cititorii revistei să contribuie cu date și materiale ce pot aduce în atenție cazuri concrete din acest domeniu de maxim interes pentru opinia publică.

„VITRALII – LUMINI ȘI UMBRE” – PREZENȚĂ ȘI ECOURI

Revista „Vitrallii – *Lumini și umbre*” continuă să fie primită cu interes în mediile instituționale preocupate de problematica securității naționale, în presa de specialitate precum și în rândul marelui public. Prezentăm pe scurt câteva aspecte relevante selectate în ultimele luni:

- **Salonul literar „Axis Libri” al bibliotecii „V.A. Urechia” din Galați a găzduit, la 31 martie a.c., o dezbateri ocazionată de lansarea numărului 6 al revistei „Vitrallii – lumini și umbre”, la care au participat acad. Dinu C. Giurescu, membru al consiliului editorial al revistei, col. (r) Filip Teodorescu, președintele ACMRR-SRI, prof. univ dr. Cristian Troncotă, redactor șef, gl. bg. (r) Vasile Mălureanu și Paul Carpen, membri ai colegiului de redacție. La această acțiune au participat circa 150 de persoane din rândul oficialităților locale, scriitori, critici literari, publiciști studenți etc.**

Dezbaterile, conduse de directorul Bibliotecii Județene Galați, prof. Ilie Zanfîr și moderate de scriitorul Teodor Parapîru, au relevat necesitatea de a prezenta istoria „fără sentimente și resentimente”, după cum a subliniat în cuvîntul său Acad. Dinu C. Giurescu. Membrii colegiului de redacție au prezentat, timp de aproape trei ore, principalele coordonate ale demersului publicistic reprezentat de revista „Vitrallii – Lumini și umbre”, respectiv promovarea valorilor istoriei recente și ale securității naționale, și au răspuns numeroaselor întrebări venite din partea publicului.

În aceeași seară, **col. (r) Filip Teodorescu, președintele ACMRR – SRI, a acordat postului local „Express TV” un interviu de o oră și**

jumătate, în cursul căruia telespectatorii au fost informați în legătură cu apariția și conținutul revistei „Vitrării – Lumini și umbre”, dar și cu problematica muncii de informații, respectiv locul și rolul serviciilor de informații din România. Urmare audienței înregistrate, realizatorii au redifuzat de mai multe ori această emisiune.

Acțiunea a fost reflectată de mijloacele locale de informare în masă, între care menționăm **cotidianul „Viața Liberă” din 04.04.2011**, care subliniază că revista *„își propune publicarea unor dezvoltări din domeniul serviciilor de informații, viața și activitatea structurilor profesionalizate și colaboratorilor specializați în a căuta, descoperi și apăra secrete de importanță majoră”*.

- În **mesajul primit de la Centrul de Perfecționare Bran** al Serviciului Român de Informații la 23.03.2011 se subliniază „rolul formator” al revistei care *„reprezintă o constantă relevantă pentru dezvoltarea culturii de securitate la nivelul societății civile, concomitent cu realizarea unui transfer de expertiză către tinerii ofițeri ai Serviciului”*.
- Din prezentarea numărului 6 al revistei, intitulată *„Despre trădare”*, apărută în **cotidianul sucevean „Crai Nou, din 15 aprilie a.c.** reținem: *„Aceasta este perspectiva din care judecă lucrurile oameni care au instrumentat aceste cazuri, cei care știu mult mai multe decât presa a putut afla vreodată. Putem să fim sau nu de acord cu punctul lor de vedere, dar lectura articolelor ne pune în față suficiente date și fapte care, dacă nu schimbă opinia noastră, o revaluează cu siguranță”*.
- **Publicistul Costin Crețu** semnează editorialul *„Țară, țară, vrem ostași” sau Despre „Vitrării”*, apărut la **11 aprilie a.c. în cotidianul Gorj – Domino**. Articolul cuprinde interesante reflecții ale autorului după lecturarea revistei „Vitrării”, pe care o *consideră „mai mult decât interesantă, fiindcă îți oferă posibilitatea să intri în contact cu situații particulare dintr-o zonă altfel inaccesibilă nouă”*. Reținem dorința exprimată de Costin Crețu de a vedea o mai mare implicare a veteranilor serviciilor de informații românești *„în cultivarea (în rândul) tinerelor generații a sentimentului de patriotism. Dacă ei nu o fac, atunci cine?”*
- **Cotidianul „Cuvântul Liber” din Târgu Mureș** a semnalat, la 7.04.2011, apariția numărului 6 al revistei, *„ce reunește între coperțile sale materiale documentare interesante, cu valoare istorică”*.
- **Săptămânalul „Amprenta”**, ce apare sub egida IPJ Buzău publică, în numărul 807 (21 – 27 martie 2011), o prezentare a revistei, subliniind că publicația *„vine cu argumente, și nu cu simple vorbe, că iubirea de patrie*

nu se pune în paranteze în funcție de context și că un trădător rămâne un trădător, indiferent de schimbarea contextului”.

- Ediția din 16 martie a.c. a **cotidianului bihorean „Crișana”** cuprinde o prezentare semnată de Daniel Man intitulată *Revista „serviciilor” la numărul șase – despre trădare și trădători*, autorul subliniind că aceasta este o temă „fascinată și specifică lumii spionajului”
- Într-o emisiune difuzată la 10.03.2011, **postul de televiziune „Nord-Vest TV” din Satu-Mare** a prezentat numărul 6 al revistei, semnalând, printre altele, principala temă a revistei (despre trădare și trădători), precum și că „o opinie interesantă despre Laszlo Tökes o are Radu Tinu”.
- Numărul 5 al revistei a fost recenzat **în publicația vâlceană „Art-Emis”** de către coordonatorul revistei, ziaristul și scriitorul Ion Măldărescu, sub titlul *Adevărul se vede prin „Vitrallii”*, care menționează, printre altele că revista reprezintă „o vastă și inedită ofertă de lectură” în care „fiecare informație-afirmație prezentată este susținută cu argumente”.
- O prezentare a revistei „Vitrallii – Lumini și umbre” a fost inclusă în **volumul de eseuri „Bazar sentimental”**, apărut recent la editura „Conphys” sub semnătura **scriitorului Ioan Barbu**, care subliniază că „vom avea posibilitatea să citim (în sfârșit!) pagini de revistă de un însemnat credit spiritual, expresia unui interes național, evident și imperativ, conjugat cu o necesitate socială, stringentă și conștientă...”

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ACMRR – SRI

- La 30.03.2011 a avut loc o ședință a sucursalei Galați a ACMRR – SRI la care au participat președintele Asociației, col. (r) Filip Teodorescu, gl. bg. (r) Vasile Mălureanu, membru ai Consiliului Director, precum și col. (r) Paul Carpen, membru marcant al colegiului de redacție al revistei „Vitrallii – Lumini și umbre”. În perspectiva Adunării Generale anuale a ACMRR – SRI au fost abordate principalele probleme care îi preocupă pe membrii Asociației, precum și aspecte privind rolul revistei „Vitrallii” în promovarea și dezvoltarea culturii de securitate.
- Membrii Sucursalei Dâmbovița au organizat în cursul lunii februarie o reușită acțiune cultural-sportivă, într-un complex din municipiul Târgoviște, la care au fost prezente și cadrele în activitate ale Direcției Județene de Informații. Manifestarea, desfășurată într-un climat de destindere și reconfortare, a asigurat o mai bună cunoaștere între participanți și o mai activă relaționare între aceștia, cu efecte benefice pentru ambele părți.

- O acțiune cultural-recreativă a organizat și Sucursala Timiș în zona Muntelui Semenic, deschizând – cum ne-a asigurat un membru al conducerii acesteia – seria unor astfel de activități, cunoscut fiind faptul că membrii acestei structuri a Asociației desfășoară periodic, într-o atmosferă de camaraderie, drumeții și popasuri în zone de agrement.
- În semn de prețuire și respect pentru activitatea desfășurată în serviciul Patriei, pentru membrii Asociației, cadre militare în rezervă și în retragere ajunse la vârsta senectuții, dar și pentru mai tinerii colegi, începând cu vârsta de 65 de ani, au fost organizate, și în acest trimestru, momente festive în care le-au fost adresate aprecieri cu privire la munca lor, urări de sănătate și de mulți ani de viață. Doamnelor le-au fost înmânate buchete de flori. Au fost evocate momente semnificative din viața și activitatea lor, iar atmosfera reîntâlnirii a fost reconfortantă pentru fiecare participant.
- A continuat practica instituită și menținută de general de brigadă (rtg) Vasile Coifescu prin organizarea și în această primăvară a unei excursii în stațiunea Căciulata, județul Vâlcea, la care au participat membri ai Sucursalei București. Fiind un “veteran” al locului, inimosul general i-a condus pe membrii grupului de excursioniști pentru a lua lumina Învierii la incinta bisericii din localitatea Păușa, unde părintele paroh le-a dat, în ultimii ani, binecuvântarea sa cu prilejul sărbătorilor pascale. Excursia, bine organizată, a fost frumos apreciată de către participanți.

GANDURI EMOTIONANTE LA O ÎNTILNIRE

I ntr-un an de munca depusa cu multa truda de:
N umitul Col(r) Ștefan Mutu, care:
T oate au fost bune, cu mici exceptii, (care-l neceajeau)
A sunat la telefon neincetat pana-l gasea pe cel apelat
L a incheierea convorbirii cu apelatul era satisfăcut.
N umai perseverența lui a dat naștere, la aceasta
I ntâlnire cu colegii care au fost prezenti.
R egretele au fost pentru colegii dispuși.
E i, invitații la acest eveniment, se uitau unul la celălalt:

D upa un timp se întrebau cum te cheama?
E i nu se recunosteau, anii lasase pe ici pe colo urme.

45 de ani, o viață de om, mulți dintre ei nu se mai vazuse,
A u fost ninsi de vreme, dar cu cel mai frumos ton de viață.
N a ramas unul care sa nu-si depene amintiri,
I ar altii isi aduceau aminte din anii de școala.

- Primim, din partea col. (r) Ștefan Mutu, o frumoasă evocare a reuniunii aniversare ce a avut loc în octombrie anul trecut, a absolvenților școlii militare de ofițeri de informații de la Băneasa, promoția 1965, prima promoție care, concomitent, a absolvit și facultatea de drept (foto).
- Prin Decizia nr.407/26.01.2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a restabilit adevărul în ceea ce-l privește pe domnul general de brigadă (r) Radu Remus, membru al Asociației noastre, care prin două decizii ale CNSAS (2073/24.07.2007 și 3347/04.10.2007) era prezentat că “a fost agent al poliției politice comuniste”, având în anul 1989

gradul de colonel și funcția de comandant de unitate. Decizia a survenit după 4 ani de prezență în săli de judecată, când Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul, a restabilit adevărul pe care colegul nostru a fost convins nu numai că-l deține, dar că îi va fi recunoscut și redat.

Col. (r) Gheorghe Trifu
Secretar general ACMRR – SRI

Prezenți în viața și cultura Cetății

- În seara zilei de 24.03.2011 a avut loc la Tg-Mureș o dezbatere ocazionată de **lansarea cărții „Demers pentru adevăr”, aparținând colegului nostru col. (r) Gheorghe Bănescu**. Moderatorul dezbaterii a fost profesorul Valentin Marica, *senior editor* la Societatea Română de Radiodifuziune (studioul Tg-Mureș), scriitor, poet și publicist, recunoscut pentru activitatea sa și echidistanța în evaluarea operelor de artă și cultură. Au participat circa 100 de persoane din mediul universitar și academic, oameni de afaceri locali, reprezentanți mass-media.

Participanții la discuții au subliniat unicitatea lucrării în redarea unui subiect deosebit de delicat - activitatea Serviciilor Secrete Românești înainte de 1989 - prin atitudine și echidistanța în redarea realității cu care s-a confruntat societatea românească în acea perioadă. Ei au recomandat lucrarea ca fiind necesară, actuală și de perspectivă pentru reconcilierea națională. Totodată, au fost transmise mesaje telefonice de felicitare și aprecieri din partea general col. (r) Iulian Vlad, prof. univ. Dr. Gh. Buzatu, prof. univ. Dr. ing. Vasile Boloș, rectorul Universității Petru Maior din Tg-Mureș etc.

- Semnalăm apariția, la editura bucureșteană „Paco” a volumului memorialistic „Din culisele contraspionajului românesc” semnat de colegul nostru col. (r) Iosif Crăciun.

Primăvara care și-a intrat în drepturi și anunță de pe acum o vară pe care v-o dorim frumoasă și îmbelșugată ne-a sugerat să ilustrăm acest număr al revistei cu câteva dintre minunile naturii surprinse de penelul pictorului Constantin Andronic, despre care criticul Petre Anghel spune, pe drept cuvânt, că „*anotimpul care-l marchează și îl definește este vara. Cu arșițe, temeri de secetă, cu lumini arzătoare și fulgere...*”

Constantin Andronic a debutat în 1969 și este absolvent, din 1974, al Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, clasa prof. Constantin Blendea, precum și al unui curs de specializare coordonat de Marius Cilievici. A participat la numeroase expoziții, atât personale cât și de grup, iar picturile sale se află în muzee și colecții particulare din România, Japonia, Belgia, SUA, Polonia, Italia, Grecia, Franța, Marea Britanie etc.

Ne face plăcere să lăsăm însă prezentarea pictorului în seama colegului nostru Neculai Călugăriță, fin și experimentat observator al picturii românești contemporane, care notează despre Constantin Andronic:

„A pășit în pictură ca într-o religie, venind din estul țării în București, unde a desenat aproape tot orașul... A continuat și în ce numește el de ani de zile principala sa „lectură”: operele marilor maeștri, începând cu grecii, cu Renașterea, până-n zilele noastre. Figuri, siluete, mișcări... Fascinația de milenii a corpului omenesc și a spiritului implicat...

Cu fragilitatea lui sufletească, Andronic este mai aproape de un nou romantism al relațiilor umane, pe care agitatul prezent încearcă haotic să-l recupereze, dar de multe ori eșuează în kitsch. Salvarea va veni tot de la artă. Tehnologia n-a distrus sufletul ci doar l-a trecut – temporar – pe un plan secund...

Iar Costică Andronic se va retrage în atelierul lui și sentimentul său în fața pânzei albe va învălui tot ce va picta. Va desena sau va picta nudurile cu aceeași sensibilitate cu care pictează florile. Și dacă ați ști ce flori dumnezeiești „face” Costică...”

oooOOOooo